

SPRAWOZDANIE
IZBY HANDLOWEJ
I PRZEMYSŁOWEJ
W BIELSKU

ZA ROK

1 9 3 1

2686/M

I.

**SPRAWOZDANIE
O SYTUACJI GOSPODARCZEJ**

C00297311

GÓRNICTWO.

Wydobycie węgla kamiennego na Śląsku Cieszyńskim rozwijało się w roku 1931 pomyślnie. Wydobyto 288.958.9 tonn węgla, zatem o 76.153.9 tonn więcej niż w roku 1930 a 67.978.9 tonn więcej niż w roku 1926, który był najpomyślniejszy w latach powojennych. W porównaniu z r. 1913 wydobyte w r. 1931 zwiększyło się o 105,944.9 tonn, to jest o 57.89%.

Wydobycie węgla kamiennego na Śląsku Cieszyńskim przedstawiało się w latach 1913—1931 następująco:

rok 1913	183.014 tonn
1914	159.209 „
1915	150.802 „
1916	175.607 „
1917	175.080 „
1918	149.242 „
1919	121.334 „
1920	152.514 „
1921	148.037 „
1922	167.001 „
1923	165.109 „
1924	175.792 „
1925	192.432 „
1926	220.980 „
1927	213.342 „
1928	203.514 „
1929	219.045 „
1930	212.805 „
1931	288.958.9 „

W poszczególnych miesiącach wydobycie węgla kamiennego wynosiło:

	rok 1931	rok 1930
Styczeń	23.720.4 tonn	20.585 tonn
Luty	19.312.4 „	18.736 „
Marzec	23.489.3 „	14.111 „
Kwiecień	21.621.0 „	15.500 „
Maj	21.738.7 „	15.257 „
Czerwiec	23.639.5 „	14.920 „
Lipiec	28.156.9 „	18.222 „
Sierpień	25.321.1 „	16.987 „
Wrzesień	26.354.2 „	18.760 „
Październik	27.530.4 „	20.601 „
Listopad	26.242.8 „	20.404 „
Grudzień	21.832.2 „	18.722 „
	288.958.9 tonn	212.805 tonn

Całkowity zbyt węgla wynosił:

w roku 1931	177.059.0 tonn
„ 1930	134.546.7 „
„ 1929	138.687.0 „

Zbyt w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł o 42.512.3 tonn.

Węgiel zbywany był głównie w kraju, część wydobycia podobnie jak w latach ubiegłych, wywieziona została na rynki zagraniczne, a mianowicie:

	1927	1928	1929	1930	1931
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Węgry	12.195	11.155	16.975	5.980	4.610
Austria	24.245	13.940	9.805	7.161	13.972
Czechosłowacja	13.856	11.360	9.505	9.331	8.710
Gdańsk	5.965	1.205	3.965	2.950	4.055

Ekspert powyższy w procentach całkowitego zbytu:

	1927	1928	1929	1930	1931
	%	%	%	%	%
Węgry	8.26	8.22	11.99	4.45	1.59
Austria	16.43	10.28	6.92	5.32	4.83
Czechosłowacja	9.39	8.38	6.71	6.93	3.01
Gdańsk	4.04	0.89	2.80	2.20	1.40

Zwiększył się wywóz węgla kamiennego do Austrii, osiągając poziom z roku 1928, również wzrósł wywóz węgla do Gdańska. Wywóz do Czechosłowacji utrzymał się na poziomie z roku ubiegłego, natomiast wywóz do Węgier spada w dalszym ciągu. Górnictwo węglowe zatrudniało przeciętnie robotników:

w roku 1931	—	1.485,	z czego pod ziemią	—	1.140
„ 1930	—	1.424,	„ „ „	—	1.040

Przemysł mineralny.

Ograniczenia inwestycji a zwłaszcza osłabienie ruchu budowlanego spowodowało, iż przemysł mineralny w porównaniu z rokiem ubiegłym był znacznie słabiej zatrudniony i wartość produkcji zmniejszyła się o około 40%.

Przemysł mineralny okręgu Izby wedle statystyki, przeprowadzonej z końcem czerwca, zatrudniał:

w roku 1931	w 39 zakładach pracy	1450 robotników
„ 1930	„ 48 „ „ „	2586 „

1. Cegielnie okręgu Izby posiadały niezbyt pomyślną konjunkturę w zbycie. Nadmierna podaż cegły wpłynęła na zniżkowe kształtowanie się cen. Uzyskiwano w okręgu bielskim w poszczególnych miesiącach loco cegielnia następujące ceny:

	1931	1930
styczeń	56 zł za 1000 szt.	70—75 zł za 1000 szt.
kwiecień	50—56 „ „ 1000 „	65—75 „ „ 1000 „
lipiec	47—55 „ „ 1000 „	58—65 „ „ 1000 „
październik	43—53 „ „ 1000 „	58—68 „ „ 1000 „
grudzień	42—52 „ „ 1000 „	56 „ „ 1000 „

Z 15 cegielni czynnych było 11 tylko, które wyprodukowały:

	1931	1930
cegła maszynowa w tys. sztuk	16.983	21.379
„ ręczna „ „	417	699
„ sufitowa „ „	24	2
sączki „ „	548	1.245

Wartość produkcji powyższych wyrobów ceramicznych wyniosła w roku 1931 — 887.753 zł, podczas gdy wartość ta w 1930 r. wynosiła 1,478.616 zł. Z końcem roku sprawozdawczego pozostał zapas na rok następny 4.653 tysięcy cegły i 473 tysięcy sączków, zatem przeszło jedna czwarta produkcji cegły i trzy czwarte produkcji sączków.

2. Przemysł betonowy z analogicznych względów zatrudniony był nader słabo. Z istniejących 12 przedsiębiorstw zajętych była zaledwo połowa, przyczem zakłady większe cierpiały z powodu silnej konkurencji przedsiębiorstw drobnych. Betoniarnie powyższe wytwarzały głównie dachówkę cementową, rury, płyty chodnikowe, posadzki, ponadto krawężniki, gąsiorzy i t. p.

3. Wyrób kafla wykazuje ilościowe i wartościowe zmniejszenie się wytwórczości.

Istniejące 3 przedsiębiorstwa wytworzyły kafla:

w roku 1931	w tys. sztuk	251,	wartości	250.700 zł
„ 1930	„ „	290,	„	307.500 „

przyczem z końcem roku pozostały następujące zapasy towaru gotowego:

w roku 1931	w tys. sztuk	42,	wartości	34.850 zł
„ 1930	„ „	45,	„	30.600 „

Zbyt kafla napotykał na silną konkurencję kafla zagranicznych, głównie czechosłowackich, które z powodu bliskości granicy i niskich kosztów transportu, importowane były w ilościach znacznie większych.

4. Kamieniołomy okręgu Izby rozmieszczone są głównie w Beskidach Śląskich (Ustroń, Wisła, Brenna), gdzie eksploatowany jest piaskowiec i przerabiany na kostkę, tłuczeń i żwir dla budownictwa drogowego, oraz na materiały budowlane, schody, płyty, krawężniki i t. p. Oprócz piaskowca eksploatowany jest kamień wapienny, głównie w rejonie Golezowa. Z istniejących 15 przedsiębiorstw kamieniołomowych czynnych było:

w roku 1931	zakładów	11,	zatrudniających	334 robotników
„ 1930	„	14,	„	394 „

wedle cyfr, zebranych z końcem czerwca powyższych lat.

5. Wapienniki Śląska Cieszyńskiego wytworzyły w roku sprawozdawczym następujące ilości wapna:

wapno budowlane	w tonach	6.501,	wartości	179.021 zł
„ nawozowe	„	2.909,	„	32.822 „
		9.410		211.843 zł

Powyższe wapno zbywały wapienniki głównie na miejscu.

6. Przemysł cementowy posiadał wyjątkowo słabą koniunkturę w zbycie, to też napływające zamówienia wyko-

nywane być mogły ze zapasów fabrycznych. Przemysł powyższy uruchomiony był tylko przez pięć miesięcy, od maja do końca września, przyczem

	1931		1930
wypalono	3.530	wagonów	10.100 wagonów
zmielono	6.210	„	8.120 „
załadowano	6.183	„	8.295 „

7. Szlifiernie szkła, zakłady wyrobu kamienia sztucznego z braku zbytu uruchomione były niedostatecznie.

Przemysł metalowy.

W okręgu Izby czynnych było w roku sprawozdawczym:

11	fabryk maszyn i aparatów
7	odlewni żelaza i metali
27	wytwórni wyrobów żelaznych
17	„ „ metalowych.

Przemysł powyższy zatrudniał w poszczególnych miesiącach ogółem:

	Robotnicy ogólnie		Ilość przepracowanych robotnikogodzin w miesiącu	
	1931	1930	1931	1930
Styczeń	2.804	4.502	444.600	851.887
Luty	2.574	4.161	368.578	595.660
Marzec	2.524	3.914	393.274	591.521
Kwiecień	2.505	3.753	455.938	513.730
Maj	2.474	3.471	383.646	595.478
Czerwiec	2.486	3.050	398.150	425.083
Lipiec	2.525	3.176	526.147	486.480
Sierpień	2.315	3.251	375.528	615.032
Wrzesień	2.399	3.228	363.938	501.334
Październik	2.373	2.797	461.905	438.422
Listopad	2.306	3.005	362.531	598.002
Grudzień	2.154	2.598	407.282	381.600

Zopatrzenie w surowce, półfabrykaty jak i materiały pomocnicze oraz paliwo nie nasuwało żadnych trudności. Sztwyne ceny powyższych surowców jednakowoż wpływały ujemnie na intensywność przemysłu metalowo-przetwórczego, a ich poziom zgóry odbierał zdolność konkurencyjną wyrobom przemysłu metalowo-przetwórczego na rynku światowym, wyjąwszy wypadki zwrotu cła.

Ponadto przemysł hutniczy, wobec zwężenia rynku zbytu w kraju, wystąpił sam jako dostawca wyrobów masowych, zwłaszcza na przetargach publicznych, oferując

dostawę nieraz po kosztach surowca. Polityka ta odbiła się jak najfatalniej na przemyśle metalowo-przetwórczym. Z jednej strony zamknięto mu rynek światowy z powodu wysokich cen surowców i półfabrykatów, a z drugiej strony odsunięto od większych dostaw i robót publicznych w kraju.

Napływ zamówień z powodu zastoju w inwestycjach był bardzo słaby, to też przemysł metalowo-przetwórczy pracował przy zredukowanym ruchu przedsiębiorstw zwłaszcza w okresie zimowym.

a) Fabryki maszyn włókienniczych z powodu zastoju w przemyśle włókienniczym i ograniczenia do minimum inwestycji, posiadały w roku 1931 bardzo słaby napływ zamówień. Ze względów tych fabryki maszyn włókienniczych widziały się zmuszone parokrotnie przeprowadzać redukcje ruchu oraz przejść częściowo na wytwórczość nowych artykułów, cieszących się lepszym zbytem.

Zagraniczne zamówienia napływały również z państw, które są producentami surowców włókienniczych, a wskutek trudności w ich zbycie podejmują wysiłki powołania do życia u siebie przemysłu, przetwarzającego powyższe surowce. I tak dostarczono maszyny włókiennicze do Caplandu, do Południowej Ameryki, Indyj Brytyjskich i Chin, ponadto do państw Europy Środkowej, Zachodniej, na Bałkan, do Turcji i t. d. Odbiorcy zagraniczni wobec licznej podaży maszyn włókienniczych — oferuje bowiem maszyny te nie tylko przemysł budowy maszyn, lecz również oferowane są w dużych ilościach maszyny używane z likwidujących się fabryk włókienniczych — limitują ceny ogromnie niskie, domagają się długich kredytów towarowych, które im są przyznawane. Maszyny włókiennicze sprzedawane były odbiorcom zagranicznym na kredyt 24—36 miesięcy, przyczem eksporter polski brać musiał na siebie ryzyko nie tylko walutowe, lecz również ryzyko ściągalskości, które przy tak długim okresie płatności z uwagi na płynność stosunków jest znaczne. Zważyć należy, iż przemysł konkurencyjny rozporządza tanim kredytem i korzysta niejednokrotnie z poręki rządowej przy udzielaniu kredytów eksportowych, co wysoce utrudniało przemysłowi krajowemu jego działalność eksportową. Wytwórczość maszyn włókienniczych przedstawia wartość:

		zbyt w kraju w %	eksport w %
r. 1931	2,556.266 zł	24.20	75.80
r. 1930	3,551.139 „	39.82	60.18
r. 1929	5,935.266 „	32.82	67.25

b) Przemysł maszynowy Śląska Cieszyńskiego wytwarzał ponadto: obrabiarki do metali, do obróbki drewna, maszyny dla przemysłu kapeluszniczego, cementowego, aparaty do oczyszczania, zmiękczenia wody, pompy parowe, maszyny gorzelnicze, silniki i aparaty elektryczne i t. d. Również i przemysły powyższe skutkiem zastoju gospodarczego pracowały przy ruchu silnie ograniczonym.

c) W roku sprawozdawczym w okręgu Izby podjęta została produkcja maszyn do szycia przez firmę G. Schwabe, fabryka maszyn w Bielsku. Uruchomiła ona obok działu budowy maszyn, włókienniczych, nowy dział budowy maszyn do szycia, o zdolności wytwórczej 600 sztuk maszyn w miesiącu, która to zdolność bez większych inwestycji może być podniesiona do 1000 sztuk miesięcznie. Zbyt powyższych maszyn jest nader powolny, z uwagi na znaczne zapasy maszyn w handlu, tudzież na okoliczność, iż istnieje z powodu niskiego cła stosunkowo duży import główek do maszyn do szycia, do których dorabiane są w kraju stoły i mogą być oddawane po cenach niższych, niż maszyny całkowicie wytworzone w kraju, dzięki niskim cenom eksportowym na główki.

d) Fabryki śrub i nitów tudzież fabryki wyrobów kutech, wyrobów blaszanych, wyrobów z drutu, konstrukcyj żelaznych, zatrudnione były niedostatecznie, produkcja ich wykazuje duży spadek.

W okręgu Izby wytworzono następujące ilości wyszczególnionych niżej wyrobów:

	Wytwórczość ton		Wartość zł	
	1931	1930	1931	1930
śruby, nity, bolce	257	1 970	306 430	2 584 537
pędnie, sprzęgła, łożyska, koła zębate i t. p.	2 020	2 919	225 577	712 434
wyroby blaszane	99	—	259 621	342 645
wyroby kute	151	—	286 108	—
konstrukcje żelazne	153	698	290 642	941 829
okucia budowlane	—	—	501 104	—

e) Odlewnie żelazne czynne były tylko przy fabrykach maszyn i wytwarzały głównie odlewy maszynowe.

f) Przemysł metalowy okręgu Izby wytwarza wyroby z miedzi, mosiądzu, glinu i ołowiu, pracując przeważnie na pokrycie wewnętrznego zapotrzebowania. W roku spra-

wozdawczym napływ zamówień obniżył się wobec ograniczenia inwestycji, na ogół jednakowoż przemysł ten był lepiej zatrudniony w porównaniu z przemysłem żelaznym.

Wytworzono w roku 1931 następujące ilości wyrobów metalowych:

		wartość
wyroby z miedzi	108 tonn	414.873 zł
mosiądz w gąskach i blokach	317 „	308.645 „
odlewy maszynowe z mosiądzu	10 „	24.679 „
wyroby z ołowiu	— „	90.641 „
glin w gąskach i blokach	16 „	65.042 „
armatura parowa i wodna	— „	426.568 „

Ponadto wytwarzano w znacznych ilościach blachę i drut miedziany, mosiężny oraz aluminjowy oraz inne wyroby walcowane.

Pogarszające się warunki zbytu, zniżkowa tendencja wyrobów gotowych, zmusiła przemysł do rewizji kalkulacji cen w kierunku ich obniżenia. Nie mogły utrzymać się wysokie stawki, płacone za robociznę i przemysł ujawniał początkowo dążenie w kierunku rewizji umowy zbiorowej z 17 października 1929 r., obowiązującej w bielskim przemyśle metalowo-przetwórczym, a wobec pogorszenia się sytuacji gospodarczej, do jej wypowiedzenia i wprowadzenia stanu bezumownego, co nastąpiło w drugim półroczu roku sprawozdawczego.

Przemysł włókienniczy.

W e ł n a.

Ceny wełny prawie w ciągu całego roku miały tendencję zniżkową. Z początkiem roku 1931 a mianowicie w miesiącu lutym i marcu wyżkowały nieco, jednakowoż już w kwietniu tendencja osłabiła się wobec kurczącego się zapotrzebowania a znacznych zapasów, nagromadzonych zarówno w krajach produkcji jak również w ośrodkach handlu wełną. Z wyjątkiem wełny Supra AA ceny wełny z końca grudnia były niższe od cen styczniowych o 50 gr do 1.15 zł na funcie ang. Cena wełny Crossbr. E, bardzo nisko notowana w styczniu b. r., wróciła do tegoż mniej więcej poziomu z końcem grudnia.

W ciągu roku sprawozdawczego notowano w okręgu bielskim następujące ceny w zł:

Miesiąc	Austra- lijska Merino A	B u e n o s A i r e s					
		Supra AA	Prima A	Secunda B	Crossbr. C	Crossbr. D	Crossbr. E
Styczeń	8.80	9.60	8.45	7.65	7.05	5.90	4.75
Luty	9.60	10.45	8.80	8.—	7.20	6.40	5.55
Marzec	10.80	12.—	10.80	8.80	8.—	7.20	6.40
Kwiecień	10.—	11.65	9.20	7.85	7.20	6.80	5.90
Maj	9.60	11.20	8.45	7.85	7.20	6.80	5.90
Czerwiec	8.80	11.20	8.—	7.85	7.05	6.80	5.90
Lipiec	8.80	11.20	8.—	7.85	7.05	6.40	5.55
Sierpień	8.20	10.80	8.—	7.85	7.05	6.—	5.20
Wrzesień	7.85	10.45	7.85	7.20	6.45	5.65	4.90
Październik	7.85	11.15	7.55	7.20	6.45	5.50	4.80
Listopad	7.65	11.15	7.50	7.—	6.45	5.40	4.80
Grudzień	7.65	11.15	7.50	7.—	6.45	5.40	4.80

Dla porównania naprowadzamy analogiczne notowania z r. 1930 w zł:

Miesiąc	Austra- lijska Merino A	B u e n o s A i r e s					
		Supra AA	Prima A	Secunda B	Crossbr. C	Crossbr. D	Crossbr. E
Styczeń	13.—	14.—	11.82	11.23	10.24	8.28	7.68
Luty	11.42	13.60	11.23	10.64	9.66	7.88	7.30
Marzec	11.42	13.60	11.23	10.44	9.66	7.88	7.30
Kwiecień	11.42	12.33	10.44	9.66	8.87	7.29	6.70
Maj	12.22	13.20	10.83	10.05	9.26	7.49	7.09
Czerwiec	12.22	13.10	10.83	10.05	9.26	7.88	6.90
Lipiec	12.22	12.41	10.44	9.85	9.26	7.88	6.90
Sierpień	11.42	12.41	10.44	9.85	9.26	7.88	6.90
Wrzesień	11.42	12.41	10.44	9.66	9.06	7.49	6.50
Październik	10.64	11.62	9.85	9.26	8.67	7.49	6.11
Listopad	10.24	11.03	9.46	8.47	7.68	6.50	5.52
Grudzień	9.66	10.05	8.87	8.08	7.30	6.50	4.93
Porównując ceny z stycznia 1930 i stycznia 1931 spadek wynosi	32%	31%	28.5%	31.5%	33%	29%	38%

Ceny przędzy chesankowej z pewnem opóźnieniem podążały za cenami wełny. Najniższy poziom osiągnęły w styczniu 1931 r., z końcem grudnia były o kilkadziesiąt groszy wyższe na kg niż w styczniu tegoż roku. Notowaliśmy następujące ceny w zł za kg w poszczególnych miesiącach:

	2/40 A I		2/56 A I	
	1931	1930	1931	1930
Styczeń	16.—	21.63	17.05	22.66
Luty	16.50	20.21	17.60	21.26
Marzec	18.10	20.21	19.15	21.26
Kwiecień	17.20	19.72	18.30	20.76
Maj	17.20	20.33	18.30	21.37
Czerwiec	16.50	20.33	17.60	21.37
Lipiec	17.05	20.33	18.10	21.37
Sierpień	16.50	19.90	17.60	20.93
Wrzesień	16.20	19.03	17.20	20.07
Październik	16.50	18.51	17.60	19.55
Listopad	16.70	18.17	17.75	19.20
Grudzień	16.70	17.64	17.75	18.51
Porównując styczeń 1930 z styczniem 1931 ceny spadły o		26.30%		26.30%

Przedzalnie okręgu bielskiego naogół zatrudnione były dostatecznie, pracując głównie na potrzeby rynku wewnętrzznego. Przedzalnie zgrzebne zatrudnione były znacznie słabiej, wykorzystywały w niedostatecznej mierze swe wrzeciona. Wytworzyły w r. 1931 na Śląsku Cieszyńskim 754.800 kg przędzy wełnianej wartości 5,833.600 zł, podczas gdy w r. 1930 wytwórczość wynosiła 1,097.000 kg wartości 10,388.000 zł. Na spadek wartości wytworzonej przędzy zgrzebnej wpłynęła również zniżka cen wełny.

Na Śląsku Ciesz. było wrzecion zgrzebnych:

w r. 1931	40.713	z tego	17.980	uruchomionych
1930	40.803	„	11.042	„
1929	47.776	„	25.480	„
1928	49.366	„	31.696	„

Niedostateczne wyzyskanie przedział zgrzebnych pociągnęło za sobą stałe zmniejszanie się liczby instalowanych wrzecion. Liczba ich w przeciągu lat 5 zmniejszyła się o blisko 20%. Tkalnie bowiem okręgu bielskiego, podobnie jak w latach ubiegłych, przetwarzały głównie przędzę czesankową, przerób zaś przędzy zgrzebnej był stosunkowo nieznaczny.

Wytwórczość tkanin wełnianych w porównaniu z rokiem 1930 zmniejszyła się o około 25%. Pogorszył się zbyt

na rynku wewnętrznym, odczuć się dała również silniejsza konkurencja na rynkach światowych. Sezon letni w r. 1931 nie był zbyt pomyślny — sprzedaż sezonowa przeciągała się do późnej wiosny, transakcje obracały się w dosyć skromnych rozmiarach. Wytwórcy wobec pogarszającej się wypłacalności u odbiorców zachowują dużą rezerwę w udzielaniu wzgl. w zwiększaniu kredytów. Pociągnęło to za sobą nagromadzenie się zapasów niesprzedanego towaru sezonowego. Następują w tym okresie czasu (kwiecień — czerwiec) redukcje ruchu i osłabienie cen tkanin wełnianych. Nie pod lepszym znakiem odbyła się sprzedaż towaru zimowego; zauważyć się dało dalsze zmniejszenie się pojemności krajowego rynku zbytu, zwłaszcza w tkalinach lepszych i średnich jakości, jakie głównie wytwarzane są w okręgu bielskim. I znowu nader wolno idzie sprzedaż tkanin zimowych, sezon sprzedaży przeciąga się do późnych miesięcy jesieni i na składach fabrycznych pozostają znaczne zapasy niesprzedanego towaru, wiążące duże kapitały obrotowe. Następuje ponowne ograniczenie ruchu, szczególnie silne w tkalniach i wykończalniach.

W modnych tkaninach letnich i zimowych konjunktura w zbycie w roku sprawozdawczym była niezbyt zadowalająca, w tkaninach natomiast gładkich, niesezonowych kształtowała się niepomyślnie. Ceny bowiem tkanin powyższych z powodu konkurencji drobnych tkalni, w ciągu całego roku miały stałą tendencję zniżkową i w końcu spadły do poziomu, uniemożliwiającego produkcję w fabrykach sukna wielowydziałowych. Koszta wytwórcze powyższych zakładów były, o ile chodzi o tkaniny gładkie — wyższe, niż ceny sprzedaży drobnych tkalni, które dzięki konkurencji miejscowych apretur i farbiarni zarobkowych, miały ponadto możliwość wykończania i farbowania swych tkanin wełnianych za wynagrodzeniem daleko niższym, niż kosztą własne fabryk sukna.

Tkalnie wełniane Śląska Ciesz. wyprodukowały w roku 1931 tkanin wełnianych 1181 tonn wartości 38,274.600 zł; produkcja tkanin powyższych w r. 1930 wynosiła 1553 tonn wartości 60,207.000 zł. Zmniejszyła się zatem ilościowo o 23.95% a co do wartości o 38.09%. Z 1 stycznia r. 1931 zapasy tkanin u wytwórców wynosiły 325 tonn wartości 9,599.900 zł, t. j. pod względem wagi 20.92% produkcji z roku 1930, a co do wartości 15.94% tejże produkcji. Z końcem r. 1931 zapasy zmniejszyły się nieco, wynosiły 286 tonn wartości 7,391.900 zł.

Wytwórczość tkanin półwełnianych jest stosunkowo nieduża, wynosiła:

w r. 1931	76.3 tonn	wartości	583.700 zł
1930	106.0 „	„	1,158.000 „

Na dniu 1 stycznia 1931 r. zapasy tkanin półwełnianych wynosiły u wytworców 64.9 tonn, wartości 471.000 zł, zaś na dniu 31 grudnia 1931 r. tylko 23.1 tonn, wartości 224.400 zł.

Zniżkująca cena wełny a zarazem coraz silniejsza konkurencja na rynku wewnętrznym w tkaninach wełnianych wpływały na znaczne obniżenie się cen poszczególnych gatunków tkanin.

W roku sprawozdawczym w sezonie letnim i zimowym notowane były następujące ceny:

	luty		wrzesień	
	1931	1930	1931	1930
Twill lekki	25.50	28.10	18.—	25.50
Twill ciężki	32.—	37.—	20.—	32.—
Materiały frakowe	31.—	29.50	22.—	31.—
Wierzchy do futer	33.—	38.50	23.—	33.—
Melton Marengo	23.50	27.50	18.—	23.50
Gabardyna czysto weł-				
niana	23.80	27.30	18.—	23.80
Materiały modne letnie	23.30	29.90	17.—	26.80
„ „ zimowe	32.—	37.—	21.—	32.20

Ceny rozumieć należy w zł za 1 metr bieżący (szerokości 140 cm) przy zapłacie gotówką.

Wywóz zagranicę tkanin wełnianych napotykał na rynkach światowych na wzmożoną konkurencję zwłaszcza państw zachodnich, które za wszelką cenę likwidowały stare zapasy tkanin, by uniknąć strat dalszych, wynikających ze stałego obniżania się cen wełny. Ponadto w licznych państwach, do których kierował się wywóz tkanin bielskich, powstają nowe utrudnienia w postaci zakazów przywozu, ograniczeń przydziału dewiz, ceł o charakterze prohibicyjnym. Utrudnienia wpłynęły na zmniejszenie się ilościowe wywozu tkanin zagranicę, oddziaływały obok zniżki cen tkanin również na obniżenie się wartości wywozu.

Okręg bielski wywiózł zagranicę w poszczególnych miesiącach następujące ilości tkanin wełnianych:

	Rok 1931		Rok 1930	
	waga ka	wartość zł	waga kg	wartość zł
Styczeń	35.411	1,645.592	44.040	2,088.093
Luty	22.692	995.485	27.650	1,409.621
Marzec	21.622	932.871	20.265	938.600
Kwiecień	12.410	481.022	22.889	911.602
Maj	10.398	375.801	18.789	582.067
Czerwiec	14.984	521.786	22.085	790.650
Lipiec	30.582	1,159.289	31.205	1,214.114
Sierpień	28.634	1,018.499	38.296	1,465.844
Wrzesień	26.743	868.051	36.061	1,206.768
Październik	10.288	382.788	23.709	752.099
Listopad	20.741	543.820	13.709	518.123
Grudzień	10.466	404.566	27.865	1,185.770
	244.971	9,329.560	326.563	12,863.351

	tkaniny wełniane	wartość
w r. 1929	441.208 kg	19,832.000 zł
1928	383.000 „	17,370.000 „
1927	354.000 „	15,200.000 „
1926	224.000 „	8,662.000 „

W porównaniu z r. 1930 obniżył się eksport co do wagi o 81.592 kg, t. j. 24.98%, pod względem zaś wartości o 3,533.791 zł, t. j. o 27.47%.

Eksport powyższy kierował się do następujących państw:

	1931		1930	
	wartość zł	waga kg	wartość zł	waga kg
Szwecja	1.078.943	26.995	1,005.793	21.984
Danja	416.862	10.370	584.263	13.947
Holandja	113.544	2.911	242.472	6.286
Łotwa	36.739	.782	139.530	2.829
Norwegja	117.050	2.675	236.440	5.000
Finlandja	442.205	17.057	742.056	19.412
Estonja	28.574	592	55.740	1.155
Niemcy	17.758	485	107.802	2.937
Austrja	1,348.046	31.362	1,803.270	39.606
Węgry	2,024.045	53.875	2,500.408	77.373
Jugosławja	949.084	19.449	1,153.962	23.496
Czechosłowacja	384.239	11.512	310.813	8.214
Szwajcarja	31.995	581	75.729	1.720
Belgja	223.512	5.883	278.790	6.882

	1931		1930	
	wartość zł	waga kg	wartość zł	waga kg
Włochy	64.218	1.221	189.108	4.575
Anglja	824.704	30.069	1,475.357	41.971
Francja	11.646	254	22.281	374
Rumunja	78.884	1.527	315.886	5.381
Grecja	81.933	1.749	76.904	1.297
Bułgarja	12.512	527	94.521	1.424
Albanja	1.297	24	—	—
Syrja	205.281	5.449	212.026	4.736
Persja	315.649	7.151	428.986	8.884
Palestyna	75.392	1.254	106.414	2.070
Turecja	76.372	1.863	189.687	4.194
Marokko	36.381	1.079	47.726	1.250
Indje	3.550	96	31.835	845
Chiny	48.461	1.349	65.387	1.554
Japonja	73.090	1.899	59.873	1.577
Argentyna	93.255	2.255	155.207	3.078
Meksyk	8.450	154	14.450	232
Brazylja	2.474	54	19.335	313
Stany Zjedn.	3.051	77	—	—
Egipt	76.114	1.854	250.360	8.245
Kolumbia	—	—	610	12
Cypr	—	—	8.588	173
Afryka	—	—	5.250	132
Mandżurja	—	—	26.717	796
Peru	—	—	8.625	122
Jawa	—	—	5.185	122
Irak	—	—	9.130	287
Trypolis	—	—	840	30
Wenezuela	—	—	2.381	62
Uruguay	—	—	3.516	73

W tkaninach półwełnianych nastąpił całkowity zanik eksportu, który w latach ubiegłych dzięki czynnemu obrotowi uszlachetniającemu rozwijał się pomyślnie. Nieprzedłużenie czynnego obrotu uszlachetniającego przędzą bawełnianą na rok 1930/31 uniemożliwiło wywóz, gdyż eksporterzy wobec niskich cen na rynku światowym nie byli w stanie przerzucić cła ciężącego na przędzy bawełnianej na odbiorców zagranicznych, a nie znajdując pokrycia tego ciężaru w zysku z transakcji eksportowej, zaniechali wywozu tkanin półwełnianych ze szkodą własną oraz szkodą dla gospodarstwa społecznego. Sprzeciw krajowych przędzalni bawełnianych przeciw przedłużeniu czynnego obrotu

uszlachetniającego przędzą bawełnianą, naraził tkalnie bielskie na szkody, nie przysparzając przedsiębiorcom żadnych korzyści.

Okręg bielski wywiózł następujące ilości tkanin półwełnianych:

	1931		1930	
	wartość zł	waga kg	wartość zł	waga kg
Norwegja	20.244	540	82.783	3.102
Austrja	1.026	30	14.824	1.161
Anglja	1.246	31	—	—
Turcja	4.130	257	5.600	324
Holandja	—	—	11.492	491
Czechosłowacja	—	—	9.917	289
Syrja	—	—	1.586	53
Szwajcarja	—	—	2.441	77
Palestyna	—	—	320	6
Mandżurja	—	—	15.676	2.150
Rumunja	—	—	231	14
Szwecja	—	—	1.999	55
	26.646	858	146.869	7.722

Dywany wełniane wytwarzane były w 7 zakładach przemysłowych, przyczem wytworzono na obszarze Śląska Cieszyńskiego dywanów wiązanych:

w r. 1931	29.000 kg	wartości	753.300 zł
1930	54.000 kg	„	1,669.000 zł.

Z końcem roku sprawozdawczego pozostało na składach w wytwórniach 12.000 kg dywanów, wartości 259.000 zł, co do wartości jedna trzecia produkcji całorocznej.

Zbyt dywanów był w roku 1931 niezbyt pomyślny. Skutkiem zmniejszenia się dochodów stanu średniego, rynek wewnętrzny stał się mało pojemny i wytwórnie zmuszone były ograniczyć silnie produkcję i mimo to stale posiadały duże zapasy na składzie gotowego towaru, wytworzonego z wełny nabytej po stosunkowo wyższej cenie.

Okręg bielski wytwarza dywany ręcznie wiązane, posiadające w m² około 42 do 45.000 węzłów, o wzorach orientalnych, nowoczesnych i staropolskich. Na zamówienie wytwarzane są również dywany o większej gęstości, do 90.000 węzłów w m², wytwarzane były również sztuki na zamówienie o gęstości do 200.000 węzłów w m². Zgrzebna przędza wełniana do wyrobu dywanów wytwarzana jest

przez miejscowe przedziałnie, które w artykuł ten zaopatrują liczne krajowe wytwórnie dywanów. Tak samo przedziałnie powyższe wytwarzają w dużych ilościach przedzę kilimową.

B a w e ł n a.

Okręg bielski posiada stosunkowo słabo rozwinięty przemysł bawełniany, jest on rozmieszczony głównie we wschodniej części okręgu. Na Śląsku Cieszyńskim przemysł bawełniany wytwarza przedzę wigonjową, tkaniny bawełniane oraz z przedzy odpadkowej.

Produkcja powyższych tkanin wynosiła:

w r. 1931	71.700 kg	wartości	308.300 zł
1930	120.000 kg	„	567.000 zł.

Ponadto wytwarzana była z bawełny wata higroskopijna, pasy, taśmy, sznury i t. p.

J e d w a b.

Przemysł jedwabniczy reprezentowany był głównie przez tkalnie, które wytwarzały wstążki i taśmy półjedwabne. Wytwórczość powyższych artykułów wynosiła:

w r. 1931	10.600 kg	wartości	457.500 zł
1930	12.800 kg	„	871.400 zł.

Zauważyć się tu daje znaczny spadek zwłaszcza wartości wytwarzanych towarów. Ponadto czynny był zakład, wytwarzający przedzę jedwabną dla celów konfekcyjnych.

Zbyt wyrobów jedwabnych natrafiał na coraz to większe trudności wobec cofającej się pojemności rynku zbytu.

J u t a.

Ceny juty surowej kształtowały się w ciągu roku niejednolicie, przeważała tendencja słaba. Juta surowa gatunku „Blitz“, jaka głównie przetwarzana jest w okręgu bielskim, osiągnęła najniższy poziom w miesiącu grudniu, a mianowicie 564.25 zł za tonnę angielską.

W poszczególnych miesiącach roku 1931 i 1930 notowane były następujące ceny:

	1931	1930
Styczeń	632.50	1224.30
Luty	632.50	1224.30
Marzec	645.—	1096.25
Kwiecień	704.44	1203.60
Maj	677.25	1083.70
Czerwiec	677.25	1027.90
Lipiec	677.25	922.70
Sierpień	696.—	857.10
Wrzesień	679.25	813.—
Październik	663.—	693.45
Listopad	612.60	720.30
Grudzień	564.25	720.30

Ceny powyższe rozumieją się w złotych polskich za tonnę angielską.

Wytwórczość przędzy jutowej zmniejszyła się w roku sprawozdawczym pod względem wagi o około 15%, a co do wartości o około 20% w porównaniu z r. 1930; również wytwórczość tkanin zmniejszyła się nieco ilościowo a pod względem wartości o około 20%.

W okręgu bielskim wytworzono:

	1931		1930	
	tonn	wartość zł	tonn	wartość zł
a) przędzy jutowej	3.639	7,139.000	4.291	8,995.000
b) tkanin jutowych	3.324	7,555.800	3.479	9,376.000

Napływ zamówień na wyroby jutowe w roku sprawozdawczym był stosunkowo umiarkowany i fabryki juty tylko w części wykorzystywały swą zdolność wytwórczą, pracując głównie na pokrycie zapotrzebowania rynku krajowego. Zamówienia zagraniczne napływały w ilościach niedostatecznych, bielskie fabryki juty bowiem położone zdala od przystani morskich, posiadają znaczne koszty transportu, skutkiem czego posiadają na rynkach światowych umniejszoną zdolność konkurencyjną. Wywiozły one w r. 1931 zagranicę 476.242 kg tkanin oraz worków jutowych.

K o n o p i e, l e n.

Podobnie jak wszystkie inne surowce włókiennicze, ceny konopia i lnu w ciągu całego roku posiadały tendencję niżkową. Znaczniejsze załamanie się cen konopia i pakuł

konopnych nastąpiło w miesiącu październiku 1930 i przez całe półrocze r. 1931 utrzymywały się ceny konopia na poziomie 12 dolarów, t. j. 106.80 zł za 100 kg, przejściowo w okresie letnim podniosły się na 124.60 zł skutkiem wyczerpania się zapasów surowca krajowego, poczem w jesieni obniżyły się ponownie na 97.75 zł.

W okręgu bielskim notowane były następujące ceny konopia i pakul krajowych oraz konopia włoskiego:

	1 9 3 1			1 9 3 0		
	konopie kraj.	pakuly kraj.	konopie włoskie	konopie kraj.	pakuly kraj.	konopie włoskie
Styczeń	106.80	89.—	151.30	169.10	142.40	267.—
Luty	106.80	89.—	151.30	169.10	142.40	267.—
Marzec	106.80	89.—	151.30	160.—	133.50	249.20
Kwiecień	106.80	89.—	151.30	160.—	133.50	249.20
Maj	106.80	89.—	151.30	160.—	133.50	249.20
Czerwiec	124.60	106.80	151.30	160.—	106.80	249.20
Lipiec	124.60	106.80	151.30	160.—	133.50	249.20
Sierpień	124.60	106.80	151.30	160.—	133.50	249.20
Wrzesień	97.90	80.10	133.50	160.—	133.50	231.40
Październik	97.75	80.—	133.50	124.60	106.80	178.—
Listopad	97.75	80.—	133.50	115.70	97.90	160.—
Grudzień	97.75	80.—	133.50	115.70	97.90	160.—

Ceny powyższe rozumieją się w złotych polskich za 100 kg.

W ślad za zniżką cen konopia i pakul konopnych tudzież lnu, obniżyły się również ceny wyrobów powroźniczych, przędzy konopnej oraz wszelkich wyrobów z konopia i lnu.

Zbyt na powyższe artykuły osłabił się znacznie i z przyczyny tej przemysł zmuszony był przeprowadzić duże redukcje ruchu, tem więcej, iż z miesiąca na miesiąc wrażały zapasy wyrobów gotowych. Wywóz zagranicę przędzy konopnej oraz wyrobów konopnych zmniejszył się w roku sprawozdawczym, ceny bowiem na rynku światowym obniżyły się do poziomu tak niskiego, iż bez strat przyjmować mogły zamówienia zagraniczne tylko nieliczne fabryki, pracujące w wyjątkowo dogodnych warunkach, korzystające z taniej komunikacji. I tak przemysł bielski utracił poważną część rynku zbytu na Bliskim Wschodzie i w Egipcie na rzecz przemysłu głównie włoskiego, w krajach zaś północnych, by utrzymać się — wykonywane były dostawy niejednokrotnie poniżej kosztów własnych. Sprawa

taryf kolejowych dla przemysłu konopno-lnianego posiada pierwszorzędne znaczenie, decyduje ona bowiem o zdolności eksportowej bielskiego przemysłu konopnego. Powyższy przemysł bowiem przywozi do Bielska surowce, t. j. konopie i len z odległej Wileńszczyzny oraz Województwa Tarnopolskiego, jak również z Półn. Włoch. Obciążenie zatem kosztami transportu wyrobów gotowych jest znaczne i wpływa niekorzystnie na kalkulację cen eksportowych.

Przemysł konfekcyjny.

Na Śląsku Cieszyńskim w r. 1931 czynne były:

- 8 zakładów wytwarzających konfekcję dzianą,
- 1 fabryka chustek modnych,
- 7 fabryk waty i watoliny,
- 2 fabryki kapeluszy,
- 2 fabryki krawatów,
- 8 fabryk odzieży i bielizny,
- 1 fabryka parasoli,
- 2 fabryki taśm gumowych.

Przemysł konfekcyjny Śląska Cieszyńskiego nastawiony jest na wyrób odzieży i bielizny średnich i lepszych jakości, z przyczyny tej zbyt jego wyrobów ucierpiał najbardziej z powodu stosunkowo znacznego zmniejszenia się dochodów stanu średniego, a zwłaszcza redukcji poborów kół urzędniczych. Przemysł ten zajęty był w ciągu całego roku sprawozdawczego niedostatecznie, warunki płatności pogarszały się z sezonu na sezon. Zauważyć się dał równocześnie spadek zatrudnionych robotników w przemyśle konfekcyjnym i liczba przepracowanych robotnikogodzin zmniejszyła się zwłaszcza w drugim półroczu, obniżając się w niektórych miesięcznie o 30% w porównaniu z przeciętną ilością pierwszego półrocza. Spadała liczba zakładów, wytwarzających konfekcję, kilka zakładów zmuszonych zostało do likwidacji lub też do przejściowego wstrzymania ruchu.

Zbyt kapeluszy i stożków zmniejszył się zwłaszcza w sezonie letnim roku sprawozdawczego. Krajowe wytwórnie kapeluszy damskich nabywały tylko drobne ilości stożków, kierunek mody bowiem damskiej w kapeluszach letnich forytował inne materiały, jak słomkę, jedwab i t. p.

Pracując przy ruchu silnie ograniczonym przemysł konfekcyjny posiadał stosunkowo wysokie koszty wytwór-

cze, które wpływały niekorzystnie na kalkulację cen eksportowych. To też wywóz w porównaniu z latami ubiegłymi zmniejszył się znacznie a uzyskiwane ceny były bardzo niskie.

W roku 1931 i 1930 wywieziono zagranicę następujące ilości konfekcji:

a) stożki do wyrobu kapeluszy:

	1 9 3 1		1 9 3 0	
	waga kg	wartość zł	waga kg	wartość zł
Styczeń	855	22.706	1.623	60.469
Luty	1.125	29.270	4.326	135.991
Marzec	550	17.288	8.191	247.519
Kwiecień	3.910	77.164	13.590	407.209
Maj	3.521	78.471	10.018	295.277
Czerwiec	1.506	33.719	5.830	186.587
Lipiec	6.169	132.224	4.211	135.658
Sierpień	1.570	41.260	10.593	296.654
Wrzesień	5.452	103.992	11.292	303.161
Październik	9.612	180.635	8.100	195.724
Listopad	456	12.201	1.635	44.114
Grudzień	120	3.115	2.866	76.776
	34.846	732.045	82.275	2,385.139

b) odzież:

	1931	
	waga kg	wartość zł
Styczeń	—	—
Luty	—	—
Marzec	—	—
Kwiecień	430	10.190
Maj	—	—
Czerwiec	—	—
Lipiec	174	4.000
Sierpień	190	696
Wrzesień	6.240	60.115
Październik	3.604	34.081
Listopad	3.465	28.903
Grudzień	574	9.353
	14.677	147.338

Przemysł spożywczy.

Przemysł spożywczy reprezentowany był w roku sprawozdawczym przez następujące przedsiębiorstwa:

- 2 browary,
- 1 fabrykę i rafinerję cukru,
- 19 gorzelni,
- 1 rafinerję spirytusu,
- 8 fabryk likerów,
- 7 fabryk wyrobu cukierków, czekolady, wafli,
- 3 fabryki konserw,
- 1 wędzarnię ryb,
- 6 fabryk octu,
- 20 młynów,
- 9 fabryk przetwarzających owoce,
- 2 mleczarnie,
- 1 fabrykę musztardy,
- 2 serownie.

We wszystkich gałęziach przemysłu spożywczego zauważyć się daje spadek produkcji, trudności w zbycie, spadek cen, pogorszenie się wydatne rentowności przedsiębiorstw. Słabsze jednostki, pracujące w mniej dogodnych warunkach, zmuszone zostają do zastanowienia ruchu lub też likwidacji.

Młyny Śląska Cieszyńskiego, podobnie jak w latach ubiegłych, pracowały bardzo słabo. Przemiał w roku 1931 zmniejszył się o 10% w porównaniu z rokiem poprzednim. Naogół przemielono stosunkowo nieduże ilości, młyny bowiem przeważnie były unieruchomione, nie mogąc sprostać konkurencji zamiejscowych wielkich młynów handlowych.

Browary śląskie za rok 1931 wykazują zmniejszenie się wytwórczości o około 20% w porównaniu z r. 1930. Prawie o tenże odsetek zmniejszyła się również wytwórczość słoðu. Piwo zbywane było przeważnie na miejscu, częściowo produkcja wywożona jest na Górny Śląsk oraz do najbliższych województw. Konjunktura w zbycie pogarszała się z miesiąca na miesiąc z powodu zmniejszającej się pojemności rynku. To też wzrasta konkurencja, a pogarszają się warunki płatności.

To samo zjawisko zauważyć się daje w dziale fabrykacji wódek i likierów. I tu nastąpiło pogorszenie zbytu, warunków płatności, wzrost obliða u odbiorców. Fabryki wódek i likierów prywatne, z wyłączeniem monopolu spirytusowego, wyprodukowały w r. 1931:

	hl	wartość zł
wódek czystych i gatunkowych	1.327	870.000
likierów	783	1,011.000
koniaku	352	293.000
araku i rumu	1.002	1,068.000
	3.464	3,242.000

Fabryki konserw mięsnych, wędzarnie ryb oraz fabryki konserw rybnych zatrudnione są w r. 1931 znacznie słabiej, wykorzystują niedostatecznie swą zdolność wytwórczą.

W dziale wyrobu czekolady, cukierków, wafli, skutkiem kurczącego się zbytu zredukowana została blisko do połowy wytwórczość a równocześnie w dziale powyższym, zwłaszcza w drugim półroczu roku sprawozdawczego pogorszyła się wypłacalność odbiorców.

Przemysł drzewny.

Na obszarze Izby czynne były następujące ilości zakładów przemysłu drzewnego:

- 22 tartaków,
- 2 fabryki skrzyń,
- 14 fabryk mebli i wyrobów stolarskich,
- 3 wytwórnie beczek,
- 1 fabryka mebli giętych,
- 12 fabryk wyrobów z drzewa.

Z 38 istniejących tartaków czynnych było w r. 1931 załedwie 22 i to przy ruchu zredukowanym. Zaznaczyć należy, iż w r. 1929 istniało 43 tartaków, zatem od 31 grudnia 1929 do 1 stycznia 1931 zlikwidowanych zostało 5 tartaków i likwidacja dalszych przeprowadzana jest w ciągu roku sprawozdawczego. Z 16 nieczynnych w r. 1931 blisko połowa jest w toku likwidacji. Przemysł drzewny od szeregu lat przechodzi bardzo ostry kryzys, ceny posiadają stałą tendencję zniżkową i wytwórcy materiałów tartych i półfabrykatów z drewna z trudem osiągają kosztą własną. Produkcja tartaków zmniejsza się z roku na rok. Tartaki w okręgu Izby przerobiły w r. 1931:

	Ilość w m ²		wartość w zł	
	1931	1930	1931	1930
Drewno twarde i miękkie ogółem	71.298	90.080	2,229.370	3,412.555
Drewno twarde	1.731	2.100	73.827	110.903
„ miękkie	69.567	87.980	2,155.543	3,301.652

Ceny drewna ciesielskiego oraz desek notowane były w okręgu bielskim następująco:

	drzewo ciesielskie		deski	
	1931	1930	1931	1930
Styczeń	85	140	65	115
Luty	85	135	65	115
Marzec	85	120	65	95
Kwiecień	75	120	60	95
Maj	75	120	60	95
Czerwiec	75	120	55	95
Lipiec	70	120	55	95
Sierpień	70	110	55	90
Wrzesień	65	105	55	85
Październik	56	105	45	85
Listopad	56	100	45	85
Grudzień	56	95	45	75

Ceny rozumieją się za m³ w złotych.

Stolarnie i fabryki mebli wykazują znaczne zmniejszenie się produkcji w związku z osłabieniem się ruchu budowlanego i ograniczeniem inwestycji. Zmniejszenie wytwórczości w tych działach przemysłu wynosi 30—35% w porównaniu z r. 1930.

Przemysł mebli giętych posiadał nieco słabszy napływ zamówień, to też zmuszony był do przeprowadzenia redukcji ruchu w swych zakładach przemysłowych. Wywóz zagranicę mebli giętych napotyka na coraz większe utrudnienia w postaci nadwyżek cła wchodowego w państwach odbiorczych, ograniczeń przywozu i t. p. Każde bowiem z państw odbiorczych pragnie rozwinąć rodzimy przemysł meblowy stosując utrudnienia importowe nawet odnośnie do mebli giętych, które tamże nie są, a niejednokrotnie nie mogą z braku surowca być wytwarzane.

Przemysł mebli giętych okręgu bielskiego wywiózł zagranicę w r. 1931 mebli giętych wartości 4,325.161 zł.

Bednarstwo, wyrób wszelkiego rodzaju artykułów z drewna rozwijało się niezbyt pomyślnie z powodu słabnącej pojemności rynku wewnętrznego.

Podjęta została wytwórczość artykułów sportowych z drewna, która zwłaszcza w dziale nart, sanek i t. p. wykazuje duże postępy.

Przemysł garbarski i wyrobów ze skóry.

Ceny skór surowych w ciągu całego roku sprawozdawczego miały tendencję słabą; w okręgu Izby notowaliśmy następujące ceny na skóry surowe:

	Styczeń		Maj		Październik	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Bydłęce	1.96	2.20	1.75	2.05	1 30	2.20
Cielęce	3.15	3.90	2.15	3.50	1 55	3.60
Końskie	26.—	25.—	22.—	25 —	19.—	28.—

Ceny rozumieją się za 1 kg, z wyjątkiem skór końskich, których cena podana jest za sztukę.

Garbarnie pracowały przy częściowo zredukowanym ruchu z uwagi na słabnącą pojemność rynku wewnętrznego. Ceny wyrobów garbowanych, podążając za cenami skór surowych, kształtowały się zniżkowo.

Notowaliśmy następujące ceny skór garbowanych:

	Styczeń		Maj		Październik	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Skóry podeszwowe w całości lub w połówkach	7.10	8.90	6 23	8.90	4.90	8.90
Srodki i słupce	9 80	11.13	9.80	11.13	9.80	10.80
Krupony pasowe dębowe	10.70	10.68	8.90	10.68	8.90	10 68
Krupony pasowe chromowe	16.—	17.80	15.13	17.80	13.13	17.80
Juchty tłuszcz. grub. do 2 mm	11 15	13.35	9.80	13.35	8.90	12.50
Juchty nietłuszcz. blanki białe i kolorowe	7.10	13.35	7.10	13.35	6.90	9.85
Ssaki chromowe czarne za stopę	2.50	2.85	2 50	2.67	2.22	2.68
Ssaki chromowe kolorowe za stopę	2.85	3.12	2.50	3.20	2.40	3.20
Bukaty chromowe czarne	1.96	2.31	1.96	2.14	1 42	2.32
Bukaty chromowe kolorowe	2.14	2 03	2.14	2.40	1.78	2.40
Futrówki wszelkie	1.25	1.42	1.—	1.40	0.90	1.40
Skóry surowcowe alunowe tłuszczone:						
1. gatunku dobrze wygarbowane	4.—	8.90	4.—	8.90	3.10	6.23
2. gatunku, niedość wygarbowane	3.56	7.12	3.56	7.12	—	4.97
3. gatunku, zawierające wodę z mizdrą	3.15	5.34	3 15	5.34	—	4.02
4. Skóry końskie: waszet za stopę	1.45	1.96	1.45	1.60	1.45	1.60

Wytwórnice pasów napędnych wobec ograniczeń w ruchu w licznych gałęziach przemysłu tudzież zmniejszenia wszelkich inwestycji, zmuszone były ograniczyć produkcję.

Zbyt cholew, rzemyków rozdzielczych, zgrzebeł oraz artykułów technicznych ze skóry był niepomysłny i tu nastąpiło zmniejszenie wytwórczości. Ceny pasów napędnych oraz artykułów technicznych ze skóry miały tendencję zniżkową, dostosowując się do obniżających się cen skór wyprawionych.

Przemysł futrzany okręgu Izby przetwarzał głównie surowe skórki baranie, jagnięcie, importowane z zagranicy. Wytwarzane z nich futra wykończane i farbowane są w miejscowych zakładach, przyczem podkreślić należy, iż wyroby futrzane osiągnęły bardzo wysoki poziom, dorównując co do jakości pierwszorzędnym wyrobom zagranicznym.

Przemysł papierniczy.

Przemysł papierniczy okręgu Izby wytwarzał papier drukowy drzewny, pakowy, tekturę białą, brunatną i szarą. Wytwórczość papieru ilościowo utrzymała się na poziomie z r. 1930, co do wartości obniżyła się o około 18%. Produkcja tektury zwiększyła się ilościowo, rozwinęła się bowiem dopiero w r. 1931. Wytwarzana masa drzewna zużywana była na potrzeby własne. Zbyt papieru doznał pewnego pogorszenia, wymagane są coraz dłuższe kredyty przez odbiorców, wzrasta równocześnie ich obligo.

Przemysł papierowo-przetwórczy miał niezbyt pomyślną koniunkturę w zbycie. Zmniejszenie się zbytu pociągnęło za sobą redukcję wytwórczości, a nawet przejściowo niektóre zakłady zmuszone były całkowicie wstrzymać ruch. Przemysł powyższy pracował prawie że wyłącznie na pokrycie wewnętrznego zapotrzebowania, wytwarzając głównie kartonaże, wszelkiego rodzaju wyroby papierowe, księgi handlowe, szablony i t. p.

Przemysł poligraficzny.

Na Śląsku Cieszyńskim, czynnych było w roku sprawozdawczym 13 drukarni, z czego 5 w Cieszynie, 5 w Bielsku, po jednej w Skoczowie, Ustroniu i Kamienicy. Tylko 4 zakłady zaliczyć można do średnich zakładów, resztę stanowią drukarnie małe. Przemysł poligraficzny rozbudowany jest ponad potrzeby lokalne, to też zmuszony jest poszuki-

wać zatrudnienie w innych dzielnicach. Naogół przemysł poligraficzny pracował w warunkach niezbyt pomyślnych przy stosunkowo małej rentowności.

Przemysł chemiczny.

Przemysł naftowy ze względu na zmniejszające się zapotrzebowanie w ropę, wykorzystywał tylko w części swą zdolność przetwórczą i zniewolony był do częściowej redukcji ruchu. Poza produktami naftowymi wytwarza przemysł chemiczny okręgu Izby: tłuszcze techniczne, mydła, proszki do prania, politory, lakiery emaljowe, sykatywy, farby olejne, lak do pieczętowania.

W dziale kosmetycznym wytwarzane są kremy, pomady, szminki, puder toaletowy, wody pachnące, proszek i pasta do zębów, sole i inne związki do kąpieli i t. p.

Wytwórczość ta pod względem ilościowym nie wykazuje wzrostu, zmniejszyła się nieco pod względem wartości przedewszystkiem z powodu niżki cen.

Zakłady użyteczności publicznej.

Do grupy powyższej należą komunalne zakłady wodociągowe, Rzeźnię Miejskie w Bielsku, Cieszynie i Skoczowie, Komunalna Gazownia w Bielsku oraz elektrownie.

Bielsko przystąpiło w latach ubiegłych do rozbudowy widociągu, ułożyło nowy rurociąg z Wapienicy do Bielska i przystąpiło do budowy zapory w dolinie Luizy. Spiętrzenie potoku Wapienicy zapewnić ma dużą rezerwę wody, umożliwiającą obfite zaopatrzenie w wodę zarówno konsumentów prywatnych jak i przemysłu.

Istniejące elektrownie posiadały:

	moc instalowana KW	własna wytwórczość w 1000 kWh
Elektrownia Bielsko-Biała	2000	66
Elektrownia okręgowa miasta Cieszyńska	2800	3214
Elektrownia okręgowa Zakładów Górnich „Silesia“	17900	21944
Gol. Fabryka Portland-Cementu	6056	7154

Bielska elektrownia wykazuje małą wytwórczość własną, otrzymała bowiem 9,171.000 kWh z Elektrowni okręgowej Zakładów Górniczych „Silesia“, z której jest stale zaopatrywana.

Elektryfikacja obszaru Izby poczyniła w latach ostatnich duże postępy. I tak Elektrownia okręgowa w Cieszynie zaopatruje w światło i siłę Cieszyn i gminy podmiejskie, z większych gmin Skoczów, Ustroń, Wisłę, Zebrzydowice, Elektrownia okręgowa Zakładów Górniczych „Silesia“ wraz z Elektrownią Bielsko-Biała — miasto Bielsko, gminy podmiejskie, Czechowice, Dziedzice, Jaworze, Jasienicę, Bystrą i szereg mniejszych gmin powiatu bielskiego a ponadto miasto Biała i gminy sąsiadujące powiatu bialskiego.

Cena za kWh światła wynosiła w Bielsku 78 gr, w Cieszynie 75 gr. Od ceny powyższej przyznawane były rabaty dla większych odbiorców, w Bielsku od 5—15%, w Cieszynie od 3—26%. Ponadto wprowadzone były specjalne taryfy dla kawiarni i restauracyj, dla fabryk i t. p.

Odbiorcom siły liczyła Elektrownia Bielsko-Biała:

Drobnii odbiorcy:

a) Siła do	700	godz. użytkow.	instalacji w ciągu roku	. . .	gr 40
b) „ od	700—1000	„	„	„	36
c) „ ponad	1000	„	„	„	30

Średni odbiorcy siły.

Do średnich odbiorców siły należą odbiorcy, pobierający co najmniej 10.000 kWh rocznie przy użytkowaniu instalacji co najmniej w ciągu 500 godzin w roku.

Oплата normalna	25 gr / kWh
po uzyskaniu 1000 godz. użytkowania	21 „ / „

Wielcy odbiorcy siły.

Do wielkich odbiorców siły należą odbiorcy, którzy pobierają co najmniej 30.000 kWh rocznie i uzyskują 600 godzin użytkowania w ciągu roku.

Oплата normalna	20 gr / kWh
-----------------	-------------

Z wielkimi odbiorcami zawierane są umowy indywidualne i od powyższej opłaty udzielane są opusty.

Przy rzeźniach miejskich uruchomione były chłodnie miejskie, służące do przechowywania łatwo psujących się artykułów spożywczych a zwłaszcza mięsa. Chłodnia przy rzeźni miejskiej w Bielsku posiada 63 m² a przedchłodnia 80 m², rozbudowa jej byłaby pożądana tem więcej, iż Bielsko jest dużym ośrodkiem konsumcyjnym.

Chłodnia przy rzeźni cieszyńskiej jest znacznie większa, posiada 172 m² a przedchłodnia 96 m².

Stosunki kredytowe.

Na obszarze Śląska Cieszyńskiego czynne były:

- 1 oddział Banku Polskiego,
- 1 bank z siedzibą w okręgu Izby,
- 3 oddziały banków, których główna siedziba jest poza okręgiem Izby,
- 4 komunalne kasy oszczędności,
- 82 spółdzielni kredytowych.

W ciągu całego roku sprawozdawczego odczuwana była silna ciasnota kapitału, która z wiosną oraz w jesieni przybierała na sile, zwłaszcza w okresie ożywienia zakupów na sezon letni i zimowy, oraz w okresie sezonowego zwiększenia się produkcji. Pewne złagodzenie ciasnoty kapitału zauważyć się dawało w okresie miesięcy letnich oraz w zimie.

Bankowość okręgu Izby w roku sprawozdawczym przechodziła okres krytyczny. Podkopanie zaufania do instytucyj bankowych, skutkiem zachwiania się szeregu zwłaszcza wielkich banków zagranicznych, odbiło się nader ujemnie, zaniepokojona bowiem klientela rozpoczęła wycofywać wkłady z miejscowych banków. By utrzymać płynność, instytucje bankowe restryngują kredyty udzielone, zaprzestają udzielać nowych, w interesie utrzymania wysokiej płynności, co wpływa na wzrost ciasnoty pieniądza. Instytucje bankowe tracą poważną część kapitału obcego, ulokowanego u siebie. Z przyczyny silnego wycofania kapitałów zmuszony został Śląski Bank Eskontowy S. A. w Bielsku do wstrzymania wypłat, a następnie do zgłoszenia wniosku o zawarcie ugody sądowej. Bank powyższy, założony w r. 1893, posiadał lokalne znaczenie, związany był z średnim przemysłem oraz kupiectwem Bielska. Pasywa powyższego banku wynosiły:

a) wierzyciele uprzywilejowani	2,030.728.89 zł
b) „ nieuprzywilejowani	9,381.125.12 „
razem	11,411.854.01 zł

Na pokrycie powyższych pasywów biegli sądowi ustalili aktywa w wysokości 6,538.077.16 zł. Wkłady w komunalnych kasach oszczędności utrzymywały się na niezmiennym poziomie około 13 milionów złotych. Napływ protestów wekslowych utrzymywał się szczególnie na wysokim poziomie w porównaniu z r. 1930.

Na Śląsku Cieszyńskim w r. 1931 zaprotestowano następujące ilości weksli:

Miesiąc	Ogólna liczba weksli zaprotest.			Suma weksli zaprotest. w złotych		
	Śląsk Ciesz.	Bielsko	Cieszyn	Śląsk Ciesz.	Bielsko	Cieszyn
Styczeń	2.120	1.148	373	724.572	413.156	145.534
Luty	1.978	1.140	327	873.819	614.981	125.701
Marzec	2.006	991	385	714.476	408.866	168.763
Kwiecień	2.420	1.248	389	748.636	410.029	105.166
Maj	2.386	1.110	412	847.274	487.554	193.303
Czerwiec	2.761	1.563	368	930.247	581.659	160.366
Lipiec	2.701	1.329	405	862.274	482.011	154.690
Sierpień	2.482	1.167	391	1,743.283	1,409.844	161.663
Wrzesień	2.328	1.161	409	785.091	421.367	276.674
Październik	2.229	1.103	344	632.914	337.626	137.095
Listopad	2.411	1.174	369	670.118	255.297	219.313
Grudzień	2.576	1.210	423	833.606	438.160	202.955
	28.488	14.363	4.625	10,359.310	6,300.550	2,062.223

Dla porównania podajemy zestawienie protestów wekslowych w r. 1930:

Miesiąc	Ogólna liczba weksli zaprotest			Suma weksli zaprotest. w złotych		
	Śląsk Ciesz.	Bielsko	Cieszyn	Śląsk Ciesz.	Bielsko	Cieszyn
Styczeń	1 780	1 017	328	542 253	332 403	119 189
Luty	1 789	1 001	317	547 677	334 283	116 291
Marzec	2 181	1 328	293	680 718	446 403	101 894
Kwiecień	2 288	1 394	339	714 314	472 518	123 083
Maj	2 427	1 485	327	913 607	670 679	122 094
Czerwiec	2 425	1 385	375	732 149	458 840	124 936
Lipiec	2 345	1 314	382	608 368	361 552	133 155
Sierpień	2 119	1 284	354	777 756	571 517	118 902
Wrzesień	1 943	1 118	324	551 368	324 205	114 213
Październik	1 968	1 116	350	726 940	394 348	230 060
Listopad	1 744	977	332	520 255	278 580	136 182
Grudzień	2 033	1 152	274	826 752	582 815	88 202
	25 045	14 571	3 995	8,142 157	5,258 143	1,528 201

Rok 1931 przyniósł znaczne pogorszenie się wypłacalności, czego wyrazem jest niezwykle wysoka ilość zgłoszonych wniosków o zawarcie ugody sądowej oraz upadłości.

W latach ostatnich zgłoszono w okręgu Izby następujące ilości wniosków o ugodę sądową:

rok	Przedsiębiorstwa			Różne	Razem
	handlowe	przemysł.	rzemieśln.		
1931	54	19	12	13	98
1930	51	24	2	4	81
1929	35	12	1	1	49
1928	15	7	—	1	23
1927	21	8	2	—	31

Tak samo wzrosła liczba upadłości.

Handel.

Kryzys gospodarczy najsilniej dał się odczuć kupiectwu. Spadek cen towarów, idący za zniżką cen surowców, narażał na duże straty zwłaszcza tych kupców, którzy utrzymywali większe składy towarów. Likwidacja upadłości wyrzucała na rynek towar oddawany po cenach daleko poniżej kosztów własnych. Wobec konkurencji powyższej kupiec był bezsilny. Do tego coraz silniejszy kryzys przynosił szybkie cofanie się siły nabywczej ludności, a zatem zmniejszenie się obrotów towarowych. Stąd tłumaczy się wysoką, ilość zwłaszcza zgłoszonych przez handel wniosków o zawarcie ugody sądowej, znaczny spadek wykupionych świadectw przemysłowych zwłaszcza kategorii drugiej.

Szczególnie zmniejszyły się obroty w handlu artykułami technicznymi, chemikaljami, wyrobami kosmetycznymi, konfekcją, wyrobami galanteryjnymi i t. p.

Obroty w dziale wyrobów spożywczych, kolonialnych, wyrobów metalowych — utrzymały się na względnie zadowalającym poziomie, z wyjątkiem działu sprzedaży win i likierów, gdzie spadek obrotów był wyjątkowo silny.

Dział włókienniczy wykazuje przesunięcie się obrotów w kierunku tkanin tańszych, zaniedbywane są tkaniny jakościowe, co jest następstwem zubożenia ludności.

Rzemieśln.

Na Śląsku Cieszyńskim w r. 1931 czynne były następujące ilości samodzielnych warsztatów rzemieślniczych:

	Miasto i powiat Bielsko		Miasto i powiat Cieszyń		Razem	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Bandażyści	1	1	1	1	2	2
Bednarze	8	7	3	3	11	10
Blacharze	24	22	13	11	37	33
Brukarze	1	1	1	1	2	2
Bud. instrum. muzycznych	1	1	1	1	2	2
Bud. pieców	2	2	—	—	2	2
Cieśle	7	7	5	5	12	12
Cholewkarze	6	5	6	6	12	11
Cukiernicy	17	16	10	8	27	24
Czapkarze i wyr. kapeluszy	10	10	4	4	14	14
Dacharze	12	9	3	2	15	11
Drukarze	6	6	7	7	13	13
Elektrykarze	16	13	5	5	21	18
Fotografowie	8	9	10	11	18	20
Garbarze	—	—	3	3	3	3
Garncarze	3	3	—	—	3	3
Golarze-fryzjerzy	62	56	34	31	96	87
Grawerzy	1	1	—	—	1	1
Hafciarze	8	8	5	5	13	13
Instalatorzy	17	16	8	8	25	24
Introligatorzy	8	8	5	5	13	13
Kaflarze	12	12	5	5	17	17
Kołodzieje	24	24	16	16	40	40
Kominiarze	6	6	6	6	12	12
Kotlarze	2	2	2	2	4	4
Kowale	39	38	65	63	104	101
Koszykarze	3	3	2	2	5	5
Krawcy	132	128	108	105	240	233
Krawczynie	77	78	37	35	114	113
Kuśnierze	8	8	6	6	14	14
Lakiernicy	8	8	4	4	12	12
Litografowie	2	2	2	1	4	3
Malarze i pokostnicy	24	26	22	21	46	47
Mechanicy	10	9	5	5	15	14
Modniarki	22	18	5	5	27	23
Murarze	10	8	3	3	13	11
Optycy	3	2	2	2	5	4
Piekarze	50	48	45	43	95	91
Piernikarze	—	—	3	3	3	3
Powróźnicy	3	3	—	—	3	3
Rusznikarze	1	1	1	1	2	2
Rymarze i siodlarze	10	10	6	6	16	16
Rzeźbiarze w drzewie	2	2	2	2	4	4
Do przeniesienia:	567	637	471	453	1 138	1 090

	Miasto i powiat Bielsko		Miasto i powiat Cieszyn		Razem	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Z przeniesienia:	567	637	471	453	1 138	1 090
Rzeźbiarze w kamieniu	4	4	3	3	7	7
Rzeźnicy i wędliniarze	88	86	72	73	160	159
Ślusarze	34	33	26	24	60	57
Stolarze	118	115	98	95	216	210
Studniarze	—	—	2	2	2	2
Szczotkarze	2	2	2	2	4	4
Szewcy	186	180	135	131	321	311
Szklarze	7	8	4	4	11	12
Szlifierzy	1	1	1	1	2	2
Tapicerzy	21	20	6	6	27	26
Tokarze	7	6	3	3	10	9
Zegarmistrzowie i złotnicy	19	18	7	7	26	25
Razem	1 154	1 110	830	804	1 984	1 914

Rzemiosło wykazuje znaczną odporność na kryzys gospodarczy dzięki daleko większej elastyczności i zdolności zmniejszania kosztów własnych. Nie znaczy to, iż rzemiosło nie ucierpiało skutkiem kryzysu. I tu zauważyć się daje zmniejszenie obrotów, spadek rentowności i warsztatów pracy. Rzemiosło coraz mniej zarabia, a w okęgach o mniejszej zamożności, gospodarczo słabiej rozwiniętych — ubożeje.

Liczba warsztatów rzemieślniczych nie zmniejszyła się wprawdzie, jednakowoż zmiany co do ilości nie zwykły tu następować szybko, następują one po dłuższych okresach czasu.

II.

**SPRAWOZDANIE
Z CZYNNOŚCI IZBY ZA ROK 1931**

Posiedzenia Izby.

W roku sprawozdawczym odbyły się w Izbie:

- a) 2 posiedzenia plenarne, a mianowicie:
 - na dniu 27 marca i
 - „ „ 29 grudnia
- b) 2 posiedzenia Komisji budżetowej, a mianowicie:
 - na dniu 27 lutego
 - „ „ 6 listopada
- c) 12 posiedzeń poszczególnych Sekcji Izby, a mianowicie:
 - na dniu 13 lutego
 - „ „ 18 marca
 - „ „ 25 czerwca
 - „ „ 4 sierpnia
 - „ „ 13 sierpnia
 - „ „ 17 sierpnia
 - „ „ 19 sierpnia (Sekcja przemysłowa)
 - „ „ 19 sierpnia (Sekcja handlowa)
 - „ „ 20 sierpnia
 - „ „ 30 września
 - „ „ 1 października
 - „ „ 14 października
- d) 3 posiedzenia Komisji połączonych Sekcyj, a mianowicie:
 - na dniu 2 października
 - „ „ 6 listopada
 - „ „ 20 listopada.

Ponadto odbywały się bardzo liczne konferencje, zwoływane dla rozpatrzenia poszczególnych spraw, w których udział brali radcowie Izby, członkowie-korespondenci oraz

przedstawiciele zainteresowanych gałęzi przemysłu, handlu i rękodzieła.

Zaświadczenie uprawnień przemysłowych.

Na zasadzie prowadzonego katastru przemysłowego i handlowego wystawiała Izba kupcom, przemysłowcom i rękodzielnikom zaświadczenia uprawnień przemysłowych, względnie zaświadczenia o zarejestrowaniu firmy, czy to dla celów paszportowych, czy też legitymacyjnych i innych.

Zaświadczeń takich wystawiała Izba w roku sprawozdawczym 927, zaś w roku 1930 — 897.

Pozwolenia na przyjazd do Polski.

Do użytku polskich władz konsularnych i władz administracji ogólnej wystawiała Izba zaświadczenia, stwierdzające potrzebę przyjazdu lub zamieszkania w Polsce zagranicznych fachowców, monterów, przemysłowców, kupców, których przyjazd leżał w interesie życia gospodarczego.

Zaświadczeń tego rodzaju wystawiała Izba w roku sprawozdawczym 59, a w 1930 roku 73.

Informacje.

Izba, podobnie jak w latach poprzednich udzielała informacji co do źródeł nabycia i możliwości zbytu wszelkiego rodzaju towarów gotowych, półfabrykatów i surowców.

Na życzenia władz i interesentów prywatnych Izba udzieliła informacji w roku sprawozdawczym w 486 wypadkach, w 1930 roku w 545 wypadkach.

Reglamentacja przywozu.

W sprawie uzyskania zezwolenia na przywóz towarów, objętych zakazem przywozu, wносиły strony podania do Izby, które po zaopiniowaniu przedkładane były następnie Centralnej Komisji Przywozowej do rozpatrzenia.

Podać powyższych z okręgu Izby wniesiono w roku sprawozdawczym 775, w 1930 roku 993.

Świadczenia pochodzenia.

Świadczenia pochodzenia wystawiła Izba w roku sprawozdawczym 4.119, które przedstawiają wartość 5,249.849'02 zł, natomiast w roku 1930 wystawiono powyższych świadczeń 1.517 na sumę 3,751.306'45 zł, a mianowicie:

	Rok 1931	Rok 1930
	zł	zł
na wyroby wełniane i półwełniane	2.052	867
„ „ jutowe i konopne	37	21
„ „ z wełny sztucznej i watelinej	2	37
„ „ kapelusznice	1.288	15
„ odpadki wełniane i tekstylne	2	—
„ wełnę praną i szmaty	2	—
„ watę hydroskopijską	1	—
„ przędzę	1	—
„ włosie końskie	1	—
„ mąkę żytnią	1	—
„ wędliny	1	—
„ maszyny i części do nich	170	235
„ greple	93	96
„ meble	235	95
„ wyroby żelazne	—	1
„ „ chemiczne	—	68
„ „ szczotkarskie	16	60
„ blachę cynkową	6	—
„ kapsle do butelek	1	—
„ wyroby kosmetyczne	3	—
„ smary	24	—
„ węgiel	15	—
„ drzewo tarte i t. p.	165	—
„ odpadki zwierzęce	3	—
„ wyroby spożywcze	—	2
Razem	4.119	1.517

Towary powyższe wywiezione zostały w roku sprawozdawczym do następujących krajów:

Kraj przeznaczenia	Artykuł	Ilość wystaw. świad.	Waga w kg	Wartość w zł	
				Rok 1931	Rok 1930
Albanja	meble sukno	4	1 302 —	3 387.27	—
		1	12.30	633.95	—
		5	1 314.30	4 021.22	—
Anglja	dywany meble sukno	—	—	—	794.—
		1	64.—	160.74	4 634.—
		10	1 138.70	253 710.22	108 380.—
		11	1 202.70	253 870.96	113 808.—
Argentyna	sukno	3	215.30	7 376.91	24 915.50
		—	—	—	—
Belgja	tkaniny półwełn. sukno watelina	5	185.40	3 523.62	—
		—	—	—	5 837.—
		1	7.70	266.77	810 —
		6	139.10	3 790.39	6 647.—
Brazylja	maszyny sukno	1	43.—	760.—	3 286.15
		—	—	—	20 177.80
		1	43.—	760.—	23 463.95
		—	—	—	—
Bułgarja	gremple maszyny sukno żołądki cielece	—	—	—	398 —
		2	768 —	782.61	2 524.50
		1	28.10	1 459.86	1.051.—
		3	1 975.—	7 325.—	—
		6	2 771.10	9 570.47	3 973.50
Chiny	sukno	—	—	—	10 579.50
Cypr	sukno	8	211.90	7 388.50	10 175.50
Danja	maszyny	—	—	—	38.—
Egipt	sukno	1	48.—	2 200.13	17 936.50
Estonja	gremple maszyny sukno	1	5.40	70 —	—
		—	—	—	46 886.50
		14	349.—	16 533.84	122 764.—
		15	345.40	16 603.84	169 650.50

Kraj przeznaczenia	Artykuł	Ilość wystaw. świad.	Waga w kg	Wartość w zł	
				Rok 1931	Rok 1930
Finlandja	sukno	—	—	—	3 088.50
Francja	drzewo tarte	156	2 536 205.—	64 165 14	73 915 50
	maszyny	1	10.—	696.—	—
	mąka żytnia	1	45 000.—	8 000.—	—
	meble	65	24 149.20	107 675.50	4 254.50
	smary	4	20 200.—	12 43 882	—
	sukno	3	66.20	4 375.70	15 967.50
	wędliny	1	50.—	190 —	—
		231	2 625 680.40	197 541.16	94 137.50
Grecja	blacha	2	2 000.—	768.—	—
	grempie	7	279.60	9 101.94	5 775.—
	kapsle do butelek	1	42.50	192 —	—
	maszyny	10	43 532.30	126 247.96	32 550.—
	sukno	40	2 258.90	78 225.93	113 402.50
	szczotki	—	—	—	1 068.—
	szpagat	4	11 585 50	20 056.24	6 969.—
		64	59 688.80	234 592.07	159 764.50
Hiszpanja	maszyny	1	12 376.—	31 411.75	—
	meble	1	942.—	3 925.19	117.—
		2	12 318.—	35 336.94	117 —
Holandja	grempie	1	86 —	1 749.60	—
	maszyny	1	4 588.50	14 043.89	—
	sukno	3	26.30	1 183.95	—
		5	4 500.80	16 977.44	—
Indje	grempie	1	130 —	800.39	—
Italia	blacha cynkowa	2	10 227.—	4 321.60	—
	grempie	—	—	—	3 536.—
	maszyny	21	4 824.—	24 167.02	39 430.—
	meble	16	4797.70	11 054.63	43 650 —
	sukno	23	709.35	31 199.86	78 033.—
		62	20 557.05	70 743.11	164 649.—
Japonja	sukno	2	109.20	2 798.—	7 740 —

Kraj prze- znaczenia	Artykuł	Ilość wystaw. świad.	Waga w kg	Wartość w zł	
				Rok 1931	Rok 1930
Jugosławja	grempie	40	2 517.50	60 690.52	87 862.50
	maszyny	60	10 712.50	23 202.48	227 338.50
	meble	1	3.40	4.50	—
	koce i filce	2	60.49	427.57	1 342.—
	odpady tekstylne	1	1 945 —	6 230.10	—
	odpady wełniane	1	290 —	330.—	—
	przędza	1	211.—	1 360.99	—
	smary	20	227 930.—	182 212.85	342 807.—
	stożki do kapel.	14	1 214.80	27 990.95	105 557.20
	sukno	511	15 290.70	741 038.83	475 665.—
	szczotki	1	4.15	33.20	721.—
	szmaty	1	566.—	395.87	—
	szpagat	—	—	—	3 797.—
	watelina	—	—	—	165 985.—
	węgiel	15	495 000.—	13 560.69	25 557.50
	węże konopne	2	318 —	2 660.74	—
	włosie końskie	1	95.—	1 000.—	—
		671	759 778.45	1 061 239.29	1 435 632.70
Kolonje francuskie	meble	—	—	—	16 152.—
Łotwa	blacha cynkowa	2	2.748.—	1 312.—	—
	grempie	5	313.—	8 788.98	17 767.50
	kosmetyki	3	22.50	192.42	—
	maszyny	2	147.50	1 213.22	4 811.50
	mazut	—	—	—	43 183.—
	meble	1	331 —	1 457.20	496.—
	stożki do kapel.	—	—	—	712.—
	sukno	35	827.95	40 993.06	156 147.—
	szczotki	15	395.75	6 037.44	18 514 —
	wata	6	1.052.30	3 311.01	7 564.50
	wata hygroskop.	4	200 —	1 068.—	—
		73	8 786.00	65 373.33	249 195.50
Norwegja	maszyny	5	999.70	4 182.79	—
Palestyna	sukno	5	331.50	10 022.92	57 169.50
Peru	sukno	—	—	—	17 660.50
Persja	sukno	—	—	—	4 070.50

Kraj przeznaczenia	Artykuł	Ilość wystaw. świad.	Waga w kg	Wartość w złotych	
				Rok 1931	Rok 1930
Portugalia	maszyny szpagat	4	7 093.—	19 789.62	—
		18	7 250 25	30 816.51	7 750.—
		22	14 343.25	50 636.13	7 750.—
Rumunia	grempie maszyny sukno	30	2 607.—	56 202 —	103 798.50
		51	52 879 30	178 665.69	159 390.—
		2	30 50	1 816.05	10 999.—
		83	55 504 80	236 683.74	274 187.50
Syrja	meble sukno	91	65 582.20	223 667.08	164 453.50
		58	7 034.—	83 665.07	286 412.—
		149	72 616.20	307 332.15	450 865.50
Szwajcaria	sukno wędliny	1	30.90	1 476.74	4 204.—
		—	—	—	200.—
		1	30.90	1 476.74	4 404.—
Szwecja	maszyny plusz	—	—	—	17 774.50
		—	—	—	647.—
		—	—	—	18 421 50
Turcja	baranki	1	134.80	2 156.17	—
	blacha cynkowa	—	—	—	1 559.—
	grempie	3	14.30	940.31	—
	maszyny	12	14 250 20	56 594.79	26 075.50
	meble	—	—	—	31 262 —
	plusz	—	—	—	5 699.—
	szpagat	—	—	—	12 775.—
	wełna	1	129 —	654.44	—
	sukno	16	1 600.40	53 789.59	218 174.—
		33	16 155.20	114.135.30	325 544.50
Urugway	sukno	—	—	—	7 401.—
Węgry	drzewo itp.	9	56 095.—	9 555.54	—
	kapelusze	1 274	3 200.61	391 612.49	—
	koce	6	538.50	2 443.42	—
	maszyny	3	32.—	282.23	3 373.50
	meble	55	32 937 91	59 513.53	—
	stożki	—	—	—	3 240.—
	sukno	1 293	42 001.85	2 054 003.37	115 370.50
	szpagat	13	1 566.—	8 280.52	—
	wełna prana	1	1 200.—	9 744.—	—
	watelina	—	—	—	740.50
		2 654	137 571.87	2 535 435.10	112 724.50

Zmiany w rejestrze handlowym:

a) Wpisy:	1931	1930
Spółki akcyjne	1	1
Spółki z ogr. odp.	12	14
Firmy pojed. i spółki jawne	34	35
Spółdzielnie	3	3
b) Zmiany:		
w spółkach akcyjnych	32	34
w spółkach z ogr. odp.	65	67
w firmach pojed. i spółkach jawnych	71	73
w spółdzielniach	62	74
c) Wykreślenia:		
Spółek akcyjnych	2	2
Spółek z ogr. odp.	25	24
Firm pojed. i spółek jawnych	16	17
Spółdzielni	10	7

W okręgu Izby czynne były:

A. Spółki Akcyjne:

Rok	Stan		Siedziba			Przedsiębiorstwa				
	1. I.	31. XII.	w okr. Izby	poza okr.	zagraniczne	bankowe	przemysłowe	handlowe	ubezpieczeniowe	spedycyjne
1931	45	45	27	14	4	12	27	3	1	2
1930	46	45	26	16	3	14	26	2	1	2

B. Spółki z ogr. odp.:

Rok	Stan		W okr. Izby	Przedsiębiorstwa			
	1. I.	31. XII.	Ogółem	Przemysłowe	Handlowe	Spedycyjne	Różne
1931	193	180	180	100	72	6	2
1930	203	193	193	116	71	5	1

C. Spółdzielnie:

Rok	Stan		Spożywcze				Związki rewizyj- ne	Oszczę- dności- we	H andlo- we
			Bielsko		Cieszyn				
	1. I.	31. XII.	Miasto	Powiat	Miasto	Powiat			
					1				
							2	3	4
1931	269	261	11	20	13	27	1	82	9
1930	273	269	11	22	13	27	1	81	9

Rok	Budow- lane	Past- wisko- we	Osadni- cze	Hodow- la ryb i bydła	Drzew- ne	Roln. Hanci.	Kapiel. i kura- cyjne	Przem- ysłowe	Różne	Ogół- łem
	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1931	39	19	23	2	1	4	2	6	2	261
1930	40	19	26	3	1	4	2	7	2	269

D. Firmy pojedyncze i spółki jawne:

S t a n	Miasto	Powiat	Miasto i powiat Cieszyn	Ogółem	
	Bielsko			1931	1930
Firm pojedynczych 1. I.	267	55	197	519	511
" " 31. XII.	280	52	196	528	519
Spółek jawnych 1. I.	157	35	87	279	273
" " 31. XII.	164	31	87	282	238
Przemysłowe	196	51	134	381	372
Handłowe	222	33	157	412	401
Spedycyjne	6	3	2	11	15
Różne	6	—	3	9	9

Zmiany w rejestrze przemysłowym:

Okręg sprawozdawczy	Nowozgłoszone przemysły wolne, ręko- dzielnicze i kon- cesjonowane		Zmiany w wy- konaniu istnie- jących przemy- słów, zatw. zast. dzierżawc. dal- sze prowadz. § 56 u. p.		Zaniechanie, wygaśnięcie wskutek śmierci właściciela upra- wnienia do prowa- dzenia prze- mysłu		Licencje na domokrążstwo	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Bielsko miasto	182	154	77	53	112	82	7	8
Bielsko powiat	139	127	29	31	66	39	12	14
Cieszyn miasto i powiat	226	209	16	25	77	67	23	15
Ogółem:	547	490	122	109	255	188	42	37

WYKAZ

świadczeń przemysłowych dla przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i osobistych zajęć:

a) świadectwa dla przedsiębiorstw przemysłowych:

Miejscowość i rok	I	II	III	IV	V	VI			VII			VIII		
						Klasa miejscowości								
						2	3	4	2	3	4	2	3	4
1931 Bielsko	2	3	6	52	54	42			96			323		
1930 miasto	3	9	8	55	56	36			126			457		
1931 Bielsko	2	4	2	21	20	11	6	8	14	11	11	138	100	86
1930 powiat	1	6	2	29	25	8	5	7	19	16	18	182	123	109
1931 Cieszyn			2	9	19		15			53			227	
1930 miasto		1	1	15	21		13			57			273	
1931 Cieszyn		1	2	6	13		9	15		16	21		132	160
1930 powiat		2	1	13	20		7	18		25	17		194	245

b) świadectwa dla przedsiębiorstw handlowych:

Miejscowość	I	II			III			IV		
		Klasa miejscowości								
		2	3	4	2	3	4	2	3	4
1931 Bielsko	17	365			385			190		
1930 miasto	16	401			401			194		
1931 Bielsko		70	56	75	120	91	105	63	63	68
1930 powiat	1	82	55	72	119	116	92	69	57	51
1931 Cieszyn	3		152			253			124	
1930 miasto	4		157			262			118	
1931 Cieszyn			83	75		131	235		76	61
1930 powiat			88	92		126	229		86	61

c) od osobistych zajęć przemysłowych:

Miejscowość	V a	V b	II b		III		IV	Karty rejestr.
			Klasa miejscowości					
			2	3 i 4	2	3 i 4		
1931 Bielsko		6	47		24		11	196
1930 miasto		12	60		18		17	194
1931 Bielsko	1	29	3		5		4	58
1930 powiat		21	2		5		3	60
1931 Cieszyn		27		25		9	7	61
1930 miasto	1	28		23		16	9	55
1931 Cieszyn	1	9		6		7	1	55
1930 powiat		12		2			1	36

KOMUNIKACJA.

a) Poczta.

Utworzenie nowych agencji i urzędów pocztowych.

Dyrekcja Poczty i Telegrafów z dniem 10 stycznia 1931 r. uruchomiła samodzielną agencję pocztową Jaworzynka, powiat Cieszyn, z pełnym zakresem czynności tej agencji w dziale wyłącznie pocztowym.

Z dniem 2 marca 1931 r. uruchomioną została agencja pocztowa Wisła 2, powiat Cieszyn, w dziale pocztowym oddawczym i nadawczym. Pod względem terytorjalnym obejmuje agencja powyższa część gminy zwaną „Malinka” i przysiółek „Czarne”.

W agencji pocztowej Brenna, powiat Cieszyn, wprowadzona została służba telefoniczna.

Natomiast zniesioną została agencja pocztowa Międzyrzecze Górne oraz zwinięte zostało pośrednictwo pocztowe Kozakowice Górne.

Rozbudowa centrali telefonicznej w Cieszynie.

Centrala telefoniczna, jaką posiada miasto Cieszyn, nie odpowiada istniejącym potrzebom, ponadto jest już silnie zużyta, tak, iż rozmowy telefoniczne utrudnione są z powodu ciągłych szmerów i różnych niedogodności.

To też koła przemysłowe i kupiectwo miasta Cieszyna domagają się od dłuższego czasu automatyzacji powyższej centrali. Starania i zabiegi Izby u władz pocztowych osiągnęły tylko częściowy rezultat. Stacja telefoniczna w Cieszynie w roku sprawozdawczym została zremontowana i rozszerzona, ponadto Dyrekcja Poczty i Telegrafów przystąpiła do skablowania sieci. Skasowana zostaje tem samem obecna sieć jedнопrzewodowa i wszystkie aparaty połączone zostaną zapomocą linii dwuprzewodowych, dzięki czemu usunięte będą słyszane dotychczas w czasie rozmów telefonicznych szmery i inne przeszkody.

Natomiast sprawa centrali automatycznej odsunięta została na dalszą przyszłość, z braku odpowiednich kredytów.

Połączenia telefoniczne z Austrią.

Bielsko posiada połączenia telefoniczne z nielicznymi tylko miastami i ośrodkami przemysłowymi Austrii, skutkiem czego ze strony miejscowego przemysłu i kupiectwa wielokrotnie czynione były starania o rozszerzenie powyższych połączeń telefonicznych, a to tem więcej, iż zwłaszcza przemysł włókienniczy i maszynowy posiada licznych odbiorców nawet w mniejszych miastach i miejscowościach przemysłowych Austrii i istnieje częsta konieczność porozumiewania się w drodze telefonicznej. To też Izba zwróciła się do władz pocztowych o wprowadzenie ogólnego ruchu telefonicznego z Austrią i wniosek powyższy został przez Ministerstwo przychylnie rozpatrzony.

Spis abonentów telefonicznych.

Spis, wydany na rok 1931/32, drukowany jest bardzo drobnem pismem, na lichym papierze, z przyczyny tej jest mało czytelny i niechybnie papier zużyje się w bardzo krótkim czasie. Korekta powyższego wydawnictwa nie została przeprowadzona należycie, a co najważniejsze, nie została wysłana do poszczególnych urzędów telefonicznych, celem usunięcia braków i wprowadzenia zmian, które w międzyczasie powstały.

Naprzykład o ile chodzi o Bielsko, w spisie abonentów znajdujemy firmy, które kilka lat temu zostały zlikwidowane, nie znajdujemy natomiast szeregu firm istniejących, mimo, iż są abonentami telefonów.

Izba zwróciła się do Ministerstwa Poczty i Telegrafów z przedstawieniem w powyższej sprawie a zarazem z prośbą

o usunięcie w następным wydawnictwie braków, a zwłaszcza o zarządzenie, by odbitki w przyszłości wysyłane były do korekty do poszczególnych urzędów pocztowych, celem przeprowadzenia ewentualnych zmian i poprawek.

Przymus frankowania paczek.

Izba w roku sprawozdawczym ponowiła starania o zniesienie przymusu uiszczania zgóry opłat za paczki pocztowe w obrocie krajowym. Sprawa powyższa bowiem posiada pierwszorzędne znaczenie zarówno dla firm przemysłowych jak i handlowych, które przy wysyłce towarów posługują się pocztą. Ministerstwo Poczty i Telegrafów wniosek powyższy jednakowoż nie uwzględniło, zaznaczając, iż w obecnej dobie ujemnej konjunktury budżetowej i trudności finansowych Skarbu Państwa, przedsiębiorstwo pocztowe nie mogłoby na siebie przyjąć ryzyka „wierzyiciela“ z tytułu należności za dopełnione już świadczenia.

Przyspieszenie transportu przesyłek listowych.

Izba interwenjowała celem przyspieszenia transportu przesyłek listowych na Bliski Wschód, a zwłaszcza do Persji, dokąd listy bielskich eksporterów nadchodziły z dużym opóźnieniem. Również o ile chodzi o Stany Zjednoczone A. P., powtarzały się wypadki, iż przesyłki towarowe, kierowane na Hamburg, szybciej nadchodziły na miejsce przeznaczenia, niż dokumenty handlowe. To też Izba czyniła starania o przyspieszenie transportu powyższej korespondencji.

Pocztowa Kasa Oszczędności.

Z kół kupiectwa oraz przemysłu podnoszone jest życzenie, by na bianco blankietach nadawczych conajmniej w części drugiej blankietu, t. j. na dowodzie wpłaty, oraz w części trzeciej blankietu, t. j. na dowodzie wpisu, obok miejsca na numer konta czekowego, umieszczona została rubryka dla wpisania właściciela konta.

Wprowadzenie tej nowej rubryki jest koniecznie potrzebne z uwagi na okoliczność, iż bardzo często powstają pomyłki przy wpisywaniu numeru konta czekowego, przez co wpłata następuje na fałszywe konto. Otrzymanie tej wpłaty z powrotem połączone jest normalnie z długą zwłoką oraz zbędną korespondencją. O ile obok miejsca na nu-

mer konta czekowego umieszczona zostanie również rubryka dla firmy właściciela konta czekowego, pomyłki tego rodzaju z łatwością stwierdzone mogą być przez P. K. O.

Postulat powyższy, przedłożony Pocztowej Kasie Oszczędności, został przychylnie rozpatrzony i Dyrekcja P. K. O. pismem z dnia 7 lipca 1931 r. zawiadomiła, iż wprowadzenie rubryki dla wpisania właściciela konta czekowego na środkowym odcinku blankietów nadawczych czystych (druk Nr. 106) jest celowe i przy nowym nakładzie blankietów nadawczych postulat ten uwzględni.

b) Kolej.

Bezpośrednia taryfa kolejowa polsko-jugosłowiańska.

Okręg bielski wywozi do Jugosławji następujące towary:

a) Sukna, tkaniny wełniane z przędzy czesankowej i zgrzebne, koce, deki, grube tkaniny, które nadawane są ze stacyj polskich Bielsko i Skoczów a kierowane są do następujących jugosłowiańskich stacyj odbiorczych: Beograd, Vel. Beckerek, Bitolj, Celje, Vel. Kikinda, Kranj, Kragujevac, Lubotica, Ljubljana, Maribor, Niš, Novisad, Osijek, Prizren, Požarevac, Split, Sarajevo, Skoplje, Sisak, Zagreb.

b) Maszyny włókiennicze dla przemysłu wełnianego, a zwłaszcza maszyny przygotowawcze, przedziałnicze, niciarki, krosna mechaniczne, maszyny do wykończania i farbiarskie. Artykuły powyższe nadawane są w stacji Bielsko oraz kierują się do następujących stacyj odbiorczych w Jugosławji: Stary Becej, Beograd, Celje, Domzale, Grosuplje, Grdelica, Kula, Kranj, Kocevja, Leskovac, Ljubljana, Maribor, Oroslavje, Paratschine, Preboldu, Sarajevo, Sibenik, Skofja-Loka, Selnica, Trzic, Vrsac, Varasdin, Zagreb, Zitolje, Zirovnica.

c) Zgrzebła i taśmy zgrzeblarskie, które nadawane są w stacji Bielsko a kierują się do następujących stacyj jugosłowiańskich: Beograd, Stari Becej, Begunja na Gorenjskem, Celje, Dugorjesi, Grdelica, Grosuplje, Karlovac, Kocevje, Kranj, Krapina, Kula, Leskovac, Litija, Ljubljana, Maribor, Novisad, Novi Vrbas, Oroslavje, Paracin, Sarajevo, Sisak, Skofja-Loka, Trzic na Gorenjskem, Vel. Beckerek, Vinkovci, Zagreb, Zajecar, Zemun.

d) Części kute do wagonów, jak kosze i trzony zderzające, łączniki, haki pociągowe. Artykuły powyższe wysy-

lane są ze stacji Bielsko i Ustroń do następujących stacyj jugosłowiańskich: Koprivnica, Maribor, Subotica.

e) Produkta naftowe, głównie smary i oleje, wysyłane ze stacji Dziedzice do stacyj jugosłowiańskich: Maribor, Ljubljana.

Izba przedłożyła Ministerstwu Komunikacji wniosek o umieszczenie powyższych artykułów, jak również stacyj nad. i odb. w bezp. taryfie związkowej.

Rewizja taryfy drobnicowej.

W związku z rewizją powyższej taryfy Izba wypowiedziała się za jej zmianą. Nie ulega bowiem wątpliwości, że podział taryfy drobnicowej na 5 klas jest niewygodny nie tylko dla kolei, lecz również dla przemysłu ekspedycyjnego i nie znajduje analogii w literaturze taryf kolejowych. Trudno zgodzić się jednakowoż z poglądem, iż niedogodność powyższej taryfy posiada wpływ na konkurencję samochodową. Wyłączenie powyższej konkurencji jest nieprawdopodobne a to z przyczyny tej, iż o ile chodzi o szybkość i dostawę do domu transportów, kolej w stosunku do konkurencji samochodowej znajduje się w daleko gorszej sytuacji. Przeciwdziałanie powyższej konkurencji jest nader trudne i n. p. w Austrii nie wpłynęła nawet dodatnio na zwiększenie transportów okoliczność, iż koleje austriackie wprowadziły t. zw. taryfy domowe dla drobnicy.

Należy zatem dążyć do przyśpieszenia transportów, uproszczenia manipulacji nadawczych i oddawczych a przede wszystkim do rozsądnego kształtowania taryf drobnicowych. Przedsiębiorstwa bowiem samochodowe również różniczkują taryfę dla towarów wysoko- i małowartościowych; istnieje inne wynagrodzenie za transport przy przewozie cementu, a inne n. p. dla sukna. Konkurencja samochodowa wybitnie została wzmożona z powodu nieżyciowego i nadmiernego podwyższenia taryfy drobnicowej w październiku 1928 r.

Schemat taryfy winien być możliwie prosty, obliczony ewentl. dla 2 klas drobnicowych. Wieloklasową taryfę drobnicową trudno przystosować do taryf innych kolei, zwłaszcza zaś utrudnione jest tworzenie taryf związkowych.

Dla artykułów spożywczych i łatwo psujących się, raczej należałoby wprowadzić %-towe zniżki.

Włączenie stacji Bielsko do ulgowych taryf turystycznych.

Taryfa osobowa bagażowa i eksportowa P. K. P. część II, obowiązująca od 1 kwietnia 1931 r., w rozdziale E przy

ulgach taryfowych przy przejazdach turystycznych za legitymacjami Związku Polskich Towarzystw Turystycznych, przewiduje ulgę przy przejazdach z Bielska do całego szeregu miejscowości uzdrowskich i letniskowych oraz stacji wyjściowych dla turystyki.

Niestety wśród powyższych stacyj podobnie jak w roku ubiegłym, nie została wymieniona stacja Bielsko, mimo że jest ono dużym ośrodkiem turystycznym, stacją dojazdową dla wycieczek na Klimczok, Magórkę, Białnią, Skrzyczne, Szczyrk, Salmopol. Bielsko stało się zwłaszcza w ostatnich latach ulubioną stacją wyjściową w Beskidy z uwagi na okoliczność, iż posiada liczne linie autobusowe, prowadzące w góry, z których turyści chętnie korzystają. W Beskidach bielskich znajduje się kilka wzorowo zagospodarowanych schronisk, pobudowane zostały pierwszorzędne drogi i ścieżki górskie, zaopatrzone w znaki, tak, iż szczyty i miejsca turystyczno-wycieczkowe w Beskidach bielskich chętnie i tłumnie odwiedzane są przez turystów, zwłaszcza z górnośląskiego okręgu przemysłowego.

Z powodu nienaprowadzenia stacji Bielsko w wykazie stacyj, do których obowiązują zniżki, cały ruch turystyczny kieruje się na stacje mniejsze, na zachód i wschód od Bielska, ze szkodą dla miejscowego przemysłu gospodnioszynkarskiego, linii autobusowych, jak również schronisk i pensjonatów, znajdujących się bezpośrednio w okolicy Bielska.

Sprawę dodatkowego naprowadzenia stacji Bielsko w taryfie osobowo bagażowej i ekspresowej P. K. P. jako stacji dojazdowej, poparły również związki turystyczne.

U m o w a o p r z e w ó z.

Stosownie do postanowień regulaminu dla przewozu przesyłek towarowych w ruchu wewnętrznym, jakoteż regulaminu dla przewozu przesyłek towarowych w ruchu międzynarodowym, uważa się umowę o przewóz za zawartą z chwilą, kiedy stacja nadawcza przyjęła do przewozu przesyłkę wraz z listem przewozowym. Jako dowód przyjęcia wyciska kolej na liście przewozowym stempel stacji przyjmującej.

Postanowienia powyższe, zawarte w § 8 regulaminu dla przewozu przesyłek towarowych w ruchu wewnętrznym, oraz równobrzmiące i zawarte w art. 8 regulaminu dla przewozu przesyłek w ruchu międzynarodowym, należy uważać jako obowiązujące, a to tak przy przyjęciu przesyłek do przewozu wewnętrznego, jak też i międzynarodowego.

Stacja Bielsko jednakowoż, przy przyjmowaniu przesyłek do przewozu — przeważnie przesyłek, przeznaczonych na eksport — postępuje w ten sposób, że list przewozowy zaopatruje stemplem po przeprowadzeniu formalności celnych (Urząd i Agencja P. K. P.). Wobec tego, że formalności te trwają najmniej 24 godzin, wysyłający przez ten czas nie posiada dowodu, że przesyłka została przez koleją faktycznie przyjęta, wskutek czego zleceniodawca zostaje w razie pożaru lub zaginięcia przesyłki, lub też w razie zniszczenia listu przewozowego pozbawiony prawa odszkodowania od kolei, lub też nadanie przesyłki udowodnione musiałoby być przez świadków. Przez zwłokę w osteplowaniu nie jest też stwierdzony dzień faktycznego nadania przesyłki.

Niezwłoczne stwierdzenie przyjęcia przesyłki, ubezpieczonej przez nadawcę, jest również bardzo ważne w razie roszczenia pretensyj do towarzystwa ubezpieczeniowego.

Według ustępu 2-go § 8 i art. 8 wyżej wspomnianych regulaminów, kolej zobowiązana jest, na żądanie nadawcy, dokonać osteplowania natychmiast w jego obecności.

Uprawnienia kolei do opóźnienia osteplowania z powodu przeprowadzenia formalności celnych lub innych wymagań administracyjnych, nie przewidują powyższe regulaminy.

Zdaniem Izby stacja nadawcza winnaby, aż do czasu wydania stronie potwierdzonego wtórnika listu przewozowego — wydać nadawcy tymczasowe zaświadczenie przyjęcia przesyłki, które zabezpieczyłoby go od ewentl. straty, względnie ułatwiłoby mu w razie nieprzewidzianego wypadku dochodzenie roszczeń swoich do Zarządu P. K. P.

Analogiczne postępowanie praktykowano dawniej, a to w ten sposób, że stronie wydano numer, który służył jako dowód przyjęcia przesyłki i uprawniał jednocześnie do podjęcia potwierdzonego wtórnika listu przewozowego.

Sprawę powyższą przedstawiono Ministerstwu Komunikacji, domagając się zmiany istniejących przepisów, w interesie zwiększenia bezpieczeństwa nadawców.

Taryfikacja trawy leśnej.

Okręg naszej Izby eksportuje zagranicę, zwłaszcza do Niemiec, trawę leśną skręconą do użytku tapicerskiego. Trawa ta jest jednym z najtańszych gatunków traw i nie dosięga w cenie wartości siana.

Trawa leśna nie jest oddzielnie wymieniona w klasyfikacji towarów i stacje nadawcze obliczają przewożne

wedle IV klasy taryfowej dla przesyłek wagonowych, podług pozycji 94. Przewoźne w tej wysokości, przewidziane dla wysokocennych traw, jak alfa, esparto i zagraniczna trawa morska, jest dla trawy leśnej zbyt wysokie i uniemożliwia jej wywóz.

Z przyczyny tej istnieje konieczność, by przewoźne dla powyższej trawy obliczane było wedle poz. 60, względnie 61, jak siano nieprasowane lub prasowane, podług klasy towarowej 16 dla przesyłek wagonowych. Obniżenie taryfy przyczyniłoby się do zwiększenia obrotów z zagranicą i zlikwidowania zapasów tego rodzaju siana, mało nadającego się na paszę zwierzętom.

Ministerstwo Komunikacji uwzględniając częściowo powyższy wniosek wydało z dniem 15 listopada 1931 r. zarządzenie, by trawa leśna włączona została do poz. 93 K. T. i odpowiednie uzupełnienie taryfy ogłoszone zostało w Dz. T. i Z. K. z r. 1931, Nr. 30, poz. 368.

Projekt ustawy o zmianie statutu Państwowej Rady Kolejowej.

Izba w sprawie tej wypowiedziała się następująco:

Zmiana art. 2 ma na celu przystosowanie statutu do obecnego stanu rzeczy, kiedy Państwowa Rada Kolejowa zwoływana jest nader rzadko i wszelkie sprawy, przewidziane do zakresu rozważania i opinjowania P./R. K., załatwia sam Minister.

Wedle zaprojektowanego brzmienia wstępnego do art. 1, Minister Komunikacji zasięgałby tylko w tych wypadkach opinii Rady, kiedy uzna to za stosowne. Jest to niewątpliwie daleko idące ograniczenie uprawnień i zakresu działania P. R. K.

O ile chodzi o skreślenie p. 4 w art. 3, uważać należy za możliwe do przyjęcia skreślenie przedstawicieli Dyrekcyjnych Rad Kolejowych, tem więcej, iż uchwały Dyrekcyjnych Rad Kolejowych kierowane są do Ministerstwa Komunikacji i bez wszelkich trudności podjęte być mogą w Państwowej Radzie Kolejowej przez przedstawicieli zrzeszeń gospodarczych.

Z uzasadnienia do projektu noweli wnioskować należy, iż Minister Komunikacji nosi się z zamiarem likwidacji Dyrekcyjnych Rad Kolejowych, co nie należy uważać za pożądane. Instytucja ta bowiem jest pożyteczna, gdyż umożliwia bezpośredni kontakt Dyrekcji ze sferami gospodarczymi i dzięki tej Radzie, która obecnie również nader

rzadko jest zwoływana, istnieje możność przedkładania regionalnych interesów i postulatów gospodarczych, ich rozpatrywania i opinjowania.

Budowa nowych linii kolejowych.

Wisła—Głębiec.

Ustawa skarbowa na rok administracyjny 1931/32 Województwa Śląskiego przewidywała kredyt na budowę 3 losu, a mianowicie na odcinek Wisła—Głębiec, kwotę zł 526.000, która zużyta być miała w r. 1932 na kontynuowanie budowy powyższego odcinka kolejowej linii lokalnej. Roboty jednakowoż postępowały nader powoli i odcinek powyższy nie szybko oddany będzie do publicznego użytku.

Cieszyn—Zebrzydowice—Moszczenica.

Na budowę losu 2-go powyższej linii przewidywała ustawa skarbowa 460.000 zł, a na los 3-ci — 907.000 zł. Jednakowoż i tu roboty postępowały nader wolno i linja ta w najbliższym czasie wykończona nie będzie z powodu przyznawania na cel budowy powyższego odcinka zbyt małych kredytów.

To też Izba widziała się zniewoloną zwrócić się do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wydział Komunikacji w Katowicach, z prośbą o przyśpieszenie wykonania robót, wskazując, iż szybkie ukończenie budowy przyczyni się do poprawy stosunków gospodarczych w powiecie cieszyńskim i umożliwi szybszą amortyzację zainwestowanych w budowie kapitałów.

Naprawa kolejowych dróg dojazdowych.

Drogi dojazdowe do bielskiej stacji kolejowej znajdowały się, zwłaszcza w okresie roztopów wiosennych oraz w okresie jesiennym — w nader opłakanym stanie i dojazd do dworca był wysoce utrudniony. W okresie zaś letnim ogromne tumany kurzu, podnoszące się za każdym samochodem, były plagą dzielnicy w pobliżu dworca kolejowego. Katastrofalny stan jezdni powodował dla stron szkody, idące w tysiące, gdyż samochody i furmanki wymagały bezustannej naprawy i niszczyły się przedwcześnie. Ponadto prace przy rozładowaniu i załadowaniu wagonów nie mogły być w tych warunkach wykonywane na czas i wynikały stąd różne niedogodności.

Izba nasza regularnie dwa razy w roku, z wiosną i w jesieni, zwracała na powyższy stan dróg dojazdowych uwagę, prosząc o ich naprawę. Dzięki interwencji Izby drogi powyższe w roku sprawozdawczym w przeważnej części zostały naprawione.

Przydział Śląska Cieszyńskiego do Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Katowicach.

W sprawie tej powzięła Izba następującą uchwałę:

„Biorąc pod uwagę względy natury gospodarczej, komunikacyjnej i technicznej, jakoteż konieczną dążność do zunifikowania administracji Województwa Śląskiego i skoordynowania administracji kolejowej z innymi działami administracji — Izba wypowiada się za włączeniem kolei Śląska Cieszyńskiego do Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Katowicach, o ile:

1. granica Dyrekcji przesunięta zostanie na wschód od Białki,

2. w Bielsku utworzony zostanie inspektorat kolejowy,

3. zagwarantowany zostanie przedsiębiorstwu Śląska Cieszyńskiego przydział wagonów w tym samym procencie, co analogicznym zakładom górnośląskim.“

1. Włączenie do Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Katowicach linii kolejowych Śląska Cieszyńskiego i poprowadzenie granicy dyrekcyjnej wzdłuż rzeki Białki, wywołałoby duże trudności i pogorszenie komunikacji, zwłaszcza z uwagi na okoliczność, iż zarówno dworzec w Bielsku jak i w Dziedzicach posiada niedostateczną przełotność. Rozbudowa zaś powyższych dworców natrafić musi na znaczne trudności z przyczyny tej, iż dworce powyższe otoczone są terenami gęsto zabudowanymi, a zwłaszcza tuż w sąsiedztwie ich znajdują się liczne zakłady przemysłowe i brak odpowiednich terenów dla rozszerzenia urzędzeń komunikacyjno-kolejowych.

Z natury rzeczy stacje kolejowe, położone na wschód od powyższych stacyj, pełnić muszą funkcje stacyj pomocniczych. W interesie sprawności komunikacji leżałoby zatem, by w obrębie Dyrekcji znalazły się nie tylko stacje Dziedzice i Bielsko, lecz również obsługujące je stacje kolejowe pomocnicze, położone w powiecie białskim i żywieckim. Włączenie powyższych stacyj, położonych na wschód rzeki Białki, ułatwiłoby znacznie ruch w stacjach węzłowych, jak Bielsko i Dziedzice.

Przemysł, zgrupowany w Bielsku oraz w Dziedzicach, zatrudnia kilka tysięcy robotników, którzy dojeżdżają do miejsca pracy z powiatu bialskiego, oświęcimskiego i żywieckiego. W tym celu uruchamiane są dogodnie pociągi robotnicze, które codziennie przywożą i odwożą do miejsc zamieszkania kilka tysięcy robotników. Leży zatem w interesie przemysłu, zgrupowanego w Bielsku i Dziedzicach, by obszar powyższy, z którego przywożeni są robotnicy, znalazł się w obrębie tej samej Dyrekcji. Uruchamianie, prowadzenie i ewentl. wstrzymywanie biegu pociągów w miarę zmian czasu pracy w przemyśle, byłoby wysoce utrudnione, o ile powyższe tereny ciężenia podzielone byłyby kolejową granicą dyrekcyjną. Zachodziłaby ciągle potrzeba uzgadniania postulatów co do pociągów robotniczych między dwoma dyrekcjami, co nie leżałoby w interesie ani pracodawców, ani pracobiorców i międzydyrekcyjne uzgadnianie powyższych spraw połączone byłoby ze zwłoką, narażającą zarówno zarząd kolejowy jak i przemysł na niedogodności i szkody.

2. Z uwagi na okoliczność, iż w obrębie Górnego Śląska istnieją inne przepisy kolejowe, zachodziłaby konieczność utworzenia z siedzibą w Bielsku osobnego inspektoratu kolejowego dla załatwiania niektórych spraw Śląska Cieszyńskiego. Utworzenie powyższego inspektoratu leżałoby w interesie rozwoju przemysłu Śląska Cieszyńskiego, umożliwiając bezpośredni kontakt i ułatwiając szybkie zaznajamianie się z potrzebami komunikacyjnymi tutejszego ośrodka przemysłowego.

3. Okręg bielski posiada obecnie stosunkowo zadawalający przydział wagonów otwartych, krytych jakoteż specjalnych, dzięki w pierwszej linii utworzeniu z siedzibą w Bielsku Ekspozytury Dysp. Tab. Wag. Stan powyższy musiałby zostać utrzymany i przemysł okręgu bielskiego wyraża gorące życzenie, by zagwarantowany mu został należyty przydział wagonów. Z kół przemysłowych wyrażona była obawa, iż o ile chodzi o przydział wagonów, mogłaby zaistnieć możliwość lepszego zaopatrywania zakładów górnośląskich, ze szkodą dla zakładów Śląska Cieszyńskiego. To też w związku z powyższem wyrażone zostało życzenie, by przydział wagonów przeprowadzany był w tym samym procencie dla zakładów górnośląskich, co i dla zakładów Śląska Cieszyńskiego.

Ruch samochodowy.

Krótkoterminowe przepustki samochodowe.

W interesie zwiększenia turystyki zwłaszcza w województwach południowych leżałoby wprowadzenie przepustek na okres 10 dni, wystawianych przez drogowe urzędy celne na granicy, za umiarkowaną opłatą, dla samochodów i motocykli, które przybywają na obszar Polski w celach turystycznych.

Przepustki tego rodzaju, o ile Izbie wiadomo, wprowadzone zostały w Austrii i przyczyniają się wybitnie do zwiększenia liczby turystów, którzy z sąsiednich państw w dużych ilościach przybywają zwłaszcza na okres świąt oraz soboty i niedziele do Austrii. Wprowadzenie tego rodzaju przepustek, niezależnie od tryptyków i książeczek z przepustkami granicznymi, wystawiane przez kluby automobilowe, skierowałoby w dużej ilości posiadaczy samochodów i motocykli, zatem klasę zamożniejszą, zwłaszcza z Czechosłowacji, do tut. Beskidów oraz do Tatr i przyczyniłoby się również do zwiększenia przyjazdu turystów na obszar województw południowych z Śląska Niemieckiego. Tryptyki są bowiem stosunkowo za drogie i nabywane są jedynie przez tych właścicieli samochodów, którzy wielokrotnie w ciągu roku przybywają na obszar Polski. O ile chodzi o wycieczki turystyczne, tryptyki oraz książeczki z przepustkami prawie że nie wchodzą w rachubę.

Wniosek powyższy skierowano do Ministerstwa Skarbu, Departament Cel, jako władzy kompetentnej.

Otwarcie granicznego mostu jubileuszowego w Cieszynie dla ruchu samochodowego.

Dla ruchu samochodowego otwarty jest w Cieszynie jedynie most główny, na którym koncentruje się cały ruch kołowy z Polski do Czechosłowacji i w kierunku odwrotnym. Z przyczyny tej po obu stronach mostu gromadzą się wielkie ilości pojazdów, które tamują ruch uliczny. Istniałaby możliwość przeniesienia części powyższego ruchu na drugi most, t. zw. jubileuszowy, który otwarty jest tylko dla ruchu osobowego.

Interwencja w tej sprawie, podjęta u władz celnych zwłaszcza czechosłowackich, nie dała korzystnego wyniku.

Sprawy celne.

Projekt Nowej Taryfy Celnej.

Izba wezwana została do wyrażenia swej opinii w sprawie Nowej Taryfy Celnej. Prace powyższe przeprowadzone zostały nader gruntownie i przemysł okręgu Izby, jak również handel i rękodzieło miały sposobność ustosunkowania się zarówno co do nomenklatury, jak i co do stawek celnych na poszczególne artykuły. Izba w swej opinii kierowała się zasadą umiarkowanej ochrony celnej na półfabrykaty i materiały pomocnicze, wypowiadając się bezwzględnie za wolnym od cła przywozem wszelkich surowców, przeznaczonych dla przerobu przemysłowego na polskim obszarze celnym. Izba zgłosiła paręset wniosków, które rozpatrywane były przez odpowiednie komisje Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, przyczem przeważna ilość powyższych wniosków uwzględniona została w całości w opinii, jaką Związek Izb Przemysłowo-Handlowych przedłożył Ministerstwu Przemysłu i Handlu.

Projekt Nowej Taryfy Celnej rozpada się na następujące działy:

- I.: wytwory pochodzenia roślinnego — 9 grup, 105 pozycji;
- II.: zwierzęta żywe i wytwory pochodzenia zwierzęcego — 4 grupy, 46 pozycji;
- III.: wytwory pochodzenia mineralnego — 4 grupy, 61 poz.;
- IV.: woski, tłuszcze i oleje pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, oprócz osobno wymienionych — 3 grupy, 22 poz.;
- V.: przetwory spożywcze, tytoń — 8 grup, 73 poz.;
- VI.: przetwory chemiczne i farmaceutyczne, farby — 10 grup, 213 poz.;
- VII.: skóry, futra, wyroby skórzane — 3 grupy, 70 poz.;
- VIII.: surowce włókiennicze i wyroby z nich — 9 grup, 155 poz.;
- IX.: kauczuk, gutaperka, ich surogaty i wyroby z tych materiałów — 2 grupy, 37 poz.;
- X.: drewno, korek, wyroby z nich, wyroby koszykarskie — 3 grupy, 43 poz.;
- XI.: papier i wyroby z niego — 3 grupy, 52 poz.;
- XII.: wyroby kamieniarskie, ceramiczne, szklane — 4 grupy, 74 poz.;

- XIII.: metale i wyroby z nich — 4 grupy, 100 poz.;
- XIV.: maszyny i aparaty, sprzęt elektrotechniczny — 4 grupy, 88 poz.;
- XV.: środki transportowe — 2 grupy, 23 poz.;
- XVI.: wagi, narzędzia, instrumenty i aparaty precyzyjne, naukowe, optyczne, maszyny do pisania, zegary, instrumenty muzyczne — 3 grupy, 24 poz.;
- XVII.: broń i amunicja — 2 grupy, 4 poz.;
- XVIII.: kapelusze, parasole, laski, artykuły mody — 3 grupy, 24 poz.;
- XIX.: wyroby różne, nieobjęte innemi działami — 9 grup, 68 poz.;
- XX.: dzieła sztuki i przedmioty zbiorów sztuki — 1 grupa, 1 poz.

Projekt obejmuje zatem 20 działów, 90 grup towarowych, 1297 pozycji numerycznych, zaś 1216 istotnych i 4516 stawek celnych.

Nowa Taryfa Celna stanowi duży postęp w porównaniu z istniejącym stanem rzeczy. Pierwsza taryfa, jaka weszła w życie z dniem 10-go stycznia 1920 r. i obowiązywała do dnia 13 lipca 1924 r., oparta była o taryfę rosyjską z 1903 r., zarówno co do układu, jak i nomenklatury. Obejmowała ona zaledwie 216 pozycji i 918 stawek celnych. W roku 1924 przeprowadzona została rewizja powyższej taryfy celnej, przyczem nastąpiło daleko idące zróżniczkowanie nomenklatury i taryfa ta wykazuje już 217 pozycji z 1596 stawkami celnymi. Rewizje i zmiany taryfy celnej, dokonane w latach 1928—1931, przeprowadzone w drodze administracyjnej, spowodowały w powyższej taryfie dalsze zmiany, tak, iż z dniem 1 stycznia 1932 r. liczba autonomicznych stawek celnych w obowiązującej obecnie taryfie doszła do 2.000. Nowa Taryfa Celna oparta jest na projekcie genewskim, opracowanym pod egidą Ligi Narodów. Polski projekt taryfy celnej różni się od projektu genewskiego ugrupowaniem poszczególnych działów.

W związku z opracowaniem Nowej Taryfy Izba wypowiedziała się, by była ona dwukolumnowa z tem, by druga kolumna maksymalna utworzona została przez podwyższenie o 100% stawek autonomicznych, z zastrzeżeniem jednakowoż, iż z taryfy maksymalnej wyeliminowane zostaną pewne artykuły, a zwłaszcza surowce i półfabrykaty, które nie powinny być objęte cłem maksymalnym. Taryfa maksymalna obowiązywać winna przy imporcie z państw nietraktatowych.

Cło na surowce włókiennicze.

Wileńskie koła rolnicze zgłosiły wniosek obłożenia cłem wchodowem lnu, konopia, oraz wprowadzenia celfiskalnych na wszystkie roślinne surowce włókiennicze w kraju nieprodukowane. Ponadto z kół rolniczych zgłoszono wniosek wprowadzenia cła wchodowego na wełnę praną i niepraną, jakoteż projekt organizacji zbytu wełny krajowej. Dla rozpatrzenia sprawy cła na surowce włókiennicze pochodzenia roślinnego, utworzone zostały w Biurze Ekonomicznem przy Prezydjum Rady Ministrów Komisje Międzyministerjalne, w których pracach brał również udział przedstawiciel Izby naszej oraz przedstawiciel Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, Sosnowcu, Warszawie i Wilnie. Izba nasza wypowiedziała się przeciwko cłu wchodowemu na wszelkie surowce włókiennicze.

Krajowy przemysł włókienniczy, z uwagi na swoje rozmiary, pozostawać musi w stałym kontakcie z zagranicznymi rynkami zbytu, gdzie umieszcza znaczne nadwyżki swej produkcji. Wprowadzenie cła na surowce włókiennicze zerwałoby powyższy kontakt i ograniczyło działalność krajowego przemysłu włókienniczego wyłącznie na rynek wewnętrzny.

O ile chodzi o len, to krajowa uprawa tego surowca stała się nierentowna w mniejszym stopniu z przyczyny pogorszenia się konjunktury w zbycie na rynku światowym, głównie zaś z powodu prymitywnego sposobu uprawy i przygotowania włókna. Zacołanie producenta lnianego powoduje, iż nie dostarcza takiego towaru, jaki poszukiwany jest na rynku światowym i z przyczyny tej osiąga ceny niskie i nie jest w stanie zbyć w całości swego towaru. Ponadto prymitywna jest organizacja handlowa, która wpływa ujemnie na kształtowanie się ceny na len, uzyskiwanej przez producenta. Są to zaniedbania i braki organizacyjne, które nie mogą być usunięte przez wprowadzenie cła, raczej cło wpływać może w kierunku utrzymania dotychczasowego zacołania w produkcji i przygotowaniu włókna, tudzież w organizacji handlowej.

Zmniejszenie się zbytu na tkaniny lniane oraz wszelkie wyroby z lnu, obserwowane jest od długiego już czasu. Wszelkie zabiegi, podejmowane przez różne rządy, w interesie utrzymania produkcji lnu oraz rozszerzenia zbytu wyrobów lnianych, osiągały rzadko i tylko nieznaczne rezultaty. Walka bowiem przeciw nowym, tańszym surowcom włókiennicznym jest beznadziejna.

W ostatnich latach istnieje zbyt już tylko na lniane ręczniki, lnianą bieliznę stołową i pościelową, natomiast ustało używanie tkanin lnianych na męską i damską konfekcję. Miejsce tkanin lnianych zajął głównie jedwab sztuczny a częściowo tkaniny bawełniane. Z powodu pojawienia się nowego surowca włókienniczego, a mianowicie jedwabiu sztucznego, zwiężają się również możliwości zbytu dla tkanin wełnianych, a nawet bawełnianych. Konsumcję jedwabiu sztucznego na niekorzyść lnu, wełny i bawełny, proteguje przedewszystkiem kierunek mody lat powojennych. Znając zaś wymagania konsumentów doby obecnej, uważamy za mało prawdopodobne, by wrócili do tkanin lnianych. W tych warunkach zarządzenia celne nie są w stanie podnieść rentowności produkcji lnu, ani też rozszerzyć zbytu na tkaniny lniane, raczej — podrażając cenę tychże tkanin — zwięży się powyższe możliwości zbytu.

Teoretycy-ekonomiści, w interesie samowystarczalności gospodarczej Państwa zalecają utrzymanie i rozszerzenie uprawy lnu, nie licząc się jednakże z możliwościami zbytu tychże tkanin na rynku wewnętrznym. Możliwości te są ograniczone z uwagi na kierunek mody oraz stosunkowo niski dobrobyt ludności.

Wprowadzenie cła wchodowego na konopie nie leży w interesie ani rolnictwa, ani przemysłu, przetwarzającego konopie. Ceny konopia krajowego oraz pakuł są stale niższe o 20—30% od cen konopia włoskiego, zatem nie zachodzi potrzeba ochrony producenta rolnego, tem więcej, iż konopie włoskie, z uwagi na swoją wysoką jakość, nie może być zastąpione przez konopie krajowe. Cło z natury rzeczy podrożyć musi surowiec, w następstwie czego podrożeją również i wyroby gotowe, a przedewszystkiem szpagat, powrozy, liny i t. p., które w obecnej chwili cieszą się zbytem dzięki swej przystępnej cenie. Artykuły te bowiem bardzo łatwo zastąpione być mogą, czy to przez drut, liny stalowe, szpagat, wytwarzany z papieru, odpadków bawełnianych, pomijając sisal i manilę. Podrożenie wyrobów konopnych skłonić może łatwo konsumentów krajowych do szerszego zastosowania innych środków do wiązania, kalkulujących się taniej, gdyż na środki do opakowania konsument nie zwykł wydawać wielkich kwot. Zwiężyłoby to zbyt na konopie, a szkodę poniósłby tak przemysł konopny, jak też i rolnictwo. Nie ulega wątpliwości, iż w interesie powiększenia możliwości zbytu na konopie i jego wyroby raczej leżałoby utrudnienie importowe na sisal i manilę. Wprowadzenie ewentl. cła wcho-

dowego na powyższe dwa surowce pochodzenia zamorskiego, mogłoby dać rolnictwu oraz przemysłowi konopnemu pewne korzyści.

Przemysł konopny tut. okręgu wytwarza z konopia krajowego przędzę najwyżej do Nr. 8, rzadko do Nr. 10 i to z najlepszych, wyszukanych partyj konopia. Wynika z tego, iż zastąpienie przędzy lnianej przędzą konopną dotyczyć może niektórych tylko artykułów, wytwarzanych z grubej przędzy. Stosowanie zatem tych samych stawek celnych zarówno na len, jak i na konopie, jest nieuzasadnione.

Wprowadzenie zaś cła na włókiennicze surowce egzotyczne, jak juta i bawełna, podroży jedynie ich cenę, umniejszając zdolność konkurencyjną półfabrykatów i wyrobów końcowych pochodzenia krajowego na rynkach światowych. Cło zatem nosi charakter fiskalny i odbić się musi ujemnie na eksporcie przędzy i tkanin, wytworzonych z juty i bawełny.

O ile chodzi o cło na wełnę, to podkreślić musimy, iż pogłowie owiec w Polsce wynosi niewiele ponad 2,000.000 sztuk, które daćby mogło w najlepszym wypadku 4.000 tonn wełny. Ponieważ poważna część uzyskanej wełny przerabiana jest w gospodarstwach domowych, znaczna część skór owczych przetwarzana jest na futra — dla przemysłu wełnianego w rachubę wchodzi najwyżej 2.000 tonn wełny niepranej, która dać może około 700 tonn wełny dla celów przędzalniczych. Stanowi to drobny ułamek całkowitego zapotrzebowania krajowego przemysłu wełnianego, przy czem ponad 90% powyższego zapotrzebowania pokrywane być musi importem.

Ceny wełny krajowej kształtują się wyżej w porównaniu z wełną australijską lub południowo-amerykańską o około 10—15%, to jest o kosztu transportu, tudzież o dalszych 10% ze względu na okoliczność, iż przy dostawach rządowych obowiązuje przepis, że dostarczane wyroby wełniane zawierać winny 20% wełny krajowej. Z przyczyny tej ceny wełny krajowej stale wyższe są o około 20—25% od cen, uzyskiwanych w Australji i Argentynie.

Wedle kalkulacji kół rolniczych, zainteresowanych hodowlą owiec, należałoby — by hodowla powyższa mogła być rentowna — podnieść cenę 1 kg wełny niepranej do 3.70 zł. Obecna cena wełny krajowej w wysokości zł 2.20 za 1 kg rentowności tej nie zapewnia. Z przyczyny tej rolnictwo poszukuje kwoty około 7,500.000 zł, którą przeznaczycby należało na podniesienie hodowli owiec, a zwłaszcza na dopłatę do kosztów produkcji. Wedle zdania kół

rolniczych kwotę tę winien zapłacić przemysł wełniany w formie cła na wełnę surową, a fundusz stąd powstały przeznaczony byłby na powyższe cele.

Zapotrzebowanie urzędów, przedsiębiorstw i zakładów państwowych na tkaniny wełniane, koce i t. p. wynosi rocznie 1,600.000 metrów, co stanowi około 1.400 tonn wełny. Zdaniem kół przemysłu wełnianego możnaby poprzeć hodowlę owiec tym sposobem, iż zainteresowane Ministerstwa podniosą udział wełny krajowej w tkaninach i kocach z 20% na znacznie wyższy odsetek. Z natury rzeczy spowoduje to zwiększenie zapotrzebowania na wełnę krajową i podniesie jej cenę. Nie ulega wątpliwości, że wymagałoby to zwiększenia kredytów w poszczególnych Ministerstwach w związku z nabyciem wyrobów wełnianych.

Z uwagi na okoliczność, iż zapotrzebowanie wełny na dostawy rządowe wynosi około 1.400 tonn, a jej produkcja krajowa zaledwo 700 tonn, w drodze zarządzeń wewnętrznych posiada Rząd możność podwyższenia cen wełny krajowej, bez uciekania się do cła wchodowego na wełnę i obciążania całego wewnętrznego spożycia wełny.

Narazie prowadzone są rozmowy na temat organizacji spółki akcyjnej dla skupu wełny krajowej, w której w 50%-ach partycypowałyby przemysł wełniany, a w 50%-ach rolnictwo. Wprowadzenie organizacji handlu wełną ma na celu wyłączenie licznych pośredników i zapewnienie hodowcom jak najlepszych cen, co posiada duże widoki powodzenia, o ileby banki państwowe przeprowadzały lombard wełny.

Cło przywozowe na szmaty.

Centrala drobnych kupców i handlarzy w Polsce przedłożyła Ministerstwu Przemysłu i Handlu wniosek o wprowadzenie cła wchodowego na wszelkiego rodzaju szmaty. Izba wypowiedziała się przeciwko wprowadzeniu powyższego cła. Artykuł powyższy, będący surowcem, przerabianym w poważnych ilościach przez przemysł wełniany, nie powinien podlegać opłacie celnej przy przywozie z zagranicy. Jakość szmat pochodzenia krajowego, w porównaniu z towarem zagranicznym, jest daleko gorsza wskutek mniejszej zamożności ludności i większego zużycia przez noszenie odzieży, która wkońcu staje się przedmiotem szmat.

Z powodu niższego gatunku, szmaty krajowe nie nadają się bardzo często w zupełności do przerobu w fabrykach sukna, zwłaszcza zaś do wyrobu wełny sztucznej, to

też liczne zakłady włókiennicze tut. okręgu skazane są poprostu na nabywanie powyższego surowca zagranicą, tem bardziej, że szmaciarstwo krajowe nie byłoby w stanie pokryć całkowicie zapotrzebowania rynku wewnętrznego, jak również dostarczać po tych samych cenach, co zagranica.

Ustanowienie cła na szmaty pochodzenia zagranicznego spowodowałoby niewątpliwie podrożenie tego surowca w kraju i wyrobów końcowych zarazem, przez co dotknięte zostałyby najuboższe warstwy ludności.

Odprawa celna szmat.

Ministerstwo Skarbu na wniosek Związku Przemysłowców Bielska, Białej i okolicy, popartego przez Izbę, zarządziło w związku z odprawą celną szmat jak następuje:

„Szarpanie szmat, nieodpowiadających warunkom, wymienionym w punkcie 1 pozycji taryfy celnej 176, powinno odbywać się pod kontrolą celną, za co pobierana jest opłata w ustawowo przewidzianych normach. Ministerstwo Skarbu skłonne jest poczynić tytułem próby pewne ułatwienia przy wykonaniu czynności celnych. Warunki, na jakich mogłoby być wydane odpowiednie zarządzenie, ustalone zostają w następujący sposób:

Pozwolenie zbiorowe wydaje do 31 XII 1931 r. tytułem próby Ministerstwo Skarbu na wniosek Związku, poparty przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Bielsku.

Wszystkie bele sprowadzanych szmat podlegały szczególowej rewizji celnej.

Wolne byłyby od kontroli celnej przy szarpaniu bele, zawierające szmaty odpowiadające wymiarom podanym w p. 1 pozycji 176 taryfy celnej, jak również szmaty o większych rozmiarach, które jednak ze względu na stan w jakim nadchodzą, nie budziłyby wątpliwości co do przeznaczenia ich na poszarpanie (dotyczy to szmat tak starych, jak i nowych) oraz stara odzież, jeżeli jest zniszczona i nadchodzi w stanie, nie budzącym wspomnianych wątpliwości.

Szarpanie szmat w belach, któreby zawierały, chociażby częściowo, towar nieodpowiadający warunkom, podanym w ustępie poprzednim, musiałoby się odbywać pod kontrolą celną, o ile rewizja celna odbywa się w Urzędzie Celnym. W razie odbywania tej rewizji na miejscu w fabryce (za pozwoleniem kierownika U. C.) szmaty takie mogą być posortowane i nieodpowiadające podanym wa-

runkom poszarpane w obecności urzędnika celnego, resztę zaś zwalnia się od dalszej kontroli celnej na zasadzie niniejszego.

Sortowanie szmat w magazynach celnych jest niedopuszczalne.

Firmy, korzystające z ułatwień przy imporcie szmat, składałyby deklaracje, iż zobowiązują się całkowicie poszarpać sprowadzone szmaty a w razie niedotrzymania tego warunku, przyjmują na siebie całkowitą za to odpowiedzialność. Gdyby zostały ujawnione jakiekolwiek niedokładności, to obok odpowiedzialności karnej, którą poniosłaby odpowiednia firma, całe zbiorowe pozwolenie udzielone na wniosek Związku, zostałoby cofnięte dla wszystkich firm.“

Wniosek powyższy zaopiniowany został przez Izbę przychylnie.

Kontrola celna w związku z przywozem wełny surowej z zagranicy.

Na zasadzie zarządzenia Ministerstwa Rolnictwa udzielane są zezwolenia na przywóz wełny niepranej z zagranicy, o ile wełna powyższa zaopatrzona jest w świadectwo weterynaryjne. Ponieważ świadectwo takie z reguły dostarczone być nie może, gdyż w krajach zamorskich w związku ze strzyżką wełny nie jest przeprowadzane badanie lekarskie owiec, pralnie wełny oraz fabryki sukna importują wełnę surową z zagranicy pod kontrolą Władz celnych, które, o ile chodzi o Bielsko, nadzorowały nie tylko transport wełny niepranej, opakowanej w bele jutowe — z Urzędu Celnego do pralni, lecz również pranie powyższej wełny. Kontrola powyższa, a zwłaszcza nadzór nad praniem wełny w pralniach był kosztowny i wysoce niedogodny dla przemysłu, pranie bowiem odbywać się mogło tylko w tych godzinach, gdy urzędnik celny mógł przybyć do fabryki celem nadzorowania prania.

Z przyczyny tej Izba wystąpiła do Ministerstwa z wnioskiem o skreślenie kontroli celnej o ile chodzi o pranie, jako niecelowej i podrażającej produkcję — i Ministerstwo w wyjaśnieniu, skierowaniem do Urzędu Celnego w Bielsku kontrolę prania usunęło, zaznaczając, iż w wypadkach braku świadectwa miejsca pochodzenia wełny niepranej, przesyłki wełny mogą być dopuszczone do przywozu, o ile dostarczone będą do pralni pod kontrolą celną. Kontrola zaś celna w czasie samego prania nie jest przewidziana.

Podwyżka cła na drobne wyroby galalitowe.

Krajowe zakłady przemysłowe wytwarzają drobne przedmioty z materiałów galalitowych i bakelitowych, jak n. p. przyciski dzwonkowe i t. p. Przyciski te odprowadzane są wedle pozycji taryfy celnej 169 p. 22, przy stawce celnej 720.— zł za 100 kg, o ile zaopatrzone są w kontakt. Natomiast bez kontaktu odprowadzane są jako wyroby galanteryjne, przy 2½-krotnie wyższym ciele.

Krajowe zakłady przemysłowe byłyby w stanie pokryć całkowite zapotrzebowanie na powyższe wyroby, gdyż posiadają słabo wyzyskaną zdolność wytwórczą, posiadają wykwalifikowanych robotników do tego rodzaju prac, oraz nawiązane stosunki handlowe z odbiorcami. Cena 1 kg tego rodzaju przycisków wynosi loco granica polska bez cła 85.— zł, przyczem ochrona celna wynosi zaledwie 7.20 zł, wedle pozycji taryfy celnej 169 p. 22 b. Od powyższego cła jednakowoż potrącić należy cło na surowiec, które wynosi 78 groszy za 1 kg bakelitu. Ponieważ manko przy obróbce tego rodzaju artykułów wynosi około 30%, obciążenie cłem za surowiec wynosi 90 groszy na 1 kg wyrobu gotowego, tak, iż faktyczna ochrona celna wynosi 6.30 zł na 1 kg przycisków, co stanowi zaledwie 7% ad valorem. Potrącając ponadto podatek obrotowy, którego zagranica nie opłaca, ochrona celna zmniejsza się do około 4.3%. Przy tym stanie rzeczy dobrze ufundowane zagraniczne przedsiębiorstwa konkurencyjne, pracujące tanim kredytem, mogą z łatwością nadwyżki swej produkcji wyrzucać na polski rynek zbytu po cenach eksportowych.

Ze względów tych Izba poparła wniosek zainteresowanego przemysłu o podwyżkę cła.

Podwyżka cła na drobne maszyny użytku domowego.

Przemysł metalowo-przetwórczy okręgu Izby wytwarza drobne maszyny do użytku domowego, jest należycie rozbudowany i byłby w stanie pokryć poważną część zapotrzebowania wewnętrznego. Ponadto w powyższej gałęzi istnieją liczne drobne zakłady, wytwarzające ten sam artykuł, tak, iż przemysł ten byłby w stanie pokryć całkowicie krajowe zapotrzebowanie. W ostatnich czasach, z powodu niedostatecznej ochrony celnej, wahającej się między 10—20%, zbyt powyższych maszyn na rynku wewnętrznym natrafia na silną konkurencję, zwłaszcza przemysłu niemieckiego. Przemysł niemiecki dostarcza po-

wyższe artykuły po cenach eksportowych daleko niższych od kosztów wytwórczych i liczy za 1 kg tych maszyn:

Młynki do kawy z drzewa	zł 5.50
Młynki do kawy ścienne	„ 4.20
Młynki do maku	„ 4.—
Młynki do tarcia bułek	„ 4.30
Maszynki do tarcia migdałów	„ 2.80
Młynki do pieprzu	„ 4.10
Maszynki do krajania jarzyn	„ 3.50
Maszynki do krajania chleba	„ 3.60
Maszynki do korkowania butelek	„ 3.20

Izba przedłożyła wniosek o zmianę stawki w punkcie 1 a pozycji 167 taryfy celnej w tym kierunku, by na maszyny wagi 2 kg i mniej, cło podwyższone zostało o 100%.

Wniosek powyższy uwzględniony został.

Podwyżka cła na maszyny do szycia.

W związku z uruchomieniem w okręgu bielskim produkcji maszyn do szycia, Izba przedłożyła wniosek o podwyższenie cła na maszyny do szycia, które wedle pozycji taryfy celnej 167 punkt 27 wynosiło zł 54.60 za 100 kg i nie stanowiło dostatecznej ochrony celnej — na conajmniej 150.— zł za 100 kg.

Wniosek powyższy uwzględniony został.

Niestety na główki do maszyn do szycia wprowadzona została niekorzystna stawka celna w wysokości 100 zł za 100 kg główek. Z przyczyny tej zauważyć się dało zwiększenie importu główek do maszyn do szycia, do których w kraju dorabiane są stoły i szafki. Wyroby te kalkulują się znacznie taniej, przez co cierpi krajowa produkcja, wytwarzająca całe maszyny.

Cło konwencyjne na artykuły dla palaczy.

Przemysł galanteryjny miasta Cieszyna wytwarza m. i. również artykuły dla palaczy a m. fajki, jakie rozpowszechnione są w obrębie województw południowych oraz zachodnich Polski. Artykuł powyższy odprawiany jest wedle pozycji taryfy celnej 215 punkt 5, przyczem na fajki zwyczajne przewidziana jest zniżka celna na zasadzie umowy handlowej polsko-czechosłowackiej, tak, iż cło konwencyjne wynosi 5.— zł za 1 kg fajek. Przemysł galanteryjny fajki powyższe wytwarza głównie z drzewa, które jest pochodzenia krajowego, natomiast z zagranicy

przywozi wszelkie okucia do fajek oraz t. zw. wężyki, a to z przyczyny tej, iż są jeszcze w kraju niewyrabiane i produkcja ich byłaby nieekonomiczna z uwagi na stosunkowo małe zapotrzebowanie na okucia i wężyki.

Fajka typu, jaki stosunkowo najwięcej rozpowszechniony jest w województwach południowych i zachodnich, waży około 56 gramów. Zatem cło wchodowe na tego rodzaju fajki, uwzględniając opłatę manipulacyjną — wynosi 30.8 gr. Okucia do powyższej fajki, wagi 12.7 gramów, sprowadzane być muszą z zagranicy i opłata celna według pozycji taryfy celnej 215 punkt 4 — wynosi 19.23 gr. Ponadto opłata celna od wężyka nicianego, wagi 8.5 gramów, odprowadzanej również wedle pozycji 215 punkt 4 — wynosi 16.08 gr, razem zatem cło od części składowych, potrzebnych do wyrobu fajek, wynosi 35.31 gr, podczas gdy ochrona celna wynosi zaledwie 30.8 gr.

Powyższy stan rzeczy nie może być określony jako ochrona krajowej produkcji galanterji, która ponadto ponosi ciężar państwowego podatku przemysłowego, większe ciężary specjalne i znacznie większe koszty kredytu niż zagranica, lecz raczej jest upośledzeniem na korzyść zagranicznego przemysłu konkurencyjnego. Istnieje przeto konieczność, w związku z rewizją umowy handlowej polsko-czechosłowackiej, skreślenia w specyfikacji do pozycji 215 punkt 3 i 4 — artykuły dla palaczy — słowa „fajki“. Dzięki powyższemu skreśleniu zaistnieje ochrona celna dla wspomnianego przemysłu galanteryjnego, gdyż w wypadku tym fajki będą mogły być odprowadzane przy cło zł 17.20 za 1 kg.

Zaznaczyć trzeba, iż 1 kg tego rodzaju fajek przedstawia wartość 27 do 30 zł, zatem ochrona celna w wysokości 5 zł stanowi zaledwie 15—20%.

Projekt regulaminu dla wolnych składów celnych.

Izba projekt powyższy zaopiniowała, wypowiadając się za dopuszczeniem na przechowanie w wolnym składzie również mniejszej partji towarów poniżej 25 kg i przeciw wyłączeniu ze składowania towarów żrących, cuchnących i t. p., co byłoby niesłuszne, gdyż wyłączyłoby wielką ilość, zwłaszcza produktów chemicznych, od umieszczenia w wolnych składach celnych.

Ustalenie czasu i godzin funkcjonowania składu powinno być dokonywane w porozumieniu z właścicielem składu. Izba proponowała przeto uzupełnienie: § 4 p. 5

„ustala czas i godziny funkcjonowania składu, w porozumieniu z właścicielem składu“.

Zdaniem Izby zezwolenie na dzielenie i mieszanie towarów, na uzupełnienie i dopełnienie, udzielać winien Urząd Celny. Przekazanie kompetencji tylko Dyrekcji Cel jest uciążliwe, połączone ze zwłoką i stratą czasu, gdyż druga instancja przed rozstrzygnięciem zażądałaby musiała wypowiedzenia się Urzędowi Celnemu w tej sprawie. Przyznanie kompetencji tej Urzędowi Celnemu skraca instancje i przyspiesza załatwienie.

Zwrot cła przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych.

Izba podjęła starania o przedłużenie na dalszy rok zwrotu cła przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych, jaki wprowadzony został na zasadzie rozporządzenia z 11 lutego 1931 r. Dz. U. Nr. 26, poz. 164. Zbyt bowiem wyrobów włókienniczych na rynkach światowych napotyka, zwłaszcza w obecnym czasie, na wzmożone trudności z powodu zmniejszającej się pojemności zagranicznych rynków zbytu. Powyższy stan rzeczy doprowadził do nader ostrej konkurencji na rynkach światowych, która obniżyła już ceny wyrobów włókienniczych prawie do poziomu kosztów własnych. W tych warunkach nie istnieje możliwość przerzucenia ochrony celnej, ciężącej na surowcach, półfabrykatach i materiałach pomocniczych na odbiorcę zagranicznego a współzawodniczyć mogą na rynkach światowych jedynie ci eksporterzy, którzy surowce powyższe, półfabrykaty i materiały pomocnicze nabyć mogą po cenach rynku światowego. To też przemysł eksportujący odczuwa nader dotkliwie każde obciążenie, choćby drobne, gdyż nie znajduje dla niego pokrycia w zyskach z transakcyj eksportowych.

Okręg bielski zainteresowany jest głównie utrzymaniem zwrotu cła za barwniki i chemikalia w związku z wywozem tkanin wełnianych i półwełnianych. Cło wchodowe bowiem na barwniki i szereg chemikaliów jest nadmiernie wysokie i waha się niejednokrotnie od 40 do 100% ich wartości. Powoduje to znaczne podrożenie kosztów wytwórczych, które eksporterzy nie są w stanie przerzucić na odbiorcę zagranicznego.

O ile chodzi o zwrot cła od konfekcji, Izba wypowiedziała się za różniczkowaniem stawek zwrotu cła zależnie od jakości materiału, przyczem zwrot cła na odzież, wytworzoną z tkanin chesankowych i czysto-wełnianych wi-

nien być wielokrotnie wyższy niż stawka zwrotu cła na odzież półwełnianą i wełnianą, wytworzoną głównie z wełny ponownej. Wprowadzenie jednej przeciętnej stawki jest uprzywilejowaniem eksportu odzieży gatunków gorszych, gdzie zwrot cła stanowi nieraz 50 i więcej procent jej wartości.

Obrót uszlachetniający.

Podobnie jak w latach ubiegłych korzystał bielski przemysł wełniany z czynnego obrotu uszlachetniającego, na podstawie którego przywoził z zagranicy w odprawie warunkowej przędzę czesankową i wywoził ją z powrotem zagranicę w postaci tkanin czesankowych.

Oprócz tkalni wełnianych korzystały z obrotu uszlachetniającego również inne gałęzie przemysłu.

Oплата za kontrolę w związku z czynnym obrotem uszlachetniającym.

Oплата za dorywczą kontrolę celną w związku z czynnym obrotem uszlachetniającym obliczana jest na zasadzie rozporządzenia Ministra Skarbu z 17 lipca 1926 r. Dz. U. Nr. 74, poz. 426, wedle tabeli Nr. 1 naprowadzonej w § 2. Tabela powyższa przewiduje opłatę w wysokości 10% cła normalnego przy cło w wysokości 3.000 zł i mniej i zmniejsza się przy większych kwotach cła a przy 500.000 zł spada do $\frac{1}{3}\%$. Nie ulega wątpliwości, iż zwłaszcza przy mniejszych transportach towarów оплата powyższa za dorywczą kontrolę jest nadmiernie wysoka, tem więcej, iż firmy zagraniczne, przysyłające n. p. tkaniny wełniane do wykończenia w bielskich apreturach, przysyłają je nie w ładunkach wagonowych, lecz z reguły w przesyłkach drobnicowych i półwagonowych. Przy tego rodzaju przesyłkach waha się оплата dorywcza od 10—2% cła normalnego, przyczem cło normalne Urząd Celny oblicza najczęściej wedle towaru, opłacającego stawkę najwyższą. Przesyłka bowiem zwyczajnie zawiera tkaniny różnej wagi.

Powyższa оплата dorywcza spowodowała, że wykończalnie bielskie, które zagranicą cieszą się pierwszorzędną opinią, tylko sporadycznie otrzymywały tkaniny do wykończenia. Wysoka оплата dorywcza uniemożliwia bowiem wszelką kalkulację obrotu zarobkowego.

Starania Izby w tym względzie nie dały do tej chwili korzystnego wyniku, apretury zaś bielskie, wobec powyższej nadmiernej оплаты, przestały się interesować czynnym obrotem uszlachetniającym, na zasadzie którego przeprowadzały wykończanie tkanin zagranicznych.

Sprawy podatkowe.

Działalność ustawodawcza w dziedzinie podatków była w roku sprawozdawczym bardzo ożywiona. Na zlecenie Związku Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. w Warszawie, Izba nasza opinowała następujące projekty ustaw podatkowych:

1. ustawy o zmianie niektórych postanowień ustawy o państwowym podatku dochodowym;
2. ustawy o nadzwyczajnym dodatku do podatku dochodowego;
3. ustawy o opodatkowaniu piwa, wina i miodu syconego;
4. ustawy o podatku od olejów mineralnych i smołowych;
5. ustawy o uiszczaniu podatków bezpośrednich w naturze;
6. noweli do ustawy o państwowym podatku przemysłowym;
7. ustawy o opodatkowaniu energii elektrycznej.

1. i 2. Co do projektu ustawy o nadzwyczajnym dodatku kryzysowym do podatku dochodowego oraz projektu ustawy o zmianie niektórych postanowień ustawy o podatku dochodowym, Izba wyraziła swój pogląd, iż nowelizacja ustawy o państwowym podatku dochodowym winna zmierzać w kierunku pociągnięcia możliwie najszerszych warstw społeczeństwa do obowiązku podatkowego, co przyczyniłoby się mogło do wzmożenia dochodów Skarbu Państwa. Powyższe projekty nie idą w kierunku zwiększenia liczby podatników, lecz raczej w kierunku zwiększenia podatku w drodze progresji.

3. Izba wypowiedziała się przeciwko nadmiernemu podwyższaniu podatku od piwa, w projekcie bowiem przewidywana była podwyżka, wynosząca około 39%, podwyżka bowiem w tych rozmiarach odbić się musi ujemnie na spożyciu piwa, które w obecnej chwili jest stosunkowo niskie. Izba wypowiedziała się za podwyżką maksymalnie o 20%.

O ile chodzi o podatek od win owocowych i miodu syconego — Izba wypowiedziała pogląd, iż zwłaszcza w odniesieniu do win krajowych projektowany podatek jest nadmiernie wysoki.

4. Projekt ustawy o podatku od olejów mineralnych i smołowych przewiduje opodatkowanie benzolu, co odpowiada powtarzanemu oddawna postulatowi przemysłu

naftowego. Ponieważ oleje smołowe bywają używane w formie mieszanek, Izba przedłożyła wniosek, by obok benzolu również i jego mieszanek podlegały opodatkowaniu. W interesie przemysłu Izba domagała się uchylenia niektórych formalności, które utrudniają sprawę zwolnienia od powyższego podatku.

5. Izba nie przypisywała większego znaczenia projektowi ustawy o pobieraniu podatków w naturze, z uwagi na okoliczność, iż pobór powyższego podatku połączony jest z wielkimi trudnościami i nie wyklucza strat zarówno dla płatników, jak i urzędów skarbowych. Przyjmując jednak możliwość, iż mogą zaistnieć okoliczności, że podatek w gotówce okazać się może nieściągalnym a uregulowanie jego przez świadczenia w naturze może ewentl. wpłynąć na zmniejszenie zaległości — Izba wypowiedziała się za powyższym projektem ustawy.

6. Wnioski Izby, zgłoszone w związku z projektem noweli do ustawy o państwowym podatku przemysłowym, zmierzały nietylko w kierunku obniżenia stawek podatku obrotowego, lecz również w kierunku zmiany przepisów proceduralnych. Projekt noweli uwzględniał bowiem drobną tylko część postulatów, zgłoszonych przez kupiectwo i przemysł.

7. Izba wypowiedziała się przeciw wprowadzeniu w życie projektu ustawy o państwowym podatku od energii elektrycznej, przyczem o ile wprowadzenie ustawy tej jest nieodzowną koniecznością ze względów budżetowych, to przepisy powyższej ustawy należałoby oprzeć na zasadzie równości i słuszności podatkowej, a mianowicie:

a) podatek wymierzony być winien od zużytej kWh światła, a nie od wartości wzgl. ceny zużytej energii. O ile bowiem w jednej miejscowości cena kWh wynosi 60 gr, w innej zaś miejscowości 1.20 zł, w tym wypadku podatek jest nierówny, podatnik bowiem w pierwszym wypadku płaci zaledwie połowę podatku, jaki opłaca podatnik w miejscowości o drogiej energii elektrycznej. Podatnicy zależnie od miejsca zamieszkania opłacaliby większe względnie mniejsze podatki na rzecz Skarbu Państwa. Opodatkowanie wartości energii elektrycznej jest zatem sprzeczne z zasadą równości podatkowej i słuszności podatkowej. Zdaniem Izby wprowadzić należałoby na całym obszarze Państwa jednolitą opłatę w wysokości n. p. 5 groszy za zużytą kWh światła.

b) Należałoby również opodatkować tak zwany zbyt okolicznościowy, gdyż przy sprzedaży okolicznościowej przedsiębiorstwa czerpią zyski nie ponosząc ciężarów, ja-

kiemi są obarczone zakłady użyteczności publicznej. Zbyt okolicznościowy jest szczególnie rozwinięty w Województwie Śląskiem. Przy omawianiu zbytu okolicznościowego wchodzi w grę nie tylko zakłady górnicze, hutnicze i kopalnie węgla, lecz wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe, zajmujące się zbytem okolicznościowym, jak n. p. cementownie, tartaki i t. p.

c) Należałoby przyjść z pomocą kupiectwu, przeżywającemu bardzo dotkliwy kryzys gospodarczy, przez zwolnienia od płacenia powyższego podatku z racji oświeślenia sklepów, okien wystawowych i reklam, dalej wyeliminować instytucje społeczne, naukowe, szpitale, biblioteki, oraz wszelkie aparaty ciepłne, używane w gospodarstwie domowem, szpitalach, biurach i t. d.

Rozporządzenie o zryczałtowaniu podatku dla drobnych płatników.

Projekt powyższy opiera obliczenie zryczałtowanego podatku na podstawie przeciętnego rocznego obrotu, ustalonego za lata 1928, 1929 i 1930, co godzi w interesy płatników. Lata te bowiem były okresem korzystnej konjunktury gospodarczej i wymiar podatku przemysłowego był szczególnie wysoki. Obecnie obroty powyższe obniżyły się wydatnie, tak, iż zryczałtowanie podatku na tej zasadzie nie będzie odpowiadać rzeczywistym obrotom i okazać się musi bezwarunkowo za wysokie. To też istnieje konieczność, by dla płatników, nie prowadzących ksiąg handlowych, podatek obliczony na powyższej zasadzie, obniżony został o conajmniej 20%.

Również wypowiedziała się Izba za podniesieniem przeciętnego obrotu rocznego, przy którym możliwe jest zryczałtowanie podatku — z 35 wzgl. 25 tysięcy zł na 50 względnie 40 tysięcy zł. Ponadto wypowiedziała się Izba przeciwko postanowieniu, dozwalającemu władzy skarbowej na podwyższanie podatku w wypadkach stwierdzonego podwyższenia się obrotów o 50%. Postanowienie takie jest bowiem sprzeczne z zasadą ryczałtu i wprowadzałoby moment niepewności do kalkulacji handlowej.

Scalenie państwowego podatku przemysłowego od obrotów wyrobami włókienniczymi.

Projekt scalenia powyższego podatku wysunęła Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi, dopatrując się w scaleniu powyższego podatku wielkich udogodnień dla przemysłu włókienniczego. Izba nasza stanowiska tego nie

podzielała i wypowiedziała się przeciw scaleniu państwowego podatku przemysłowego od obrotów wyrobami włókienniczymi. Zagadnienie bowiem scalenia podatku przemysłowego od obrotów wyrobami włókienniczymi należy do najtrudniejszych, a to z uwagi na okoliczność, iż przemysł powyższy rozbudowany jest wszechstronnie a wśród poszczególnych grup istnieją tak duże różnice interesów, iż uzgodnienie ich w bardzo krótkim czasie jest prawie że nieprawdopodobne. To też sprawa scalenia państwowego podatku przemysłowego, z uwagi na powyższy stan rzeczy, nie nadaje się do załatwienia z pośpiechem i w państwach ościennych rozważana jest i studjowana latami, przed powzięciem ostatecznej decyzji. Problem ten bowiem jest ponad wszelką wątpliwość wysoce skomplikowany. To też z uwagi na brak doświadczenia i nieprzygotowanie do tej sprawy administracji podatkowej, należałoby przystąpić do scalenia podatku na artykuły prostsze n. p. ujęte monopolami lub podatkiem konsumcyjnym.

Scalenie podatku przemysłowego leży przedewszystkiem w interesie Ministerstwa Skarbu, które na wypadek scalenia otrzymać ma te same przynajmniej wpływy podatkowe przy stosunkowo mniejszym nakładzie pracy. Odpadłaby konieczność wymierzania podatku w kilkudziesięciu przedsiębiorstwach zwłaszcza handlowych, wśród których duży odsetek nie prowadzi ksiąg handlowych i ustalenie obrotów natrafia na trudności. Zaznaczyć trzeba, iż ta oszczędność w kosztach wymierzenia i ściągnięcia podatku nie będzie tak znaczna a to z uwagi na okoliczność, iż bardzo liczne przedsiębiorstwa handlowe obok wyrobów włókienniczych prowadzą również wyroby galanteryjne, odzież, wyroby futrzane, kapelusze, a niejednokrotnie, zwłaszcza po wioskach i małych miasteczkach — towary kolonjalne, wyroby żelazne i t. p., zatem w przeważającej ilości wypadków istniałaby i tak konieczność ustalania obrotów wszelkimi innemi artykułami nieobjętymi scaleniem. Ponadto istniałaby nadal konieczność zbierania informacji o dokonanych obrotach tych przedsiębiorstw handlowych, gdyż z uwagi na to, że nie prowadzą ksiąg handlowych, nie dawałyby poza fasją podstawy do wymiaru podatku dochodowego. Natomiast pobór podatku scalonego oraz wyrównawczego przez urzędy celne, zwiększyłby wybitnie agendy tych urzędów, tem więcej, że i przewidziany musiałby być zwrot podatku w wypadkach też po dokonanym przerobie. W tych warunkach oszczędność w administracji skarbowej zmniejsza się wybitnie.

Jako argument za wprowadzeniem scalonego podatku naprowadzane są rzekomo liczne defraudacje tegoż ze strony drobnych wytwórców, zwłaszcza w okręgu łódzkim, które wpływać mają na zmniejszenie zdolności konkurencyjnej większych przedsiębiorstw na rynku wewnętrznym. Całkowite wyeliminowanie defraudacyj podatkowych jest rzeczą niemożliwą i nie ulega wątpliwości, iż nawet przy najidealniejszym systemie podatkowym zawsze znajdą się niesumienne jednostki, które tych defraudacyj dopuszczają się będą. O ile tego rodzaju defraudacje mają miejsce, to winę ponosi administracja skarbową oraz przemysłowa, która zjawiska tego rodzaju w odpowiedni sposób nie zwalcza. Dla zwalczenia tedy tych zjawisk sporadycznych stosowane ma być scalenie, to jest zasada, która jest zaprzeczeniem słuszności i sprawiedliwości podatkowej a w licznych wypadkach nawet zasady powszechności.

Na wypadek scalenia podatku od obrotów wyrobami włókienniczymi, przewidywany jest pobór powyższego podatku przy imporcie surowca lub też w pierwszej fazie produkcyjnej, to jest przy obrocie przędzą.

Pobór scalonego podatku przy wchodowej odprawie celnej surowca zagranicznego nasuwa następujące zastrzeżenia:

a) Wyroby włókiennicze, sporządzone ze surowca pochodzenia krajowego, wolne byłyby całkowicie od państwowego podatku przemysłowego. Chodzi tu przede wszystkim o konopie, len, wełnę, wełnę ponowną, odpadki wełniane, bawełniane, szmaty bawełniane, lniane i t. p. Jest to produkcja znacznych rozmiarów, której wartość jest poważna.

O ile chodzi o wełnę ponowną, odpadki wełniane, odpadki bawełniane i przerób szmat, nastąpiłoby uprzywilejowanie najtańszych wyrobów kosztem wyrobów włókienniczych średnich i lepszych jakości. Zwiększyłaby się zatem różnica cen między wyrobami najtańszymi a wyrobami średnich i lepszych jakości, które wyłącznie obciążone byłyby podatkiem przemysłowym. Na wyrobach tych ciążyłby zwiększony podatek od obrotów.

b) Powstać muszą trudności przy wchodowej odprawie celnej surowca zagranicznego, nieprzeznaczonego do przetworu na przędzę. Trudności te istniałyby n. p. przy imporcie wełny do wyrobu kapeluszy wełnianych, bawełny — do wyrobu waty hygroskopijnej, wełny — do wyrobu filców i t. p. Istniałaby zatem konieczność rozszerzenia scalenia na powyższe artykuły, co Izba uważa za niepożądane.

Handel kapeluszy, równocześnie obok kapeluszy z wełny prowadzi w swych przedsiębiorstwach kapelusze z filcu

zajęczego i króliczego, zatem scalenie podatku w jednym dziale nasuwałoby konieczność scalenia podatku co do kapeluszy z filcu zajęczego i króliczego, co byłoby trudne do przeprowadzenia.

O ile chodzi o watę hygroskopijną, to w artykule tym istnieje jeden tylko obrót fabryczny i jeden obrót handlowy, gdyż fabryki waty pracują bezpośrednio z aptekami i składami aptecznymi. Łączenie tego artykułu z wyrobami włókienniczymi spowodowałoby musiało obciążenie bawełny przeznaczonej do wyrobu waty hygroskopijnej wieloma obrotami, nie istniejącymi w rzeczywistości, a podrażającymi powyższy artykuł.

O ile chodzi o filce, to u ich wytwórców istnieje w przeważającej części wypadków jeden tylko obrót, zwłaszcza przy filcach dla celów technicznych, dostarczanych bezpośrednio fabrykom.

c) Ponieważ pobór scalonego podatku byłby nader trudny i skomplikowany przy oparciu o wartość importowanego surowca, opodatkowanie oprzećby się musiało o jednostkę wagi.

O ile chodzi o cenę wełny, to różnica między najlepszymi gatunkami wełny a ceną poślednich krzyżówek wynosi około 50%. Istnieją również znaczne różnice między cenami poszczególnych gatunków bawełny, juty i konopia zagranicznego. Biorąc tedy średnią stawkę dla 1 kg powyższych surowców, uprzywilejowanoby import gatunków droższych, zaś surowce gatunków gorszych opłacałyby stosunkowo wyższy podatek obrotowy. Jeszcze większa niesprawiedliwość bije w oczy zważywszy, iż z powyższej jednostki wagi, o ile chodzi o bawełnę, wyprodukowaną być może tkanina wartości w metrze bieżącym około 1 zł, oraz tkanina wartości 5 zł, a przy wełnie tkanina wartości w metrze bieżącym kilku i kilkudziesięciu złotych. Zatem uprzywilejowany byłby konsument tkanin lepszych, a upośledzony konsument tkanin pośledniejszych, przeciwko czemu każdy skarbowiec i ekonomista podnieść musi zastrzeżenia. Podatek bowiem conajmniej w równej mierze trafiać winien jednego i drugiego konsumenta. Uprzywilejowanie konsumenta ekonomicznie silniejszego, nabywającego tkaniny lepsze, spotkaćby się musiało z poważnymi zastrzeżeniami.

d) Pobór scalonego podatku od obrotów wyrobami włókienniczymi przy surowcu, który niewątpliwie wynosiłby kilka czy też kilkanaście % wartości surowca, a płacony byłby gotówką przy odprawie celnej, wpłynąłby niekorzystnie na gromadzenie zapasów, zwłaszcza w składach fa-

brycznych. Przed wojną fabryki okręgu bielskiego utrzymywały znaczne zapasy wełny, bawełny i juty, stanowiące ich zapotrzebowanie na conajmniej 6 miesięcy produkcji. W ostatnich latach zapasy powyższe spadły z uwagi na zniżkową tendencję surowców włókienniczych na rynkach światowych oraz z uwagi na ciasnotę kapitału krajowego przemysłu. Powyższa ciasnota kapitału nawet w wypadkach dogodnego kredytu towarowego przeciwdziałać może gromadzeniu się tychże zapasów w fabrykach z uwagi na konieczność wyłożenia zgóry znacznych kwot z tytułu podatku scalonego. Pobór zatem podatku scalonego od surowców wpływałby pośrednio na zmniejszenie zapasów surowców, co nie może być uważane za korzystne, z uwagi na interesa obronności Państwa. Trzymanie ewentl. tych zapasów w wolnych składach celnych połączone byłoby ze zbyt wielkimi kosztami.

e) Przemysł włókienniczy w przeważającej ilości wypadków cierpi na brak kapitału obrotowego i nie byłby w stanie z własnych środków uiszczać ogromnych stosunkowo kwot, przypadających z tytułu scalenia podatku i to zarówno przy opodatkowaniu surowców, jak też i ewentl. przędzy, tem więcej, iż przemysł ten importuje w dużych ilościach surowce dwa razy w roku, bezpośrednio przed rozpoczęciem produkcji na sezon letni i na sezon zimowy. Konieczność zapłaty ogromnych kwot w czasie bardzo krótkim spowodowałaby niebывałe zadłużenie przemysłu w Skarbie Państwa i zadłużenie to rosłoby w tempie pośpiesznem, zwłaszcza z uwagi na wysokie kary za zwłokę i kosztą egzekucyjne. Przemysł włożyćby musiał duże kwoty, które wpłynęłyby dopiero za kilka miesięcy w związku ze sprzedażą tkanin. Ciężaru tego przemysł okręgu bielskiego nie byłby w stanie przyjąć na siebie i kosztą kapitału, wyłożonego na zapłatę scalonego podatku, obciążałoby dotkliwie kosztą wytwórcze.

Pobór scalonego podatku u pierwszego przetwórcy nasuwa również poważne zastrzeżenia. W przedsiębiorstwach wielowydziałowych, n. p. posiadających przędzalnię, tkalnię, farbiarnię i wykończalnię, niema miejsca sprzedaż przędzy, obroty te nie są fakturowane i najwyżej znaleźć można notatki dotyczące produkcji przędzy w księgach magazynowych, zatem wprowadzona musiałaby być kontrola produkcji przędzy co do numerów, jakości i ceny. Istnieją bowiem poważne różnice w cenie przędzy i to zarówno o ile chodzi o wełnę, bawełnę, jak i konopie.

Przyjęcie jednostki wagi dla obliczenia scalonego podatku nasuwa te same wątpliwości co w górze. Nastąpiło-

by uprzywilejowanie przędzy wyższych gatunków, a nadmiernie obciążone zostałyby scaleniem gatunki tańsze. I tu ekonomicznie słabszy nabywca opłacałby więcej podatku w stosunku do wartości tkanin, niż nabywca ekonomicznie silniejszy, kupujący tkaniny wytworniejsze, obciążone co do wartości w daleko mniejszym stopniu scalonym podatkiem.

Okazałyby się również trudności ujęcia produkcji zwłaszcza w małych przędzalniach, wytwarzających przędzę zgrzebną oraz przędzę bawełnianą. W przemyśle konopnym n. p. nie byłby obciążony scalonym podatkiem szpagat, opłacałby natomiast podatek towar, wytworzony z przędzy. Z natury rzeczy produkcja dostosowałaby się szybko do wytworzonego stanu rzeczy. Producenci przędzy nie byłiby w stanie uiścić ogromnych kwot, przypadających na nich z tytułu scalonego podatku. Pobór scalonego podatku w przędzalniach nie wykluczałby również defraudacyj podatkowych.

Również uważa Izba za niepożądane i szkodliwe scalenie podatku w przemyśle jutowym, lnianym i konopnym. Przemysł jutowy bowiem w 90%-ach wyroby swoje sprzedaje fabrykom cukru, młynom, wytwórniom nawozów sztucznych, producentom rolnym, opłaca zatem raz tylko podatek obrotowy. Scalenie tedy jest zbędne i pociągnęłoby za sobą jedynie pogorszenie istniejącym fabrykom ich sytuacji, gdyż podatek, płatny przy sprzedaży ich wyrobów, musiałyby opłacać kilka miesięcy wcześniej, przy imporcie surowca. Zatem koszta prędkiej wyłożonego kapitału na zapłatę scalonego podatku, ponosiłby niepotrzebnie konsument.

W przemyśle konopnym drobna stosunkowo część przędzy przetwarzana jest na tkaniny; w przeważającej ilości wypadków wyroby tego przemysłu sprzedawane są bezpośrednio fabrykom i konsumentom ze składów fabrycznych. Istnieje tu zasadniczo jeden obrót, nieliczna ilość towaru obciążona jest drugim obrotem. I w konkretnym wypadku scalenie pogorszyłoby istniejący stan rzeczy, a przecież w tym celu scalony podatek wprowadzany nie jest.

Podobnie przedstawia się sytuacja w przemyśle lnianym. Myśl wprowadzenia w tym przemyśle scalonego podatku spotkała się ze stanowczym sprzeciwem zainteresowanych kół przemysłu.

Izba zajęła negatywne stanowisko co do sprawy scalenia państwowego podatku przemysłowego od obrotów wyrobami włókienniczymi z przyczyny tej, iż stanowi ono

przeciążenie podatkiem produkcji, która ciężaru tego nie jest w stanie ponosić a ponadto sprawa jest niedostatecznie przestudjowana i przygotowana.

Wysuwany projekt przerzucenia części scalonego podatku na kupiectwo w formie wielokrotnie zwiększonych opłat za świadectwa przemysłowe, jaki w niektórych kołach przemysłu łódzkiego jest dyskutowany, Izba odrzuciła stanowczo. Opłaty za świadectwa przemysłowe są bowiem niewłaściwą formą podatku.

Projekt zmiany ustawy o opłatach stemplowych.

Obecnie obowiązująca ustawa o opłatach stemplowych czyni różnicę między weksłami, wystawionymi w Polsce i wystawionymi zagranicą, podczas gdy projekt powyższej ustawy różnicy tej zasadniczo nie zna. Obecne przepisy stemplowe podają negatywnie, które weksle wystawione zagranicą podlegają opłacie stemplowej, gdy projekt zasadniczo stawia weksle wystawione zagranicą na równi z weksłami krajowymi, podając pozytywne określenie, który rodzaj weksli jest wolny od opłaty stemplowej.

Brzmienie art. 1 ust. 3 jest prawie identyczne z brzmieniem dotychczasowego art. 23 ust. 2 i 3, nieco zwięźlejsze sformułowane.

Stawka przewidziana w projekcie (art. 2) jest o połowę niższa od obecnie obowiązującej. Zdaniem Izby zupełnie słusznie ogranicza ustęp 2 art. drugiego projektu okres wyznaczony do przyjmowania wpłat na poczet podwyżki kapitału zakładowego spółek akcyjnych i komandytowo-akcyjnych, aby przeciwdziałać zbyt rozwlekłemu dokonaniu wpłat na podwyższenie tego kapitału.

Pozatem zmiany powyższe, chociaż nie zasadnicze, są zupełnie na miejscu i niewątpliwie dla życia gospodarczego pożądane.

Średnia dochodowość przedsiębiorstw, trudniących się hurtową sprzedażą piwa.

Obszar Województwa Śląskiego, a zatem i Śląsk Cieszyński należą do obwodów stosunkowo obficie konsumujących piwo, to też handel hurtowny interesowany jest raczej wielkością obrotów, a w mniejszym stopniu wysokością swojej prowizji.

Na obszarze Śląska Cieszyńskiego obok piwa bielskiego i cieszyńskiego, oferowane są duże ilości piwa żywieckiego i okocimskiego i powyższa konkurencja, stosunkowo

ostra, stabilizuje ceny jednostkowe za hektolitr piwa na znacznie niższym poziomie, niż w innych dzielnicach Polski. To też przyjęcie średniej dochodowości 5% obrotu w hurcie, jest z uwagi na powyższe stosunki lokalne, za wysokie. Izba, po zasięgnięciu opinii w kołach przemysłu browarnianego, dochodowość powyższą określa w wysokości 2%.

Średnia dochodowość przedsiębiorstw, trudniących się eksportem włosa i szczeciny.

W wykazie procentów średniej dochodowości przedsiębiorstw na rok 1931, ustalonym przez Wydział Skarbowy Województwa Śląskiego, przyjęto w pozycji 25 — sprzedaż włosa i szczeciny — dochodowość przy eksporcie tych artykułów w wysokości 30%. Norma ta jest bezwarunkowo zbyt wygórowana, gdyż jak Izba, badając dochodowość przy eksporcie powyższych artykułów w związku z odwołaniem jednej z firm jej okręgu, ustalić zdołała, dochodowość wynosi w czasach normalnej konjunktury 4 a najwyżej 6% od obrotu. Obecnie jednakowoż słabej konjunktury, konkurencji dumpingowej innych państw, jak i też wogóle ogólnej stagnacji, dochodowość ta jest jeszcze niższą. Przyczynia się do tego również okoliczność, iż ryzyko firm, eksportujących powyższe artykuły, obecnie jest o wiele większe, gdyż narażone one są, skutkiem osłabienia finansowego swych odbiorców, spowodowanego wyżej wymienionymi okolicznościami, na poważne straty, które w wielu wypadkach mimo wszelkiej ostrożności nie dadzą się ominąć.

Izba wypowiedziała się za obniżeniem średniej dochodowości przy hurtowej sprzedaży włosa i szczeciny na 4 do 6%.

Przedłużenie ważności okólnika z 28 X 1930 r.
N. D. V. 11193/4 na rok 1932.

Z uwagi na zbliżający się okres wykupywania świadectw przemysłowych na rok 1932, Izba zwróciła się o przedłużenie również na rok 1932 ulg przyznanych przedsiębiorstwom handlowym okólnikiem z 28 października 1930 r. N. D. V. 11193/4, na podstawie którego przedsiębiorstwa, o ile obrót ich nie przekroczył w roku 1929 30.000 zł, mogły wykupywać świadectwa przemysłowe III kategorii handlowej, nawet jeżeli prowadziły towary, zastrzeżone dla sprze-

daży w przedsiębiorstwach, posiadających świadectwo przemysłowe II kategorii.

Granica 30.000 zł obrotu jest bezwarunkowo za niska, oraz byłoby wskazane podnieść ją przynajmniej do 50.000 zł.

SPRAWY PRAWNO-ADMINISTRACYJNE.

Izba w roku sprawozdawczym opinowała następujące projekty ustaw i rozporządzeń, które rozesłane zostały organom gospodarczym do wypowiedzenia się:

1. Projekt ustawy o obrocie metalami, z wyjątkiem żelaza.

Izba wypowiedziała się przeciw wprowadzeniu w życie powyższego projektu ustawy. Wprowadzenie bowiem koncesjonowania obrotu metalami nie jest uzasadnione potrzebami gospodarczymi kraju, przeciwnie, w związku z koncesjonowaniem zachodzi obawa, iż ceny powyższych surowców podniosą się, co zwłaszcza szczególnie odczuje przemysł rękodzielniczy oraz drobny i średni przemysł metalowy, który metale te nabywa w małych ilościach u kupiectwa krajowego.

Artykuł 2 powyższej ustawy przewiduje możliwość dalszych ograniczeń wytwórczości przemysłowej i rzemieślniczej w związku z przerobem powyższych metali. Ograniczenia powyższe spowodować mogą stałe upośledzenie krajowej wytwórczości metalowej, a następstwem tego będzie umniejszenie zdolności konkurencyjnej przemysłu metalowego w eksporcie. Wywożąc zagranicę wyroby z powyższych metali, n. p. armatury z fosforbronzu, okucia mosiężne i t. p., które okręg bielski eksportuje, wytwórca krajowy nie będzie w stanie przerzucić zwiększonych kosztów, wynikających z koncesjonowania i ograniczeń, na odbiorcę zagranicznego i z przyczyny tej wyniknąć może duża szkoda dla krajowych wytwórców wyrobów metalowych. W chwili obecnej nie istnieją jeszcze korzystne warunki dla utworzenia huty miedzi i kosztu jej wytwórcze będą niewątpliwie wysokie, tak, iż wyroby jej nie mogłyby sprostać konkurencji zagranicznej. Wytwarzanie dla produkcji tej wyjątkowych warunków, obciążających gospodarstwo społeczne, jest niepożądane, zwłaszcza dla tych gałęzi przemysłu metalowo przetwórczego, które miałyby szanse działalności eksportowej. Zabezpieczenie metali na wypadek wojny winno być przeprowadzone na innej drodze, nie przeciążającej życia gospodarczego i nie utrudniającej produkcję.

Za słuszne natomiast uważać należy unormowanie skupu odpadków metali i starych przedmiotów metalowych, których zbiórką i skupem trudnić się winny przedsiębiorstwa handlowe, zasługujące na pełne zaufanie i prowadzące odpowiednie zapisy co do źródeł nabycia odpadków metalowych. Obecny bowiem stan rzeczy nie jest zadowalający, gdyż zdarza się nieraz, iż odpadki te dostarczane są handlowi starych metali przez elementa, które nie mogłyby się wykazać ich legalnem nabyciem.

2. Projekt ustawy o sprzedaży nawozów sztucznych.

Wprowadzenie w życie przepisów powyższego projektu ustawy leży przede wszystkim w interesie rolnictwa, by je chronić przed ewent. nadużyciami. Natomiast dla produkcji i handlu postanowienia wspomnianego projektu ustawy stanowią znaczne obciążenie, połączone z pewnymi kosztami w związku z przepisowem opakowaniem i sporządzaniem analiz.

Projektem objęte są wszelkie nawozy sztuczne pochodzenia przemysłowego i kopalnego, przeznaczone do używania gleby i zawierające conajmniej jeden z następujących składników: azot, fosfor, potas lub wapń. Zdaniem naszym, by usunąć wszelkie wątpliwości, należałoby w projekcie ustawy naprowadzić, że wyłącza się z pod przepisów powyższych przede wszystkim wapno nawozowe, które dostarczane jest z wapienników zazwyczaj luzem.

Artykuł 6 przewiduje dla nawozów sztucznych opakowanie, które przy wapnie nawozowem nie jest zwyczajowem. Ponadto sporządzanie analiz podnosi kosztą wytwórcze wapna nawozowego.

Odnosnie artykułu 14 Izba wypowiedziała się za wprowadzeniem w zdaniu końcowem ustępu: „karany będzie grzywną do 3.000 złotych, o ile czynu dopuścił się w złej woli“. Wychodzi bowiem z tego założenia, że sprzedawca nawozów sztucznych może być wprowadzony w błąd przez pomyłkę fabryki, która na podstawie nieściślej analizy mogła podać wyższy odsetek zawartości składników, użytecznych dla roślin. Kupiec w dobrej wierze, na podstawie takiej analizy sprzedaje towar dalej, to też byłoby rzeczą niesłuszną karać za winę fabryki — sprzedawcę.

3. Projekt ustawy o ogródkach działkowych.

Izba uważa chwilę obecną za nieodpowiednią do wprowadzania w życie projektu powyższej ustawy. Nie można zaprzeczyć, iż posiadanie własnego, chociażby małego ogródka oraz stałe uprawianie kawałka roli przez mieszkańców miast, ma wysokie walory kulturalne i moralne. Konieczność zakładania ogródków działkowych wzrasta

w progresji wprost geometrycznej z wielkością miasta oraz uprzemysłowieniem miasta samego i okolicy, szczególnie jednak zawisła jest od okoliczności, czy pracownicy mieszkają w t. zw. koszarach czynszowych lub kolonjach robotniczych pozbawionych ogrodów. Projekt ustawy przewiduje tego rodzaju ogródki już w miastach powyżej 10.000 mieszkańców, co nie jest słuszne, gdyż na obszarach rolniczych w tego rodzaju miasteczkach zwłaszcza mniejszych zapotrzebowanie na ogródki działkowe nie istnieje, przy domach bowiem normalnie znajdują się ogrody i istnieje możliwość, za taniem wynagrodzeniem wydzierżawienia kawałka gruntu.

Popyt na ogródki działkowe zawisły jest od cen jarzyn oraz stosunku zapotrzebowania danej miejscowości na jarzyny. Istniejąca podaż dostateczna zmniejsza wysoce zainteresowanie temi ogródkami.

Nie ulega wątpliwości, iż nałożenie na gminy miejskie obowiązku zakładania ogródków działkowych stanowi dla nich znaczne obciążenie, zwłaszcza dla miast większych, gdzie tereny nadające się na ogródki działkowe w bezpośredniej bliskości miasta, są drogie i ich nabycie wiąże znaczne kapitały. Projekt ustawy nie przewiduje dostatecznych źródeł dochodu na powyższe cele, rozwiązując tę kwestję w bardzo prosty sposób przez nałożenie na związki komunalne obowiązku przeznaczenia w budżecie odpowiednich sum na cele, związane z zakładaniem ogródków działkowych, co sprzeczne jest z obecnie obowiązującą ustawą o tymczasowym uregulowaniu finansów, która w art. 57 postanawia, że „o ile ustawy nałożą na związki komunalne nowe zadania, winny one zapewnić dostateczne źródła dochodów na pokrycie wydatków, połączonych ze spełnieniem tych zadań“.

Obowiązek zakładania ogrodów działkowych ciążyć winien na gminach, posiadających ponad 50.000 mieszkańców. Poniżej tej granicy moc obowiązująca ustawy może być rozciągnięta tylko na wniosek gminy samej, powołanej w pierwszym rzędzie do czuwania nad dobrem swych obywateli. Słuszną bowiem jest rzeczą, by od powyższego ciężaru zwolnić drobne miasteczka w okolicach czysto rolniczych, zamieszkałe przez ludność, w dużym odsetku czerpiącą swe dochody z uprawy ziemi i należycie zaopatrzoną w jarzyny i wszelkie produkty rolnicze.

Ponadto Izba przedłożyła wniosek co do zmiany postanowień szeregu artykułów powyższego projektu.

4. Projekt ustawy o umowach zbiorowych i o ułatwianiu zatargów zbiorowych.

Izba wypowiedziała się przeciw wprowadzeniu w życie powyższego projektu ustawy. Wprowadzenie w życie tych ustaw wywołałoby jedynie zamęt i ciągłe walki zarobkowe, uniemożliwiające przemysłowi spokojną pracę, a zatem stanowiłoby wielkie niebezpieczeństwo dla naszego życia gospodarczego. Pracownicy szybko zorjentowaliby się, że w razie wystąpienia nawet z najbardziej nieuzasadnionymi żądaniami, nie mieliby do przezwyciężenia oporu pracodawców, zdających sobie sprawę z potrzeb i możliwości przemysłu, lecz conajwyżej opór przewodniczącego komisji rozjemczej, którego głos będzie rozstrzygał. Powołanie do życia komisji rozjemczych doprowadzi ostatecznie do tego, że o wysokości płacy nie będą — jak dotychczas — decydowały warunki gospodarcze, lecz wyłącznie wpływy związków zawodowych, licytujących się wzajemnie ze względów agitacyjnych.

Formalistyczne i drobiazgowo przepisy o zawieraniu umów zbiorowych, zawarte w projekcie ustawy, miast przyczynić się do ujednostajnienia form i utrwalenia skuteczności umowy, będą niechybnie źródłem nieporozumień, uchylania się od skutków umowy a nawet pieniężnego zaczepiania jej ważności.

Nadmieniamy, iż państwa, w których tego rodzaju ustawy istnieją, n. p. Niemcy, poczyniły najgorsze doświadczenia, albowiem wszędzie ustawy te doprowadziły do fermentu, do niezadowolenia z narzuconych orzeczeń komisji, do odrzucenia tych orzeczeń, do walki, ze szkodą dla życia gospodarczego.

5. Projekt rozporządzenia o administracyjnem postępowaniu przymusowem w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Tworzenie nowego organu egzekucyjnego uznała Izba za zbędne, oświadczając się przeciw projektowi rozporządzenia.

6. Projekt rozporządzenia o wyrobie i obrocie specyfików farmaceutycznych.

Izba wypowiedziała się za zmianą niektórych przepisów powyższego projektu. I tak przedłożyła wniosek o uzupełnienie § 3 postanowieniem, iż przed wydaniem pozwolenia na wyrób i obieg specyfiku farmaceutycznego, należy się przedtem przekonać o jego skuteczności przez wypróbowanie go w szpitalach lub innych zakładach, przeznaczonych na ten cel przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Odnośna opinia winna być przedłożona przy zgłoszeniu specyfiku. O sposobie wydania oceny Ministerstwo Spraw Wewnętrznych winno wydać dokładne prze-

pisy, postanawiające, jakim wymogom specyfik powinien odpowiadać.

Ponadto Izba przedłożyła wniosek o uzupełnienie § 4 postanowieniem, że specyfiki farmaceutyczne mogą być wyrabiane jedynie w aptekach i fabrykach chemicznych, o ile fabryki te uzyskały na to zezwolenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Zezwolenie takie może być udzielone wtedy, jeżeli kierownikiem zakładu jest osoba wykształcona fachowo (aptekarz lub dyplomowany chemik), tak, iż osiągnięta zostanie pewność, że czynności farmaceutyczne wykonywane będą pod temi samemi kautelami jak w laboratorjach aptecznych.

Dalej Izba zaproponowała uzupełnienie § 9 postanowieniem, że cena sprzedaży specyfiku powinna być ustalona w takiej wysokości, by różnica między ceną zakupną przez apteki a ceną sprzedaży, zapewniała aptekom ustawowo dozwolony zysk. Zysk ten ma stanowić pewnego rodzaju premję dla aptek za poddanie się ścisłej kontroli jakoteż warunkom ustawowym, ustalonym dla wykonywania tego zawodu. Jest rzeczą słuszną, ażeby ta premja i przy sprzedaży specyfiku zachowaną została.

Wkońcu Izba zaprojektowała zmianę § 19 w ten sposób, iż zezwala się na reklamę specyfiku na obszarze miejscowości, w której znajduje się siedziba wytwórni, jako też, że specyfik może być sprzedawany również w miejscowych aptekach.

Izba wypowiedziała się, iż ograniczenie obrotów specyfikami winno dotyczyć jedynie tych wyrobów, które zawierają trujące lub silnie działające składniki. Wykazy powyższych wyrobów winny raczej być negatywne, to jest obejmować winny przetwory i substancje lecznicze, których sprzedaż poza obrębem aptek byłaby niedozwolona.

7. Projekt nowelizacji rozporządzenia o wysprzedażach.

Do projektu powyższego zgłosiła Izba szereg poprawek, zmierzających do uproszczenia postępowania.

8. Projekt rozporządzenia o dostawach i robotach dla Skarbu Państwa.

Wniosek Izby w sprawie powyższego projektu zmierzał w kierunku rozszerzenia przepisów projektu rozporządzenia również na przedsiębiorstwa państwowe skomercjalizowane.

9. Projekt ustawy o ograniczeniach w podawaniu i spożywaniu napojów alkoholowych.

Izba zgłosiła szereg wniosków w interesie ochrony praw nabytych posiadaczy koncesyj.

10. Projekt ustawy o państwowym funduszu drogowym.

Z postanowień projektu ustawy wynika, że ciężary połączone z ustanowieniem funduszu, w pierwszej linii mają ponosić właściciele samochodów (art. 6). Posiadacze samochodów już obecnie są finansowo silnie obciążeni opłatami, tak, że w odróżnieniu do państw zachodnio-europejskich, u nas jedynie osoba zasobna jest w stanie trzymać samochód. Na to składa się w pierwszej linii sama cena samochodu, w której kryje się poważna kwota na opłatę celną, ciężący na benzynie podatek, który sprawia, iż n. p. już w porównaniu z sąsiednią Czechosłowacją, za 1 litr benzyny płacimy podwójną wysokość ceny, pobieranej w tem państwie (w Czechosłowacji 1 litr benzyny kosztuje 39 gr, u nas 85 groszy). Do tego dochodzą u nas stosunkowo znaczne koszty rejestracji, należytość za numera próbne, którą ponosić muszą zastępcy fabryk samochodów i t. p.

Nie ulega zatem wątpliwości, iż znaczne obciążenia, które nakłada na samochody art. 6 projektu, bardzo niekorzystnie wpłynęłyby na rozwój naszego automobilizmu. W dalszym ciągu należy zauważyć, że wiele samochodów znajduje się w własności firm przemysłowych i handlowych, które zdane są na posługiwanie się tym środkiem lokomocji w swej pracy zawodowej. Wprowadzenie opłat w wysokości przewidzianej art. 6, stanowiłoby zatem nowe poważne obciążenie naszego przemysłu i handlu, walczącego skutkiem depresji gospodarczej z bardzo wielkimi trudnościami.

Pobieranie opłat na rzecz funduszu w formie opłat od samochodów, zależnie od wagi wozu, byłoby niesprawiedliwe, a to z następujących powodów:

Zdarzają się wypadki, że osoby lub firmy posiadają kilka samochodów, zatrudniając jednakowoż jedynie jednego szofera, przyczem drugi samochód jest jedynie wozem rezerwowym, przeznaczonym do użycia w razie zepsucia się pierwszego. Osoby te musiałyby opłacać należytość również i za inne samochody, mimo to, że je nader rzadko używają. Ponadto istnieją wypadki, że osoby nawet mniej zamożne posiadają samochód, z którego korzystają rzadko, w nadzwyczajnych okolicznościach, jak niedzielne wycieczki etc. Osoby te musiałyby podatek ten na równi opłacać z posiadaczami samochodów, którzy z nich bardzo często korzystają oraz tym sposobem w o wiele większej mierze korzystają z dróg publicznych.

Opłaty od samochodów mogłyby być pobierane jedynie w formie ewentualnego dodatku do ceny benzyny, a nie w formie opłaty od samochodu. Ten sposób pobierania

opłat miałby tę korzyść, że byłby sprawiedliwszy, gdyż zależnie od intensywności użycia samochodu, opłata byłaby większa, przyczem i również przy tej opłacie uwzględniona byłaby wielkość samochodu, gdyż wóz cięższy zużywa więcej benzyny, niż wóz lżejszy. Wreszcie tym sposobem również i obcokrajowcy, podróżujący w kraju na podstawie tryptyków i zakupujący w kraju benzynę, pociągnięci byłiby do świadczeń na rzecz funduszu, gdy tymczasem to wedle projektu nie jest przewidziane. Oczywiście opłata ta powinna być ustanowiona w takiej wysokości, ażeby nie obciążać zbytnio tego sposobu lokomocji, przyczem należy wziąć pod uwagę, że, jak już wyżej przytoczono, obecnie już cena benzyny w kraju jest stosunkowo bardzo wysoka.

Należałoby ponadto uwzględnić samochody, służące celom zarobkowania, a zużywające stosunkowo znaczne ilości benzyny, jak autobusy, traktory, auta ciężarowe, ewentualnie również i taksametry. Dla tego rodzaju wozów należałoby ustanowić kontyngenty benzyny tańszej, która mogłaby być pobierana na podstawie pozwolenia władz skarbowych.

Podwójne obciążenie przedsiębiorstw autobusowych uważać należy już ze względu na wysokie opłaty z art. 18, które nie powinny przekraczać 5% ceny biletu, za nieodpowiednie oraz mogące przez dalsze gwałtowne obniżenie frekwencji podciąć rentowność tych przedsiębiorstw.

11. Wprowadzenie na obszar Województwa Śląskiego polskich przepisów o nadzorze nad kotłami parowymi.

Nadzór nad kotłami parowymi na Śląsku Cieszyńskim przekazany został w r. 1921 Stowarzyszeniu Dozoru kotłów parowych w Warszawie; właściciele kotłów parowych na Śląsku Cieszyńskim w przeważnej części są członkami wspomnianego stowarzyszenia, które zlecony mu przez władzę bezpośredni dozór nad kotłami wykonywuje z pomocą swych inżynierów.

Co do sposobu wykonywania tego dozoru istnieją między Śląskiem Cieszyńskim a resztą Państwa Polskiego te różnice, że dozór ten wykonywany jest jeszcze na zasadzie przepisów austriackich, które obowiązują na Śląsku Cieszyńskim także i w odniesieniu do postanowień przemysłowych i policyjno-budowlanych.

Już przy zakładaniu nowego urządzenia kotłowego wzgl. przy rozszerzaniu istniejącego, obowiązujące na Śląsku Cieszyńskim przepisy są znacznie prostsze i połączone z mniejszymi kosztami. I tak n. p. odpada istniejąca przy każdym województwie władza techniczna, do której

należy badanie, czy urządzenie kotłowe i sam kocioł odpowiada obowiązującym w Państwie przepisom. Władzy tej przedkłada się — niezależnie od podania do Starostwa — wszystkie plany i załączniki w potrójnem wygotowaniu, ostemplowane według kategorii przedsiębiorstwa. Brak tego przepisu stanowi naturalnie znaczną oszczędność tak w czasie, jak i w pieniądzach.

Według obowiązujących na Śląsku przepisów, przy wznoszeniu nowych wzgl. rozszerzaniu starych urządzeń parowych, nadzór nad przestrzeganiem przepisów przemysłowych i budowlano-policyjnych należy do władzy administracyjnej I instancji, odpowiedzialność zaś za konstrukcję ciąży na konstruktorze i na władzy rewizyjnej. Jest to w zupełności wystarczające.

Służba rewizyjna na Śląsku Cieszyńskim jest intensywniejsza, niż w innych częściach Państwa Polskiego. Wewnętrzne rewizje kotłów parowych przeprowadza się co najmniej co drugi rok, próby ciśnienia co najmniej co piąty rok, podczas gdy w innych województwach przeprowadza się je tylko co trzeci wzgl. co szósty rok.

Jakkolwiek na obszarze Śląska Cieszyńskiego nie obowiązują przepisy o kotłach, wydane dla innych części Państwa, to jednak miejscowe władze nadzoru nad kotłami przestrzegają tych przepisów w niżej podanych kierunkach, a to w tym celu, by Śląskie urządzenia kotłowe powoli i częściowo przystosować do ogólnych przepisów. I tak:

1. wycofuje się w miarę możności dawne austriackie certyfikaty, zastępując je przepisaniem księgami rewizyjnymi.

2. W razie ustawienia nowego urządzenia wystawia się książki rewizyjne, które zgodnie z nowymi przepisami zawierają wszystkie rysunki i inne dane, odnoszące się do konstrukcji, materiału, obmurowania, położenia kotłowni, komina i t. d. Na skutek starań władzy rewizyjnej następuje więc powolne przystosowanie nowych urządzeń, częściowo nawet, o ile się to da osiągnąć bez większych kosztów — także i istniejących już urządzeń kotłowych do nowych przepisów.

3. W każdej kotłowni uwidocznione są nowe przepisy, dotyczące obsługi kotłów.

Izba wypowiedziała się, by rozciągnięcie przepisów polskich na obszar Województwa Śląskiego odroczone zostało.

12. Projekt ustawy w sprawie rozszerzenia na obszar Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczy-

pospolitej z dnia 17 III 1928 r., o prawie bankowem, Dz. U. Nr. 34, pozycja 321.

Przedsiębiorstwa bankowe Śląska Cieszyńskiego dostosowały się już do przepisów rozporządzenia o prawie bankowem i zmieniły odpowiednio postanowienia swoich statutów.

Nie ulega wątpliwości, iż unifikacja prawa bankowego na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej jest pożądana i konieczna. Zaznaczyć jednakowoż trzeba, iż wprowadzenie rozporządzenia na obszar Województwa Śląskiego napotyka na trudności. Rozporządzenie z 17 III 1928 o prawie bankowem w art. 5, o ile chodzi o zakłady zastawnicze, powołuje się na rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lipca 1927 r. o prawie przemysłowem, Dz. U. Nr. 53, pozycja 468. Rozporządzenie powyższe nie obowiązuje na obszarze ani Śląska Cieszyńskiego, ani też na górnośląskiej części Województwa, wobec czego art. 5 powyższego rozporządzenia nie mógłby wejść w życie. Ponadto rozporządzenie o prawie bankowem jest „lex specialis“, opierający się w znacznej mierze na postanowieniach prawa o spółkach akcyjnych.

Z uwagi na powyższy stan rzeczy Izba wypowiedziała się za odroczeniem wprowadzenia w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia o prawie bankowem.

13. Projekt ustawy o państwowym funduszu eksportowym.

W artykule 1 punkt 1 i 2 projektu przewidziane jest udzielenie poręki bez ograniczenia, t. j. zapewne w pełnej wysokości wartości wywożonego towaru, podczas gdy w punkcie 3 przewidziane jest udzielenie poręki tylko w ograniczonym stopniu do wysokości 50% wartości wywożonego towaru. Normalnie w wartości towaru powinien znajdować się i zysk eksportera, który od poręki tej jest wykluczony, to jednak zysk ten nie porusza się w takich granicach, iżby eksporter mógł bez dalszego przejęcia na siebie 50% wartości wywożonego towaru a uzyskiwane dzisiaj ceny poruszają się przeważnie nawet niżej kosztów własnych eksportera. W tym wypadku zatem projekt nie uwzględnia w dostatecznej mierze interesów eksporterów i nie chroni ich w tej samej mierze, jak instytucje i banki, finansujące transakcje wywozowe.

Zdaniem Izby zatem należałoby postawić eksportera, który sam finansuje sobie odnośną transakcję eksportową, w takiej samej sytuacji, jak banki finansujące transakcje

eksportowe i podnieść porękę w tych wypadkach ponad 50%.

Oдноśnie interesów z Rosją koniecznem będzie podniesienie poręki do przynajmniej 70% wartości wywożonego towaru, jak to stosowane jest we wszystkich państwach zagranicznych, z któremi konkurujemy na rynku rosyjskim, inaczej bowiem o ile eksporter zmuszony będzie do ubezpieczenia przynajmniej części wartości towaru w prywatnych towarzystwach ubezpieczeniowych, nie będzie w stanie konkurować skutecznie z zagraniczną konkurencją.

14. Projekt ustawy o publicznem posługiwaniu się odnaczeniami, uzyskanymi na zagranicznych wystawach gospodarczych.

Izba wypowiedziała się za wprowadzeniem w życie powyższego projektu ustawy.

15. Projekt zarządzenia przepisów kanalizacyjno-wodociągowych.

Izba zaopiniowała powyższy projekt, zgłaszając zmiany i poprawki do poszczególnych przepisów powyższego zarządzenia.

Sprawy socjalne.

Nowelizacja ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Skutkiem kryzysu gospodarczego świadczenia Funduszu Bezrobocia wzrosły do nieoczekiwanej wysokości. Fundusz Bezrobocia po wyczerpaniu wszelkich rezerw zmuszony był do zaciągnięcia pożyczki w wysokości kilkadziesiąt milionów złotych, by sprostać zobowiązaniom wobec uprawnionych. W warunkach powyższych okazała się pilna konieczność nowelizacji przepisów ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

W związku z pracami nad nowelizacją powyższej ustawy Izba wypowiedziała się przeciwko zamierzonemu podwyższeniu składek na rzecz Funduszu Bezrobocia z 1.8% na 2% z uwagi na okoliczność, iż podwyżka taka dać może tylko drobny rezultat finansowy, w obecnej zaś chwili ostrego kryzysu gospodarczego jest niewskazana, gdyż przyczynić się może do pogłębienia kryzysu. Podwyżka ta wpłynąć musi na zwiększenie kosztów wytwórczych, co jest sprzeczne z ogólną tendencją obniżenia cen zwłaszcza artykułów przemysłowych. Izba wypowie-

działa się za zwężeniem zakresu oraz obniżeniem wysokości udzielanych świadczeń i wprowadzeniem należytej kontroli bezrobotnych. Zdaniem Izby zasiłku nie powinni otrzymywać ci z pośród bezrobotnych, którzy z własnej winy utracili pracę, dalej robotnicy sezonowi tudzież robotnicy, pracujący na roli lub w rzemiośle, o ile zatrudnienie to stanowi dla nich pracę dodatkową. Również wypowiedziała się Izba za przedłużeniem okresu wyczekiwania.

Odsetki zwłoki od zaległych wkładek na rzecz Funduszu Bezrobocia.

Odsetki te pobierane były w wysokości 2% w stosunku miesięcznym pomimo, iż w niektórych działach ubezpieczeń społecznych odsetki te obniżone zostały do poziomu odsetek prawnych plus $\frac{1}{3}$ tych odsetek. Koła gospodarcze i kupieckie okręgu Izby domagały się jak najrychlejszego obniżenia powyższych, w obecnej chwili stosunkowo wysokich ciężarów.

Na skutek podjętej w tej sprawie akcji Związek Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. na Zjeździe w Poznaniu w kwietniu 1931 r. powziął następujące wnioski, które przedłożono Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej:

1. o zmianę art. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24-go II 1928 r. o zmianie art. art. 7 i 36 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 199) — w kierunku jednolitego ustalenia odsetek zwłoki od wkładek zakładów pracy, nieuiszczonych w terminie ich płatności, w wysokości odsetek prawnych, powiększonych o $\frac{1}{3}$ tych odsetek;

2. do czasu przeprowadzenia zaś w drodze ustawodawczej powyższej zmiany — o wezwanie Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia, by, wykorzystując w pełni uprawnienia art. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 II 1928 r. o zmianie art. art. 7 i 36 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 199), zarządził pobieranie odsetek zwłoki od wkładek zakładów pracy, nieuiszczonych w terminie ich płatności, we wszystkich wypadkach w wysokości 1% miesięcznie.

Na skutek powyższej interwencji Fundusz Bezrobocia zgodził się na obniżenie odsetek zwłoki do 1% miesięcznie, za wyjątkiem notorycznie opornych płatników, co do których zastrzegł sobie dalsze zaliczanie odsetek w wysokości 2%.

Projekt rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej o administracyjnem postępowaniu przymusowem w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Izba wypowiedziała się przeciw powyższemu projektowi ustawy, oświadczając się za utrzymaniem dotychczasowego stanu rzeczy.

Projekt ustawy o Funduszu Kulturalno-Opiekuńczym dla robotników.

W zasadzie Izba uznała za słuszne, by wszelkie wpływy z kar pieniężnych, nakładanych na robotników w myśl art. 43 i 44 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników, przeznaczone były na cele kulturalno-opiekuńcze dla robotników. Za niecelowe natomiast uznać należy tworzenie osobnego Funduszu Kulturalno-Opiekuńczego, pomyślanego jako korporacja, w skład której wchodziły funkcjonariusze Państwa oraz przedstawiciele robotników. Jest to tworzenie nowego organu, konsumującego pod tytułem kosztów administracyjnych część wpływów z kar pieniężnych, nakładanych na robotników.

Za bardziej racjonalne uznać należy, by wpływy powyższe przeznaczane były na biblioteki komunalne wzgl. publiczne, znajdujące się w siedzibie przedsiębiorstwa, z których robotnicy korzystają, dalej na zakłady humanitarne, jak przytułki dla starców, inwalidów, utrzymywane przez gminy, z których prawie że wyłącznie korzysta klasa robotnicza.

Na polu kulturalno-opiekuńczem działają już liczne stowarzyszenia, jak Macierz Szkolna, Towarzystwo Szkoły Ludowej, Związki Młodzieży, Siła i t. p., wobec czego wprowadzanie urządzeń kulturalno-oświatowych oraz kulturalno-opiekuńczych we własnym zakresie Funduszu jest co najmniej zbędne.

Projekt rozporządzenia w sprawie czasu pracy niektórych kategorii pracowników umysłowych.

W bankowości okręgu Izby, w kasach oszczędności, zakładach i instytucjach ubezpieczeniowych oraz w samorządzie gospodarczym czas pracy pracowników umysłowych wynosi przeważnie 7½—8 godzin a tylko wyjątkowo 7 godzin, przyczem idąc za potrzebami życia ujawnia się

stale tendencja rozszerzenia czasu pracy do 8 godzin. Instytucje powyższe bowiem z jednej strony, celem stworzenia udogodnień dla swej klienteli, z drugiej strony dla obniżenia kosztów własnych, zniewolone są do wyzyskiwania jak najbardziej ustawowego czasu pracy. Skrócenie powyższego czasu pracy stanowiłoby dla powyższych instytucyj pogorszenie wybitne obecnej sytuacji, gdyż na wypadek wprowadzenia w życie przepisów projektu rozporządzenia, zniewolone byłyby ponosić kosztą godzin nadliczbowych za pracę po 7-ej godzinie pracy w tygodniu a po 5-ej godzinie pracy w soboty. Stanowiłoby to duże obciążenie kosztów administracyjnych, zwłaszcza w chwili obecnej, kiedy z powodu kryzysu dochodowość tych przedsięwzięć jest wybitnie zmniejszona.

Izba wypowiedziała się przeciw wprowadzeniu w życie omawianego projektu.

Polityka traktatowa.

Ratyfikacja umowy handlowej z Turcją.

Izba czyniła starania o przyśpieszenie ratyfikacji umowy handlowej polsko-tureckiej z uwagi na żywotne interesy bielskiego przemysłu eksportowego. Turcja bowiem w umowach handlowych przyznała swym kontrahentom znaczne zniżki cła autonomicznego, z których niestety eksport polski nie mógł korzystać, gdyż umowa handlowa nie weszła jeszcze w życie. Z przyczyny tej ucierpiał zwłaszcza przemysł wełniany, zmuszony do ograniczenia stosunków handlowych z odbiorcami tureckimi do minimalnych rozmiarów. Długotrwały stan beztraktatowy a następnie zwłoka w ratyfikacji umowy handlowej sprawiła, iż eksporterzy bielscy stracili poważną część swej dotychczasowej klienteli na rynku tureckim, na którym byli znakomicie wprowadzeni.

Rewizja umowy handlowej polsko-angielskiej.

Izba wypowiedziała się za ewentl. przyznaniem zniżki cła na maszyny włókiennicze niewytwarzane w kraju, których wyrób w kraju w najbliższej przyszłości nie wchodzi w rachubę. Natomiast Izba wypowiedziała się przeciw zniżce cła na maszyny do szycia, których produkcja w kraju podjęta została. Również wypowiedziała się Izba za ewentl. dalszą zniżką cła wchodowego na wełnę

czesana, wychodząc ze stanowiska, iż obecne cło jest wysokie i gospodarczo nieuzasadnione.

Rewizja umowy handlowej z Austrią.

W sprawie rewizji powyższej umowy Izba przedłożyła szczegółową opinię, wypowiadając się przeciw ewentl. niżkom cła na cały szereg półfabrykatów i wyrobów końcowych, które w kraju wytwarzane są w dostatecznej ilości oraz w jakościach, odpowiadających potrzebom rynku wewnętrznego. Import niektórych z powyższych artykułów z Austrii nie wchodzi w rachubę i ewentl. niżki polskiego cła wchodowego byłyby wykorzystane — na zasadzie klauzuli największego uprzywilejowania — przedewszystkiem przez państwa sąsiednie, mające dogodniejszą i tańszą komunikację. Natomiast Izba wypowiedziała się za ułatwieniem n. p. w dziedzinie importu wełny chesanej, lodonów i t. p.

Równocześnie przedłożyła Izba wniosek co do obniżenia niektórych stawek austriackiego cła wchodowego, celem umożliwienia i zwiększenia eksportu z Polski do Austrii.

Rewizja umowy handlowej z Czechosłowacją.

W związku z pracami przygotowawczemi co do rewizji umowy handlowej z Czechosłowacją, przedewszystkiem domagała się Izba skreślenia całego szeregu przyznanych Czechosłowacji niżek cła konwencyjnego, które okazały się szkodliwe dla krajowej produkcji, n. p. pozycja taryfy celnej 35 punkt 3 — serki ołomunieckie, pozycja taryfy celnej 70 — zwyczajne wyroby kamieniarskie, pozycja taryfy celnej 74 punkt 2 — kafle do pieców, pozycja taryfy celnej 122 punkt 3 — smoła dla piwowarów, pozycja taryfy celnej 156 punkt 6 — greple i taśmy greplowe, pozycja taryfy celnej 158 — wyroby nożownicze, pozycja taryfy celnej 167 punkt 1 — maszyny osobno niewymienione, pozycja taryfy celnej 193 — tkaniny lniane, konopne, pozycja taryfy celnej 199 — tkaniny wełniane, pozycja taryfy celnej 215 — wyroby galanteryjne, n. p. przybory do palenia.

Ponadto Izba przedłożyła wniosek co do ewentl. obniżenia czechosłowackich stawek celnych, celem umożliwienia eksportu niektórych wyrobów pochodzenia polskiego, jak maszyn włókienniczych, zgrzebeł i taśm zgrzeblnych i t. p.

Umowa handlowa z Brazylią.

Okręg bielski zainteresowany jest w eksporcie do Brazylii następujących artykułów:

- a) maszyny włókiennicze,
- b) gremple i taśmy gremplowe,
- c) meble gięte,
- d) cement,
- e) tkaniny wełniane,
- f) stożki wełniane i kapelusze.

Przemysły powyższe zainteresowane są, by przyszła umowa między Polską a Brazylią oparta była o klauzulę największego uprzywilejowania.

Jedynie przemysł mebli giętych okręgu Izby zgłosił postulat niżki brazylijskiego cła wchodowego na meble gięte. Istniejące bowiem cło jest prohibicyjne, stanowi 100% ad valorem i uniemożliwia eksport. Brazylija jeszcze przed kilku laty, zwłaszcza zaś w okresie przedwojennym stanowiła bardzo pojemny rynek zbytu na meble gięte i w okresie tym fabryki okręgu bielskiego umieszczały w Brazylii poważne ilości swej produkcji.

SPRAWY HANDLOWE.

Współpraca eksporterów bielskich z zagranicznymi placówkami gospodarczymi.

Eksporterzy okręgu Izby pragnęliby otrzymywać praktyczne wskazówki, które ułatwiałyby im kontakt z odbiorcami zagranicznymi i orjentowałyby ich szybko o konjunkturach na danym rynku zbytu. Sprawozdania gospodarcze, jakie nadchodzą, są zwyczajnie co do treści swej przedawnione i niezawsze zawierają materiał do praktycznego wykorzystania. Zjawisko powyższe tłumaczą sobie eksporterzy okolicznością, iż konsulaty przedewszystkiem przeciążone są czynnościami biurowymi, różnymi statystykami i sprawozdaniami wewnętrznymi i za mało mają czasu i sposobności, by wejść w bezpośredni kontakt z kołami gospodarczymi danego kraju. Zniesienie wizowania paszportów, przerzucenie spraw, dotyczących pobytu, ochrony rynku pracy na administrację w kraju, umożliwiło placówkom zagranicznym poświęcenie więcej czasu sprawom ekspansji gospodarczej.

Eksport tkanin wełnianych do Persji.

W związku z trudnościami dewizowymi wprowadziła Persja zakaz przywozu na cały szereg wyrobów przemy-

słowych, m. i. na tkaniny wełniane, przyczem wyznaczony został kontyngent jedynie na tkaniny z bawełny mieszane z wełną, zawierające co najmniej 50% wełny. Ustalenie kontyngentu w powyższem brzmieniu przekreślało dotychczasowe stosunki handlowe odbiorców perskich z eksporterami bielskimi z uwagi na okoliczność, iż Bielsko wywozi prawie że wyłącznie tkaniny czysto wełniane. Ponadto zachodziła uzasadniona obawa, iż tkaniny wełniane, znajdujące się w transporcie, nie będą mogły być dopuszczone do odprawy celnej w Persji — z braku kontyngentu przywozowego.

Ze względu na grożące eksporterom bielskim straty i szkody, Izba widziała się zniewoloną podjąć kroki, celem interwencji w tej sprawie.

Odprawa celna tkanin wełnianych na Węgrzech.

Tkaniny letnie ubraniowe typu bielskiego posiadają w m² wagę 250—400 gr. Węgierska taryfa celna zróżniczkowana jest w pozycji 587 punkt c — tkaniny wełniane wagi w m² najwyżej 450—350 gr a w punkcie d — wagi najwyżej 350—200 gr.

Na zasadzie umowy węgiersko-czechosłowackiej stawki powyższe wyrównane zostały, obecnie jednakowoż z powodu wygaśnięcia tejże umowy obowiązuje na tkaniny wagi w m² 200—350 gr stawka stosunkowo wysoka, tak, iż importerzy węgierscy z uwagi na powyższy stan rzeczy gotowi byli odebrać jedynie tkaniny powyżej 350 gr w m², natomiast z uwagi na zwiększone cło na tkaniny letnie często stornują zamówienia tkanin poniżej 350 gr. Zróżniczkowanie cła, przyjmując granicę 350 gr w m² tkaniny, jest wysoce niedogodne i będzie powodowało stale różnicę zdań przy odprawie ze względu na okoliczność, iż tkaniny letnie ubraniowe w przeważającej części zbyt bliskie są granicy 350 gr w m². Trudności przy odprawie celnej wywołać mogą niechęć do importu zagranicznych tkanin wełnianych lżejszych.

W interesie eksportu bielskiego leżałoby, by pozycja 587 węgierskiej taryfy celnej zróżniczkowaną została w tym kierunku, by w jednym punkcie umieszczone zostały tkaniny wagi 200—500 gr. W tym wypadku zarówno tkaniny wełniane letnie jak i zimowe typu bielskiego odprawiane byłyby wedle jednej stawki, co sprzyjałoby eksportowi.

Izba w związku z rewizją umowy handlowej polsko-węgierskiej zgłosiła w tej sprawie odpowiedni wniosek.

Odprawa celna wyrobów powroźniczych w Egipcie.

Wysokość stawek celnych na wyroby powroźnicze, ustanowionych w Egipcie, uzależniona jest wyłącznie od średnicy wyrobów powroźniczych, nie uwzględnia natomiast rodzaju surowca ani jego wartości. Z przyczyny tej cło faworyzuje towar droższy a nadmiernie obciąża towar tani, co nie leży w interesie konsumentów egipskich. Szczególnie wygórowaną w tych warunkach okazuje się stawka na przędzę konopną, która stanowi surowiec dla szeregu przemysłów egipskich i z przyczyny tej raczej podpadać winna cłu umiarkowanemu.

W interesie eksportu wyrobów powroźniczych, jak również przędzy konopnej do Egiptu — widziała się Izba zniewolona interwenjować, celem zmniejszenia na powyższe wyroby stawek celnych.

Likwidacja Towarzystwa „Sowpoltorg“.

Wobec rozszerzających się pogłosek co do likwidacji Towarzystwa „Sowpoltorg“ Izba wypowiedziała się za utrzymaniem powyższej instytucji. Likwidacja Sowpoltorgu przyniosłaby przemysłowi polskiemu niepowetowane wprost szkody, ponieważ dla poszczególnego polskiego przemysłowca, eksportującego do Rosji, jest rzeczą niemożliwą, by przy rozvikłaniu każdej transakcji samodzielnie i bez poparcia interwenjował w Moskwie, u licznych w rachubę wchodzących władz, ulegających ciągle przemianom, tak pod względem siedziby, jak również i wskutek ustawicznych reorganizacyj. Jeśli zatem w Moskwie nie będzie instytucji pośredniczącej, jaką jest właśnie „Sowpoltorg“, wówczas zainteresowany przemysłowiec stanąłby w Moskwie często bezradnie, marnując przytem niepotrzebnie czas i pieniądz. Pozatem niezwykle doniosłe znaczenie dla przemysłu, utrzymującego stosunki handlowe z Z. S. S. R., posiada otrzymywanie w porę informacji o nowych zapotrzebowaniach, dlatego także na ten cel niezbędnie potrzebną jest instytucja, jak „Sowpoltorg“.

Nie należy również zapomnieć, że wszelkie dostawy, wykonywane na Górnym Śląsku, po pewnym czasie ustaną, oraz że na ich miejsce wpłynąć może większa ilość mniejszych zleceń, rozciągających się na cały polski przemysł przetwórczy. Dla wszystkich celów istnienie Sowpoltorgu staje się wprost kwestją życia. Nie można bowiem żądać, ażeby z powodu jakiejś stosunkowo mniej doniosłej sprawy, nie dającej się załatwić drogą korespondencji, zainte-

resowany przemysłowiec zawsze udawał się w uciążliwą i kosztowną podróż do Moskwy.

Popieranie eksportu.

Izba używała swego poparcia licznym eksporterom bielskim w wypadkach eksportu pionierskiego tudzież w wypadkach, gdy skutkiem wygaśnięcia traktatów handlowych zagrożone były nawiązane już stosunki handlowe z odbiorcami zagranicznymi. Indywidualne podania stron kierowała Izba do Międzyministerjalnej Komisji Popierania Eksportu.

Również kierowała Izba tamże podania eksporterów o udzielenie ewentl. poręki w wypadkach, gdy eksporterzy dostarczali towary na kredyty długoterminowe.

Obniżenie cen artykułów skartelizowanych.

Z uwagi na obecną ostrą konkurencję na rynkach światowych jest pilną koniecznością, by surowce i półfabrykaty skartelizowane, oddawane były eksporterom do przerobu po cenach rynku światowego.

Przerzucenie w obecnej chwili ochrony celnej, ciężącej na powyższych surowcach i półfabrykatach i podwyższającej cenę krajową, na odbiorców zagranicznych, jest rzeczą wykluczoną i niejednokrotnie zdarza się, iż eksporter produktu końcowego zmuszony jest do ofiar na rzecz wytwórcy półfabrykatów i surowców.

Szczególnie w obecnej chwili, gdy w całym szeregu państw wysoko uprzemysłowionych ceny półfabrykatów obniżyły się z powodu spadku waluty, sprawa dostarczania przetwórcom eksportowym surowców i półfabrykatów po cenach rynku światowego, nabiera pierwszorzędnego znaczenia.

Izba czyniła zabiegi o obniżenie cen powyższych w porozumieniu z kartelami, a o ileby to nie nastąpiło — o przyznanie zainteresowanym przemysłom czynnego obrotu uszlachetniającego.

Legalizacja świadectw pochodzenia.

Koszta, związane z legalizacją świadectw pochodzenia, o ile chodzi o import, stanowią duże podrożenie surowców i półfabrykatów oraz materiałów pomocniczych, w eksporcie natomiast — zwiększenie kosztów handlowych polskiego eksportera.

Ze względów tych Izba domagała się, by w związku z zawieraniem nowych umów i rewizją istniejących, nie

była wymagana legalizacja świadectw pochodzenia przez placówki konsularne.

Świadectwa zdrowotności.

Fabryki szczotek otrzymują z zagranicy bardzo często drobne próbki szczeciny i włosia o wadze surowej do 250 gr, które nadchodzą pocztą jako próbki bez wartości. Urzędy celne w związku z odprawą powyższych próbek wymagają stale świadectwa zdrowotności wzgl. miejsca pochodzenia, na dowód, iż przedmioty pochodzą ze zwierząt zdrowych, że w miejscu pochodzenia przedmiotów w ostatnich 14-tu dniach nie zachodziły wypadki węglika oraz że przedmioty powyższe w czasie transportu nie miały styczności z rozsadnikami zarazy.

Wystaranie się dla próbek o zaświadczenia, przewidziane w § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z 4 września 1929 r. Dz. U. Nr. 76 poz. 572, jest w najwyższym stopniu niedogodne i połączone ze znacznymi kosztami, tak, iż w zasadzie nadsyłanie próbek zagranicznej sierści, szczeciny i włosia stało się niemożliwe; kosztą bowiem świadectwa przy próbce do wagi 250 gr są tak samo wysokie jak i przy przesyłce wagonowej. To też firmy zagraniczne zaprzestały nadsyłania próbek, a o ile nadsyłają, to z reguły bez świadectwa. Firmy krajowe przemysłowe oraz handlowe nie są należycie orjentowane co do jakości i wyglądu towaru zagranicznego, przez co w licznych wypadkach odbiorca krajowy narażony być może na straty.

Izba podjęła w tej sprawie interwencję w Ministerstwie Przemysłu i Handlu i w Ministerstwie Rolnictwa — z korzystnym wynikiem.

Zastaw rejestrowy na obuwiu.

Izba wypowiedziała się przeciw wprowadzeniu zastawu rejestrowego na obuwiu, nie widząc dla działu obuwniczego swego okręgu poważniejszych korzyści przy zastosowaniu tego zastawu.

Szczególnie niebezpieczne byłoby powyższe prawo dla wierzycieli dawniejszych, którzy kupcowi udzielili kredytu towarowego lub też przyjęli w miejsce zapłaty rymesy albo też jego akcepta. Zdolność kredytowa kupca, na którego towarze wprowadzony byłby zastaw rejestrowy, spadłaby do minimum i nawiązanie stosunków handlowych z dalšíymi dostawcami okazałoby się mogło nader trudne. Prawo zastawu zatem uzależniałoby zbyt kupca działu obuwniczego od dostawcy, korzystającego z prawa zastawu rejestrowego oraz utrudniałoby kupcowi zmianę dostawcy.

Centralizacja sprzedaży narkotyków.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaprojektowało centralizację sprzedaży narkotyków w formie utworzenia towarzystwa udziałowego obecnych hurtowników, z siedzibą w Warszawie. Równocześnie zaprojektowano podział Państwa na 9 rejonów, przewidując w każdym rejonie conajmniej 1 najwyżej 2 hurtowników, uprawnionych do sprzedaży wzgl. poboru z centrali narkotyków.

Izba wypowiedziała się przeciw powyższemu projektowi, centralizacja bowiem sprzedaży narkotyków w jednym rynku musiałaby spowodować ruinę szeregu przedsiębiorstw handlowych a ponadto koszta utrzymania projektowanej instytucji zaciążyłyby ujemnie na odbiorcy i konsumencie.

Nowelizacja rozporządzenia o regulowaniu cen i komisjach cennikowych.

Izba wypowiedziała się przeciw przedłużeniu mocy obowiązującej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1929 r. w przedmiocie regulowania cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły, jak również wypowiedziała się za zupełnem zniesieniem mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku.

Obecnie bowiem nie zachodzi potrzeba utrzymania powyższego rozporządzenia w mocy z uwagi na zmienione stosunki gospodarcze, kiedy podaż wszystkich wyżej naprowadzonych artykułów przewyższa popyt wewnętrzny i kiedy konkurencja samoistnie reguluje ceny tych produktów, obniżając je do jak najniższego poziomu.

RZEMIOSŁO.

Zezwolenie na dokonywanie zdjęć fotograficznych na ulicach.

W sprawie tej Izba przedłożyła Śląskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Katowicach następującą opinię:

Zdaniem Izby przy rozstrzygnięciu kwestji, czy fotografowanie na ulicy należy uważać jako przemysł ręko-dzielniczy po myśli rozporządzenia Ministra Handlu z dnia 12 grudnia 1931 r. (Dz. U. Nr. 226), czy też jako przemysł wędrowny po myśli reskryptu Ministra Handlu z dnia 23 grudnia 1881 L. 2049 — należy wziąć w rachubę okoliczność, czy wywoływanie negatywów względnie sporządzanie kopij odbywa się w stałym warsztacie fotograficznym, czy też

przygodnie. O ile petent posiada stały warsztat pracy, należy uznać zdaniem Izby przemysł, który zamierza wykonywać, jako przemysł rękodzielniczy, jakoteż zażądać od niego przedłożenia dla osoby zastępcy prawnego dowodu uzdolnienia po myśli art. 14 ordynacji przemysłowej. Okoliczność, że fotografowanie odbywa się przygodnie na ulicy, możnaby zdaniem Izby uważać jako przyjmowanie zamówień po myśli § 59 ordynacji przemysłowej. Jednakowoż o ile petent nie posiada stałego warsztatu pracy, przemysł, który zamierza wykonywać, przedstawia przemysł wędrowny po myśli reskryptu Ministra Handlu z dnia 23 grudnia 1881 r., tak, że musi uzyskać licencję od władzy przemysłowej I instancji miejsca zamieszkania, która przy wydaniu jej kieruje się własnem uznaniem jakoteż względami na warunki lokalne. W tym wypadku jednakowoż przewidziany zastępca prawny powinien się starać osobiście o licencję, gdyż przepisy wyżej wspomnianego reskryptu nie dopuszczają żadnej wątpliwości, że tego rodzaju licencja może być jedynie osobiście wykonywana oraz nie może być skutkiem tego nadana osobie prawnej.

Zatrudnienie uczniów.

W związku z kryzysem gospodarczym i szerzącem się bezrobociem podnoszone były skargi, iż zakłady przemysłowe a zwłaszcza rękodzielnicze redukują robotników zawodowych, zatrudniając głównie uczniów.

Izba przeprowadziła badanie w tej sprawie w licznych zakładach rękodzielniczych jej okręgu i stwierdziła, iż wnoszone w tej sprawie zażalenia są nieuzasadnione. Na Śląsku Cieszyńskim o ile chodzi o uczniów, ma zastosowanie § 100 o ordynacji przemysłowej, postanawiający, iż o ile ilość ta nie jest unormowana przez poszczególne statuty stowarzyszeń, liczba ta podlega ustalaniu przez Ministra Przemysłu i Handlu. Jak Izba stwierdziła, statuty stowarzyszeń, znajdujących się w jej okręgu, posiadają postanowienie o maksymalnej ilości uczniów, mogących być zatrudnionymi przez poszczególny zakład.

Wedle treści powyższych statutów z reguły rzemieślnik uprawniony jest do zatrudniania dwóch uczniów a o ile zatrudnia czeladników, to na każdego czeladnika jednego ucznia z tem jednakowoż zastrzeżeniem, by liczba uczniów nie była tak wielką, by dany mistrz nie mógł wypełnić wobec nich ustawowo nałożonych obowiązków nadzoru i nauki.

Sprawa liczby uczniów, zatrudnionych przez poszczególne rzemieślników jest ściśle kontrolowana przez

członków stowarzyszenia ze względów konkurencyjnych. Skutkiem kryzysu gospodarczego stosunki zmieniły się o tyle, iż rzemieślnicy mogli zredukować czeladników, natomiast redukcja uczniów mogła się odbywać tylko w miarę upływania czasu, zawartego z ich rodzicami w umowie nauki. Mistrz rzemieślniczy bowiem przy przyjęciu ucznia zawiera z jego rodzicami umowę o naukę na przeciąg 3 lat, która zatwierdzona być musi przez władze przemysłowe. Przed upływem tego terminu mistrz nie może pozbyć się ucznia, o ile nie zaistnieją uzasadnione powody, przewidziane w umowie.

Podział miasta Bielska na 4 okręgi kominiarskie.

Izba wypowiedziała się przeciw podziałowi miasta Bielska na 4 okręgi kominiarskie zamiast dotychczasowych 3-ch a to ze względu na bezpieczeństwo od ognia jak też i ze względu na interesy bielskiego przemysłu kominiarskiego. Paragraf 42 ordynacji przemysłowej postanawia mianowicie, iż względy bezpieczeństwa od ognia powinny decydować przy ustalaniu granicy poszczególnych rejonów kominiarskich. Dotychczas rejony te miasta Bielska były oznaczane w ten sposób, że każdy koncesjonariusz mógł trzymać jednego wzgl. dwóch czeladników, co już kilkakrotnie wyrażonem zdaniem Izby jak i też Cechu kominiarskiego niezbędnie jest konieczne, by te czynności przemysłowe w razie zachorowania koncesjonariusza w odpowiedni sposób wykonane zostały. Nie ulega wątpliwości, iż w razie pomnożenia okręgów kominiarskich w mieście rentowność poszczególnych okręgów zmniejszy się w takim stopniu, iż poszczególni koncesjonariusze nie będą w stanie utrzymać czeladników, co niezawodnie odbije się niekorzystnie tak na sprawności w wykonywaniu tego przemysłu jak i też na zabezpieczeniu temu przemysłowi odpowiedniej ilości czeladników i uczniów, z których mają się rekrutować przyszli koncesjonariusze.

Praca fryzjerów w niedziele i święta.

Stowarzyszenia fryzjerów Śląska Cieszyńskiego zwróciły się do Izby w sprawie umożliwienia im pracy w niedziele i święta ewentl. bez użycia do powyższej pracy czeladników i uczniów. Izba stanowisko fryzjerów poparła, przedkładając Śląskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Katowicach odpowiedni memoriał.

Śląski Urząd Wojewódzki stanął jednakowoż na stanowisku, iż w cieszyńskiej części Województwa Śląskiego obowiązuje ustawa o czasie pracy w przemyśle i handlu z 18 grudnia 1919 r., na podstawie której praca w niedziele i święta jest zasadniczo zakazana.

Prowadzenie przemysłu przez spółdzielnie.

W sprawie tej Izba wydała następującą opinię:

Według obecnie na terenie Śląska Cieszyńskiego obowiązujących przepisów prawa przemysłowego, spółdzielnie — o ile sprzedawają również nieczłonkom, nawet jeżeli tego rodzaju sprzedaż mają statutowo zastrzeżoną — podpadają pod przepisy ordynacji przemysłowej. Wprowadzie § 13 a ust. 6 ordynacji przemysłowej wspomina o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, jako niepodpadających pod przepisy ustawy przemysłowej, jednakowoż tak autentyczne interpretacje tego przepisu przez reskrypt Ministerstwa Handlu z dnia 2 lutego 1910 r. L. 6692 ex 1908 jak i też komentatorzy prawa przemysłowego są jednego zdania, że z postanowień powyższego paragrafu bynajmniej nie wynika, że wszystkie stowarzyszenia zarobkowe i spożywcze względnie spółdzielnie wyjęte są z pod postanowień ustawy przemysłowej, lecz jedynie te, które z uwagi na sposób prowadzenia czynności ustawie tej nie podlegają.

Z powyższego wynika, iż spółdzielnie, ograniczające swe czynności jedynie na swych członków, z natury rzeczy nie podpadają pod przepisy ustawy przemysłowej, lecz w razie sprzedawania nieczłonkom, nawet jeżeli to mają statutowo dozwolone, powinny się zastosować do przepisów tej ustawy, a w szczególności do przepisów § 3 ordynacji przemysłowej, postanawiającego, iż osoby prawne mogą uprawiać przemysł jedynie przez ustanowienie zastępcy, odpowiadającego przepisom ustawy, w danym wypadku posiadającego dowód uzdolnienia na prowadzenie handlu towarami mieszanymi.

R ó ż n e.

W sprawach rękodzielniczych Izba opinjowała liczne podania petentów o koncesje, dyspenzy, wypowiadała opinię o statutach stowarzyszeń przemysłowych, wysokości opłat, przedkładała propozycje w sprawie komisyj egzaminacyjnych i t. p.

III.

**PROTOKOŁY
Z POSIEDZEŃ PLENARNYCH IZBY
ZAMKNIĘCIA RACHUNKOWE
ZA ROK 1931**

Protokół

z 26 zwyczajnego posiedzenia plenarnego Izby Handlowej i Przemysłowej w Bielsku, które się odbyło na dniu 28 marca 1930 r.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia plenarnego, odbytego na dniu 20 grudnia 1929 r.
2. Sprawozdanie z czynności Izby za czas od ostatniego posiedzenia plenarnego;
3. Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za rok 1929;
4. Wybór Prezydium i poszczególnych sekcji;
5. Sprawozdanie z zamierzonej nowelizacji ustawy o państwowym podatku przemysłowym;
6. Różne.

Obecni:

P. Dr. Fedor Weinsschenck, prezydent Izby, jako przewodniczący.

Jako komisarz rządowy p. Dr. Adam Zaleski, radca Województwa w Katowicach.

pp. członkowie Izby:

Dr. Jerzy Aulich,
Robert Berger,
Karol Fuchs,
Inż. Franciszek Gross,
Henryk Krisch,
Henryk Mehlo,
Dr. Jakób Podczaski,
Inż. Kurt Pusch,
Józef Staszko,
Inż. Otto Walczok,

pp. członkowie-korespondenci:

Inż. Alfred Bartelmuss,
Józef Blum,
Salo Buchner,
Juljusz Deutsch,
Rudolf Fiala,
Tomasz Kopy,
Jan Kościałkowski,
Leon Kułakowski,
Paweł Mitręga,
Fryderyk Skala,
Inż. Jerzy Stonawski,
Roman Weinheber.

Z ramienia biura Izby p. Dr. Kazimierz Opuszyński, jako protokolant.

Nieobecni członkowie Izby usprawiedliwili swoje nieprzybycie bądź pisemnie, bądź telefonicznie lub ustnie.

Początek o godzinie 4 popołudniu.

Prezydent p. Dr. Weinschenck wita obecnych, przedewszystkiem Radcę Województwa p. Dr. Zaleskiego, oraz zagaja posiedzenie, poświęcając przed wejściem do porządku dziennego serdeczne słowa pamięci dla zmarłego prezesa Izby Poznańskiej śp. Dr. Pernaczyńskiego, który przez swoją pracę położył wielkie zasługi dla rozwoju życia gospodarczego. Słowa te plenum wysłuchuje stojąc — uchwalając zaznaczenie ich w protokole.

1. Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia plenarnego, odbytego na dniu 20 grudnia 1929 r.

Następnie Przewodniczący przechodzi do porządku dziennego i zapytuje, czy plenum żąda odczytania doręzonego każdemu z członków protokołu plenarnego posiedzenia z dnia 20 grudnia 1929 r.

Plenum uważa osobne odczytanie protokołu za zbędne i zwalnia Prezydium z powyższego obowiązku. Następnie p. Przewodniczący zapytuje plenum, czy podnosi jakiegokolwiek zarzuty przeciwko stylizacji protokołu i po skonstatowaniu, że takowe nie są podnoszone, przechodzi do następnego punktu porządku dziennego.

2. Sprawozdanie z czynności Izby za czas od ostatniego posiedzenia plenarnego.

P. Prezydent przechodzi do 2 punktu porządku dziennego oraz oddaje głos p. Dr. Opuszyńskiemu.

P. Dr. O p u s z y ń s k i zaznacza, iż w roku bieżącym wyjdzie drukowane sprawozdanie z czynności Izby za rok poprzedni, tak, że się ograniczy w niniejszem sprawozdaniu do wymienienia jedynie najważniejszych rzeczy, które Izbę zajmowały w poprzednim roku.

Sprawy celne.

Podobnie jak w latach ubiegłych i w zeszłym roku Izba opinjowała podania o ulgowe zastosowanie cła przy wywozie maszyn, o ile maszyny te przyczyniały się do obniżenia się kosztów produkcji względnie podwyższenia produkcji petentki. Również i w sprawach taryfikacji Izba odnosiła się do Ministerstwa Skarbu, a zwłaszcza do Komisji Towaroznawczej, przedkładając jej próbki towarów jakoteż wyrażając swoją opinię, pod jaką pozycję taryfy celnej dany towar powinien być podsumowany. Na wzmiankę zasługuje fakt, iż Izbie udało się uzyskać autentyczną interpretację Ministerstwa Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu, w sprawie stosowania cła konwencyjnych do przędzy z Anglii nadsyłanej do Polski z przeładowaniem w Niemczech. Według dotychczasowej praktyki, władze celne wzbraniały się stosować do przędzy, przechodzącej tą drogą, cło konwencyjne — stosując analogiczne przepisy do przepisów, obowiązujących przy przywozie towarów reglementowanych do Polski, co do których istnieje zakaz łamanego tranzytu przez państwa nietraktatowe. Na skutek przedstawienia Izby, wskazującego niesłusznosc tego postępowania, Ministerstwo Skarbu wydało okólnik z dnia 23 grudnia 1929 r. L. D. IV. 1905/3/29, w którym wyjaśniło, że zgodnie z zawartymi traktatami handlowymi, towary, pochodzące z krajów traktatowych, przechowywane przy przywozie do Polski w składach innych krajów nawet i nietraktatowych, otrzymują niższe cła konwencyjne, o ile pozostają pod stałą kontrolą celną w kraju składowania i mają na to urzędowe potwierdzenie. Nadto Ministerstwo wyjaśnia, że cła konwencyjne stosuje się również do towarów, wysyłanych i pochodzących z krajów traktatowych, a przychodzących do Polski przez kraje nietraktatowe w tranzycie pod warunkiem, że towary te nie weszły tam do wolnego obrotu, a przeładowanie nastąpiło pod kontrolą celną, co winno być urzędowo stwierdzone w miejscu przeładowania.

W dalszym ciągu referent komunikuje, iż Izba wypowiedziała się w sprawie projektowanego przez Ministerstwo Skarbu plombowania niektórych towarów, sprowadzanych

z zagranicy. Izba wypowiedziała się przeciwko cechowaniu towarów w związku z ich odprawą celną, przez nałożenie na nie plomb celnych. Środek powyższy jako zabezpieczenie przemysłu krajowego przed konkurencją zagraniczną, Izba uważa za niedoskonałą, gdyż połączony jest ze znacznymi kosztami i manipulacją, powodującą w odprawie dużą zwłokę. Już obecnie podnoszone są ogólnie skargi na bardzo powolny bieg odprawy celnej. O ile chodzi o konfekcję i tkaniny, plombowanie niewątpliwie musiałoby zająć wiele czasu, gdyż każda sztuka wyrobów konfekcyjnych, a przy tkaninach kupon conajmniej o 3 metry bieżące zaopatrzony być winien w plombę. Izba zaznaczyła, iż plomby ponadto nie są doskonałym środkiem zabezpieczającym przed przemytnictwem, gdyż nietrudno je podrobić. Na wypadek wprowadzenia plombowania towarów zagranicznych, w handlu towar plombowany miałby cechy towaru zagranicznego, a nieplombowany krajowego. Biorąc pod uwagę, iż zwłaszcza wśród klienteli zamożniejszej istnieje faworyzowanie zagranicznych, Izba doszła do wniosku, iż plombowanie mogłoby wpłynąć ujemnie na zbyt wyrobów krajowych, lepszych gatunków.

Sprawy kolejowe.

W sprawach kolejowych Izba starała się tak jak dotychczas uzyskać ziszczenie jej programu usprawnienia i rozbudowania komunikacji kolejowej w jej okręgu jakoteż na liniach, łączących jej okręg z resztą Polski względnie z zagranicą. I tak z okazji ostatniego posiedzenia Dyrekcyjnej Rady Kolejowej Izba wysunęła ponownie przez swych delegatów jak i też w memorjale do władz kolejowych, następujące postulaty:

Izba ponowiła swoją prośbę, dotyczącą rozbudowy dworca kolejowego w Bielsku, który w obecnym stanie nie czyni zadość wymaganiom zwiększającego się ruchu kolejowego, a swemi urządzeniami nie daje gwarancji bezpieczeństwa osobistego dla podróżnych. Chodzi tu głównie o umożliwienie podróżnym dostępu do pociągów za pomocą tunelów. Następnie zdaniem Izby należałoby na dworcu wybudować osobny peron dla robotników, którzy z okolicznych miejscowości przyjeżdżają do pracy w zakładach przemysłowych Bielska-Białej. Ponieważ robotników tych jest bardzo pokaźna ilość w godzinach, w których odbywają się przyjazdy i odjazdy robotników, obecne zabudowania dworca nie mogą nadażyć stawianym im wymaganiom pod względem pojemności podróżnych. Również konieczne jest

z tych samych względów rozszerzenie budynku na przystanku Bielsko-Górne.

Izba ponowiła swoją prośbę o wybudowanie drugiego toru na linii Dziedzice—Bielsko—Żywiec. Linja ta, posiadająca nader ważne ekonomiczne znaczenie, skutkiem tego, iż prowadzi przez powiaty wysoko uprzemysłowione, obecnie jako jednotorowa okazuje się niewystarczającą dla podołania ruchu towarowego i osobowego. Do czasu wybudowania drugiego toru należałoby przynajmniej wybudować wymijalnię na stacjach kolejowych w Komorowicach i Biała-Lipnik.

Izba ponowiła swój postulat wybudowania względnie wybrukowania dróg dojazdowych do dworców kolejowych względnie torów wyładowniczych w Bielsku, Białej, Czechowicach i Pogórze, gdyż obecnie drogi te znajdują się w opłakanym stanie. To samo dotyczy placu przed dworcem osobowym w Bielsku.

W dalszym ciągu Izba zwróciła się do władz kolejowych z prośbą o zaprowadzenie oświetlenia elektrycznego na stacjach Zebrzydowice, Komorowice, Wapienica, Jaworze-Jasienica, Biała-Lipnik etc. Obecne oświetlenie na tych dworcach jest zupełnie niewystarczające oraz może być przyczyną nieszczęśliwych wypadków, zwłaszcza w zimie.

Izba powtórzyła swoją prośbę o wprowadzenie wspólnej rewizji celnej osobowej i towarowej w Zebrzydowicach, o utrzymanie wspólnej rewizji w Czeskim Cieszynie. Przeprowadzenie wspólnej rewizji umożliwi dokonanie jej w o wiele krótszym czasie, co stanowi wielką dogodność dla podróżujących.

Ponadto Izba prosiła o przyśpieszenie przeniesienia odprawy celnej z Golezowa do Cieszyna, gdyż obecny stan rzeczy jest wielce niedogodny dla kupców i przemysłowców cieszyńskich.

W dalszym ciągu Izba postawiła wniosek na wprowadzenie pociągu, który stanowiłby dla naszego okręgu przemysłowego dogodne połączenie z wprowadzić się mającym pociągiem pośpiesznym Berlin—Wiedeń przez Bogumin i z powrotem. Pociąg ten ma przyjeżdżać do Bogumina o godzinie 15¹⁰ a w drodze powrotnej o godzinie 15²⁰.

Ponadto Izba postawiła jeszcze kilka wniosków celem usprawnienia połączeń kolejowych Bielska względnie Cieszyna z Krakowem i Lwowem. Z mniejszych rzeczy Izba ponowiła swoją prośbę o zarządzenie naprawienia wagi na furmanki, znajdującej się na dworcu kolejowym w Bielsku, która z łatwością mogłaby być utrzymywana w porządku,

czy też zastąpione koła zębate z odlewu żeliwnego na koła ze stali.

W dalszym ciągu Izba wystąpiła do Ministerstwa Komunikacji z wnioskiem na wprowadzenie dla bielskich wyrobów włókienniczych w przesyłkach całowagonowych jak i w drobnicy, ulgowej taryfy dla bezpośredniej komunikacji z punktami granicznymi Polski. Krok ten swój Izba umotywowała tem, iż skutkiem braku gotówki w kraju i gwałtownego obniżenia się zdolności konsumpcyjnej naszej ludności, kondycje sprzedaży tkanin wełnianych stały się tak niekorzystne, że zbyt tych wyrobów w kraju natrafia na bardzo poważne trudności. Gdy dawniej zbyt tkanin wełnianych, wyprodukowanych w Bielsku, przeważnie odbywał się na rynkach krajowych a w eksporcie jedynie zbywano nadwyżkę produkcji, która nie mogła być ulokowana w kraju, obecnie nasze fabryki sukna, chcąc przedsiębiorstwa swoje utrzymać w ruchu, starają się muszą przeważną część swej produkcji umieścić na rynkach zagranicznych. Skutkiem tego, iż firmy nasze natrafiają na rynkach zagranicznych na bardzo silną konkurencję firm innych państw, korzystających z dogodniejszych warunków kredytowych, przemysł nasz jest zmuszony kalkulować ceny jego wyrobów tak nisko, że transakcje przynoszą jedynie minimalne zyski. Jednym ze środków ułatwienia naszym firmom konkurencji z firmami zagranicznymi byłoby wprowadzenie taryf wyjątkowych na szlakach z miejsca produkcji do stacji granicznej.

W dalszym ciągu Izba zajęła stanowisko względem zaprojektowanego przez Ministerstwo Komunikacji wprowadzenia u nas przewozu towarów w skrzyniach od 1.000 do 1.500 kg pojemności. Po zasięgnięciu opinii tutejszych sfer spedytorskich, Izba zakwestjonowała celowość tego rodzaju zarządzenia. Ponieważ w skrzyniach tych mogłyby być przesyłany towar jedynie od jednego nadawcy do jednego odbiorcy, przesyłki w wyżej naprowadzonych ilościach nie wchodziły dla naszego przemysłu tekstylnego w rachubę. Ponadto ze względów praktycznych Izba wypowiedziała się przeciwko wprowadzeniu tych skrzyń, gdyż jak wiadomo, podobne próby w Niemczech nie powiodły się, gdyż nie można było znaleźć odpowiedniego typu. Wreszcie Izba zapatrywuje się sceptycznie na tę sprawę i pod względem kosztów przewozu. Ministerstwo Komunikacji nie podało mianowicie, jakie specjalne opłaty za przewóz temi skrzyniami zamierza wprowadzić; w razie pobierania znacznie większych opłat ewent. ulgi taryfowe zostałyby oczywiście zniweczone.

Ponadto Izba wypowiedziała się za utrzymaniem samodzielnej agencji pocztowej w Pogwizdowie, z uwagi na pomyślny rozwój gospodarczy, jak również wzrost liczby mieszkańców tej gminy jak i jej najbliższej okolicy.

Sprawy traktatowe.

Jak wiadomo, toczą się obecnie pertraktacje między Polską a Rumunją, celem odnowienia traktatu handlowego, który wygasa dnia 31 maja. O ile do tego czasu nie nastąpi sfinalizowanie pertraktacji, znajdziemy się niestety z Rumunją w tym samym stanie jak z Turcją i Grecją, t. zn. w stanie beztraktatowym, który naszemu życiu gospodarczemu niezawodnie poważne szkody wyrządzi. Do pertraktacji tych Izba zgłosiła szereg postulatów, żądając m. i. cła minimalne dla konserw rybnych, rzemyków rozdzielczych i cholew, tkanin wełnianych, stożków z filcu, przędzy konopnej i jutowej, liny, sznurów, szpagatów, pasów napędnych, mebli i części z drzewa giętego, kapsli i tub z ołowiu, pocynkowanych i t. d. i tkaniny z drutu.

Ponadto Izba postawiła wniosek na rozczłonkowanie wagi tkanin w metrze kwadratowym na 500, 350 i 200 gr. Wagi te są dostosowane do norm produkcyjnych naszego przemysłu. Jak już wspomniano sprawa traktatów z Grecją i Turcją przedstawia się niekorzystnie, gdyż istnieje z temi państwami stan beztraktatowy (względnie prowizorium) a pertraktacje posuwają się bardzo powoli naprzód. W niezliczonych memorjałach Izba zwróciła uwagę władzom miarodajnym na okoliczność, iż niezawarcie tych traktatów grozi nam stratą tych rynków, które nasz przemysł eksportowy zdołał zdobyć, ponosząc wielkie koszty handlowe, któreby poszły na marne.

W dalszym ciągu należy zaznaczyć, iż w międzyczasie zawarliśmy umowę handlową z Portugalją na zasadzie klauzuli największego uprzywilejowania, oraz dnia 17 marca podpisana została nareszcie umowa handlowa z Rzeszą Niemiecką, bazująca również na klauzuli największego uprzywilejowania. Umowa ta, oczekiwana przez liczne koła handlowe i przemysłowe z niecierpliwością, wejdzie w życie po uzyskaniu zgody parlamentu obu państw. Tym sposobem skończy się nareszcie stan beztraktatowy, istniejący od tylu lat między obydwoima państwami oraz ułożona zostanie droga dla rozwoju normalnych stosunków handlowych, co niewątpliwie wyjdzie na korzyść obydwu państw.

Również i z Hiszpanją doszliśmy do porozumienia wstępnego w tym kierunku, że w najbliższym czasie rozpoczną się rokowania o konwencję handlową w Madrycie.

Sprawy paszportowe.

Pod naciskiem sfer przemysłowych i handlowych weszło nareszcie w życie dnia 25. II. nowe rozporządzenie o paszportach (Dz. U. Nr. 7 poz. 54), na mocy którego obniżone zostały opłaty za zwyczajne paszporty do 100 zł, a ponadto poważnie skrócona została procedura uzyskania handlowych paszportów ulgowych. Obecnie mianowicie paszporty wydawane są przez władze polityczne I Instancji bez poświadczenia władz skarbowych. Aczkolwiek stan ten jest wielką ulgą w porównaniu z poprzednimi utrudnieniami, które pokonać musiał kupiec względnie przemysłowiec, starający się o paszport ulgowy, to jednakże należy stwierdzić, iż rozporządzenie to ani w przybliżeniu jeszcze nie uczyniło zadość słusznym żądaniom sfer gospodarczych. Cena paszportu ulgowego w wysokości 25.— zł jest jeszcze obecnie za wysoka, oraz czas ważności paszportu za krótki. Dalszą bolączką są wysokie opłaty wizowe, które pobieramy od obcokrajowców, udających się do Polski, skutkiem czego inne państwa odwzajemniają się, pobierając takie same wysokie opłaty wizowe od naszych obywateli. Również utrudnienia, jakie czynią nasze władze konsularne zagranicą osobom, udającym się do Polski, nie sprzyjają rozwojowi naszych stosunków handlowych zagranicą.

Izba sprawom tym poświęca wielką uwagę oraz w dalszym ciągu niezmordowanie będzie powtarzała swoje kroki, ażeby nareszcie uzyskać zadawalniające załatwienie tej kwestji.

Inne sprawy.

Miedzy innemi sprawami, które zasługują na szczególniejszą uwagę, należy podkreślić, iż Izba ponowiła swoje starania celem uzyskania nowelizacji austriackiej ustawy o ugodach względnie ściślejszego stosowania jej postanowień przez sądy ugodowe.

Zdając sobie sprawę, że austr. ordynacja ugodowa w obecnem brzmieniu wyrządza nam ogromne gospodarcze szkody oraz z uwagi na okoliczność, iż poprzednie kroki Izby celem uzyskania nowelizacji tej ustawy pozostały bez skutku, Izba zwołała na dniu 9 stycznia b. r. posiedzenie sekcji przemysłowej, na którym się zastanawiano, jakie kroki należałoby poczynić w tej sprawie. Zebrani doszli do przekonania, że przeprowadzenie nowelizacji tej

ustawy musiałoby z natury rzeczy potrwać dłuższy czas, że jednakże obecne położenie wymaga doraźnych i skutecznych zarządzeń kół miarodajnych, celem usunięcia wspomnianych niedomagań austr. ordynacji ugodowej. Postanowiono więc zwrócić się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu i Ministerstwa Sprawiedliwości z memorjałem, prosząc o bezzwłoczne wydanie — w ramach obecnej ustawy — instrukcji dla sądów ugodowych, zalecającej więcej surowe stosowanie przepisów tej ustawy.

Instrukcja ta zdaniem Izby powinna zawierać postanowienia, polecające sądom ugodowym odesłanie każdorazowego wniosku o wszczęcie postępowania ugodowego do Prokuraturji, celem zbadania, czy nie zachodzą oszukańcze machinacje dłużnika. W dalszym ciągu sądy ugodowe powinny zestawienia aktywów i pasywów badać przy pomocy biegłych księgowych i dłużnik powinien, w analogicznem zastosowaniu odnośnych przepisów ordynacji konkursowej, w każdym wypadku być zmuszony do złożenia przysięgi manifestacyjnej. Sądy powinny baczyć na to, ażeby postępowanie ugodowe przeprowadzane było w sposób więcej ekonomiczny i jak najmniej kosztowny, by pokrycie pasywów dłużnika nie było uszczuplane przez narastające koszty postępowania. Przedłużenie terminu 90-dniowego do przeprowadzenia postępowania ugodowego powinno być udzielane jedynie w wypadkach zupełnie wyjątkowych, a ponowne zawarcie ugody wogóle nie powinno być przez sądy zatwierdzane. W każdym wypadku powinna być dodana zarządcy ugodowemu rada przyboczna wierzycieli, mająca zapewnić przeprowadzenie postępowania ugodowego bez uszczuplenia praw wierzycieli.

Postulaty powyższe oraz inne mniejszej wagi złożone zostały w Ministerstwie Przemysłu i Handlu i Ministerstwie Sprawiedliwości pismem z 20 stycznia b. r. L. VII-95/1. Ponadto odpisy tych memorjałów przesłane zostały innym Izdom przemysłowo-handlowym i organizacjom gospodarczym celem ich poparcia. Według odpowiedzi, uzyskanej już na powyższe pisma, Związek Przemysłowców w Bielsku jakoteż Związek Przemysłowców w Krakowie zbierają ze swej strony już materiał, celem analogicznego wystąpienia.

Niezależnie od powyższego Izba opracowuje ponownie projekt nowelizacji austr. ordynacji ugodowej, który sferom miarodajnym przedłożony zostanie.

Względem spraw podatkowych referent zaznacza, iż sprawozdanie z czynności Izby w tej dziedzinie poda przy omówieniu piątego punktu porządku dziennego.

Sprawy wewnętrzne.

Referent zawiadamia, iż z dniem 1 stycznia b. r. Izba utworzyła przy swoim biurze biuro kolejowe i biuro celne, które załatwiają wszelkie reklamacje frachtowe i celne jakoteż wygotowują imieniem stron wszelakiego rodzaju wnioski i podania w sprawach celnych i kolejowych. Biura te są utworzone na zasadzie samowystarczalności, a opłaty minimalne, pobierane przez Izbę, zużyte są na pokrycie kosztów tych biur. W roku bieżącym Izba prawdopodobnie będzie zmuszona utrzymywać jeszcze jedną instytucję. Ministerstwo Skarbu, Przemysłu i Handlu, oraz Rolnictwa zamierza mianowicie wprowadzić standaryzację eksportu produktów zwierzęcych, a mianowicie szczeciny, włosia, sierści, pierza i puchu. Ma być mianowicie wprowadzone cło wywozowe na te artykuły, które wynosić ma

na 100 kg szczeciny	zł 700.—
włosia	„ 600.—
a sierści	„ 150.—

Zwolnione od powyższego cła może być włosie, szczecina i sierść oczyszczone, pozbawione wszelkich obcych domieszek, jak: krew, piasek i t. p. Skutkiem tego wszelkie przesyłki włosia, sierści i szczeciny mają być badane przez punkty kontrolne, z których jeden ma być utworzony na terenie naszej Izby, a mianowicie w Dziedzicach ewentualnie z delegaturą w Cieszynie. W związku z powyższem, Izba weszła już w pertraktacje z innemi Izbami, zainteresowanemi tą sprawą, przyczem na konferencji międzyizbowej, odbytej w tej sprawie, przyjęto, że wydatki naszego punktu kontrolnego będą wynosić mniej więcej 10.000.— zł rocznie; dochód za poświadczenia 3.300.— zł, a różnica pokryta zostanie przez zainteresowane Izby według następującego klucza:

Izba lwowska	45%
Izba krakowska	25%
Izba sosnowiecka	15%
Izba bielska	7.5%
Izba katowicka	7.5%

Sprawa utworzenia tego punktu kontrolnego jednakowoż się opóźniła, gdyż odnośne rozporządzenie miało się ukazać do dnia 15 marca, dotychczas jednakże jeszcze w sprawie tej żadne zarządzenia wydane nie zostały.

3. Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za rok 1929.

P. Dr. Weinschenck oddaje głos p. Drowi Opu-
szyńskiemu oraz wzywa go do wygłoszenia odnośnego
referatu.

P. Dr. Opuśzyński wywodzi, iż na posiedzeniu
Prezydium i Komisji budżetowej, które odbyło się na dniu
21 marca 1930 r., zamknięcia rachunkowe Izby i Funduszu
Pensyjnego Izby za rok 1929 badane były oraz przyjęte
zostały do wiadomości w następującem brzmieniu:

Zamknięcie rachunkowe Izby za rok 1929.

Winien	zł	zł
Dodatki podatkowe	86.230.52	
Opłaty manipulacyjne	14.036.15	
Opłaty od podań przywozowych	4.070.45	
Odsetki bankowe	1.926.64	106.263.76
Czynsz dzierżawny	6.222.—	
Zwrot za opał	1.035.—	7.257.—
Zwrot za użycie telefonu		56.75
Różne		150.92
Saldo z roku 1928		17.482.95
Potrącone składki na Fundusz Pensyjny od urzędników		734.40
Razem		131.945.78

Ma.

I. Płace i wydatki osobowe:

Pobory personelu:

konceptowego	28.600.—	
kancelaryjnego	17.555.—	
woźnego i gońca	2.205.—	
Ubranie woźnego	436.—	
Zasilek kuracyjny	600.—	
Konsultanci i t. p.	2.001.—	51.397.—

II. Utrzymanie domu:

Opał	1.936.50	
Uzupełnienie inwentarza biu- rowego i naprawa	2.026.60	
Do przeniesienia:	3.963.10	51.397.—

	zł	zł
Z przeniesienia	3.963.10	51.397.—
Ubezpieczenie	186.96	
Centralne ogrzewanie, na- prawa	663.50	
Wywóz śmieci	84.86	
Książki	515.40	
Stacja telefoniczna domowa	1.238.40	
Adaptacje w budynku	3.243.61	
Dyplomy	598.—	
Tapetowanie jednego pokoju	390.20	
Umeblowanie gabinetu p. Pre- zydenta	5.864.60	16.748.63
III. Koszty podróży i reprezen- tacji		5.146.55
IV. Należytości pocztowe:		
Portorja	1.415.—	
Abonament telefoniczny	1.080.—	
Rozmowy telefoniczne	285.39	
Telegramy	141.89	2.922.28
V. Utrzymanie biura		
Wynagrodzenie posługaczki	910.—	
Ubezpieczenie — premja	109.98	
Światło	342.42	
Naprawa maszyn	105.70	
Koszta utrzymania porządku	238.92	
Oprawa książek	202.—	
Różne	1.142.12	2.051.14
VI. Należytości podatkowe i ubezpieczeniowe:		
Podatek dochodowy	1.923.73	
Kasa chorych	1.709.34	
Składka do Zakładu Ubezp. Pracowników Umysł.	510.—	
Ekwiwalent za ubezp w Ka- sie Chorych	342.46	
Składka z budżetu na fund. emeryt. na r. 1929	6.500.—	
Wpłacone od uposażeń służb. od urzędników	734.40	11.719.93
VII. Przybory kancelaryjne		1.534.50
VIII. Prenumerata pism		3.496.35
Do przeniesienia:		95.016.48

	zł	zł
Z przeniesienia:		95.016.48
IX. Dary i datki:		
Datki drobne na cele dobroczynne	316.—	
Datek dla rodziny po tragicznie zmarłym kupcu	250.—	
Centralna Komisja Przywozowa — remuneracja	400.—	
Szkoła Przysposobienia Kucharskiego — subwencja	250.—	
Subwencja dla Powszechnej Wystawy Krajowej	10.001.70	
Datek na wycieczkę robotniczą do Poznania	100.—	
Subwencja dla Śl. Instytutu Rzem.-Przemysł.	400.—	
Stypendja	150.—	
Składka do Międzynarodowej Izby Handlowej	3.002.—	
Składka do Związku Izb Przem.-Handl.	46.74	14.916.44
Zwrot zaliczki, otrzymanej w r. 1923, a nie potrąconej	2.232.97	
Odsetki	219.57	2.452.54
Odsetki		1.020.04
Gotowizna w Kasie		1.032.70
Konta bankowe:		
Bank Gosp. Kraj.		12.869.—
Śląski Zakład Kredyt.		4.525.28
Poczt. Kasa Oszczęd.		13.50
Razem		131.945.78

Zestawienie

wpływów i wydatków Izby za rok 1929.

Debet	zł
Wynagrodzenie personelu	51.397.—
Inwentarz i adaptacje	16.848.63
Koszta podróży	5.146.55
Należności pocztowe	2.922.28
Utrzymanie biura	2.051.14
Należności podatkowe i ubezpieczeniowe	4.485.53
Do przeniesienia:	82.851.13

	zł
Z przeniesienia:	82.851.13
Przybory kancelaryjne	1.534.50
Prenumerata pism	3.496.25
Dary, datki, subwencje i składki	14.916.44
Różne	1.020.04
Odsetki bankowe i zwrot zwaloryz. zaliczki na dodatki podatkowe	2.452.54
Fundusz pensyjny, uskut. wpłata	7.234.40
Sumy przechodnie	18.440.48
Razem	131.945.78
C r e d i t	
Dodatki podatkowe	86.230.52
Opłaty administracyjne	18.106.60
Czynsz dzierżawny za lokale etc.	7.257.—
Odsetki	1.926.64
Zwrot należności za użycie telefonu	56.75
Różne	150.92
Saldo z roku 1928	17.482.95
Fundusz pensyjny — wpłata	734.40
Razem	131.945.78

Referent zaznacza, iż przedtem wspomniane zamknięcia rachunkowe badane i sprawdzane były na posiedzeniu Komisji budżetowej dnia 21 marca 1930 r., tak, że obecnie ograniczy się do przedstawienia gospodarki Izby na podstawie sprawozdania z wykonania preliminarza.

W ślad za zamknięciem rachunkowym, Izba zamknęła zeszły rok rachunkowy z nadwyżką 18.440.48, składającą się z następujących pozycji:

Gotowizna w Kasie	1.032.70
Konta bankowe: Bank Gospodarstwa Kraj.	12.869.—
Śląski Zakład Kredytowy	4.525.28
Pocztowa Kasa Oszczędności	13.50

Na rok 1930 wprowadziła Izba preliminarz nadwyżkę 22.000.— zł, którą w pierwszej linii zamierza użyć na wykonanie przebudowy gmachu, tak, że cyfrowo wyłania się w nadwyżce deficyt w wysokości 3.559.52 zł. Deficyt ten jest jednakże jedynie pozorny, gdyż w preliminarzu Izby na rok 1930 umieszczona została wypłata drugiej części subwencji na P. W. K. w wysokości 3.400.— zł. Ponieważ jednakże Zarząd P. W. K. już w zeszłym roku zwrócił się

do Izby z usilną prośbą o wypłacenie całej subwencji, Izba przekazała Zarządowi na podstawie uchwały Komisji Budżetowej całą subwencję, tak, że wydatki Izby w roku 1930 zmniejszą się o kwotę 3.400.— zł.

Względem poszczególnych pozycji referent nadmienia:

Dochody Izby z opłat manipulacyjnych wykazują jak zresztą i w przeszłych latach dalszą zniżkę, a mianowicie: w opłatach od świadectw pochodzenia o 1.368.— zł, od zaświadczeń paszportowych o 314.— zł i w innych opłatach o 3.574.18 zł. Jedynie opłaty od podań o import towarów zakazanych wykazują wyżkę 1.570.45 zł. Obniżenie się opłat manipulacyjnych z powyższych tytułów ma swój powód głównie w stagnacji zeszłego roku, a tem samem osłabieniem się naszego ruchu z zagranicą. Ponieważ Izba jest przeciwna podwyższeniu opłat manipulacyjnych, gdyż nie chce zbyt obciążać tego rodzaju opłatami swych firm, należy przyjąć, iż do czasu ożywienia się naszych stosunków handlowych, opłaty te w dalszym ciągu będą wykazywać tendencję zniżkową. Natomiast dochody z tytułu dodatków do ceny świadectw przemysłowych wykazały wyżkę w wysokości 8.230.52, tak, że Izba dzięki tej nadwyżce jak i też nadwyżce z dochodów własnych (realności) mogła dochody roku zeszłego zamknąć nadwyżką 5.811.38 zł.

Względem poszczególnych pozycji wydatków referent nadmienia, iż wydatki na ogół trzymały się w wysokości preliminarzowej, przyczem jednakże w niektórych pozycjach uzyskano większe zaoszczędzenie, tak, że Izba mogła zamknąć swe wydatki roku zeszłego zaoszczędzeniem w wysokości 11.194.56 zł. I tak Izba zaoszczędziła tytułem uposażeń służbowych kwotę 4.780.— zł, ponieważ urzędnika dla prac statystycznych, którego pobory były już zapreliminarzowane, zaangażowała dopiero pod koniec roku. Również i w pozycji woźnych i gońców Izba zaoszczędziła kwotę 519.— zł, gdyż drugi goniec również dopiero w drugiej połowie roku został zaangażowany. W wydatkach rzeczowych na ogół wydatki Izby trzymały się kwot preliminarzowych. Stosunkowo nieznaczne wahania z natury rzeczy były nie do ominięcia, gdyż zapotrzebowanie dokładnie nie było do przewidzenia. Również w subwencjach (dział III) Izba była bardzo oszczędna, jedynie zasilki na popieranie rozwoju przemysłu i handlu wykazały przekroczenie 501.70 zł. Wynika to stąd, że jak już wspomniano w roku zeszłym wypłacono Zarządowi P. W. K. całość subwencji w wysokości 10.000.— zł zamiast pierwszej raty

w wysokości 6.600.— zł. Również składki członkowskie Izby wykazują wzrost w wysokości 648.74 zł a to ponieważ składka Izby do Międzynarodowej Izby Handlowej w międzyczasie uległa podwyższeniu.

W dziale V w wydatkach różnych również na ogół poczyniono zaoszczędzenie. I tak w kosztach reprezentacyjnych o 503.60 zł, w kosztach podróży urzędników o 1.003.85 zł, w nieprzewidzianych wydatkach o 4.013.96 zł. W dziale tym jedynie znalazł się nieprzewidziany wydatek w wysokości 2.232.97 zł jako spłata długu (p. 4). W czasach inflacji mianowicie Izba była zmuszona prosić Wydział Skarbowy Województwa o udzielenie jej zaliczki na wpływy dodatkowe. Prośba ta została przychylnie załatwiona, jednakże z tem, że zaliczki te miały być automatycznie potrącane z bieżących wpływów Izby. Otóż jak się okazało, przez przeoczenie urzędów skarbowych, potrącenie to nie zostało uskutecznione, tak, że Izba widziała się zmuszoną uiścić przewalutowaną kwotę tej zaliczki, przyczem jednakże się zaznacza, iż kwota ta na skutek podania Izby została jej do 30% obniżona. Referent prosi o przyjęcie do wiadomości powyższego zamknięcia rachunkowego.

Zgłasza się do głosu p. Inż. Franciszek Gross, który zawiadamia, iż z ramienia chorego skarbnika p. Haberlanda przeprowadził rewizję ksiąg handlowych Izby na ostatnie miesiące ubiegłego roku oraz znalazł je w pełnym porządku. Mowca wnosi o udzielenie Dyrekcji Izby absolutorjum. Następnie plenum bez dalszej dyskusji uchwała zatwierdzić zamknięcie rachunkowe Izby za rok 1929 w wyżej podanem brzmieniu oraz udzielić Dyrekcji Izby absolutorjum.

W dalszym ciągu referent zawiadamia, iż fundusz pensyjny Izby wykazuje z dniem 1 stycznia 1930 r. majątek w wysokości 37.910.87 zł, z tego 18.158.77 zł ulokowane zostały w papierach wartościowych, a 19.752.10 zł na książeczce wkładowej, zdeponowanej w Banku Gospodarstwa Krajowego w Białej. Izba trzyma stosunkowo wysoką kwotę na książeczce wkładowej, gdyż zamierza w roku bieżącym, o ile zwyczajne dochody jej nie zezwolą na pokrycie wydatków przebudowy gmachu, zaciągnąć pożyczkę w własnym funduszu pensyjnym, płacąc mu oczywiście te same procenta, które otrzymuje w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Następnie plenum przyjmuje jednogłośnie zamknięcie rachunkowe funduszu pensyjnego Izby za rok 1929 do zatwierdzającej wiadomości.

4. Wybór Prezydium i poszczególnych sekcji.

Następnie składa prezydent p. Dr. Weinschenck swój urząd w ręce plenum oraz prosi p. wiceprezydenta Dr. Podczaskiego, jako najstarszego wiekiem, by objął przewodniczenie w posiedzeniu.

P. Dr. Podczaski obejmuje przewodnictwo oraz zarządza, zgodnie z przepisami statutu wybór prezydenta przez głosowanie kartkami, powołując jako skrutatorów pp. radców: Henryka Mehlo i Inż. Ottona Walczoka. Po zebraniu kartek głosowania przez panów skrutatorów, przewodniczący stwierdza, iż z 11 kartek oddanych, 10 padło na pana Dr. Weinschencka, a 1 na p. Dr. Podczaskiego, skutkiem czego p. Dr. Fedor Weinschenck wybrany został ponownie prezydentem Izby. P. Dr. Podczaski dziękuje w ciepłych i serdecznych słowach p. Drowi Weinschenckowi za dotychczasową owocną i niezmordowaną działalność w interesie Izby i naszego gospodarstwa krajowego oraz oddaje przewodniczenie ponownie w ręce p. Dr. Weinschencka. P. Dr. Weinschenck dziękuje plenum za wyrażone mu zaufanie przez ponowny wybór na prezydenta Izby oraz oświadcza, iż wybór przyjmuje.

Następnie pan prezydent zarządza wybór wiceprezydenta oraz prosi panów skrutatorów, ażeby kartki zebrali. Po zebraniu kartek przewodniczący stwierdza, iż z 11 kartek oddanych, 10 padło na p. Dr. Jakóba Podczaskiego, 1 na p. Henryka Mehlo, skutkiem czego p. Dr. Jakób Podczaski został ponownie wybrany wiceprezydentem. P. Dr. Fedor Weinschenck dziękuje w serdecznych słowach p. Dr. Podczaskiemu za dotychczasową działalność oraz zapytuje go, czy wybór przyjmuje. P. Dr. Podczaski dziękuje plenum za wyrażone mu zaufanie oraz oświadcza, iż przyjmuje wybór na wiceprezydenta Izby.

Następnie prezydent zarządza wybór delegata do Prezydium oraz stwierdza po zebraniu kartek przez panów skrutatorów, iż z 11 głosów oddanych, pada 10 na p. Henryka Mehlo, 1 głos na p. Inż. Franciszka Grossa, tak, że p. Henryk Mehlo ponownie Delegatem do Prezydium Izby wybrany został. Po zwróceniu się do p. Mehlo z podziękowaniem za usługi, które wyświadczył Izbie przez swoją owocną i niezmordowaną pracę, prezydent zapytuje się p. Mehlo, czy wybór przyjmuje. P. Mehlo dziękując, wybór przyjął.

Zgłasza się do głosu komisarz rządowy p. Dr. Adam Zaleski, który imieniem rządu daje wyraz swemu zadowoleniu, iż wybór padł na p. Dr. Fedora Weinschencka,

p. Dr. Jakóba Podczaskiego i p. Henryka Mehlo, zasłużonych przez swą ofiarną pracę na niwie gospodarczej.

Przy wyborze skarbnika Izby, wybrany został ponownie dotychczasowy skarbnik p. Robert Haberland, a jako jego zastępcą p. Inż. Franciszek Gross, jednogłośnie przez aklamację.

Członkami Komisji budżetowej wybrani zostali panowie:

P. Radca Robert Haberland jako przewodniczący, jako zastępcą p. Inż. Franciszek Gross, jako członkowie panowie:

Dr. Jerzy Aulich,
Karol Fuchs,
Dr. Jakób Podczaski,
Inż. Otto Walczok.

Do Komisji połączonych sekcij wybrani zostali panowie:

p. Henryk Mehlo jako przewodniczący, p. Karol Fuchs, jako zastępcą przewodniczącego. Ponadto panowie:

Robert Berger,
Inż. Franciszek Gross,
Robert Haberland,
Jan Juraszek,
Brunon Konczakowski,
Henryk Krisch,
Inż. Kurt Pusch,
Józef Staszko.

Do Komisji przemysłowej wybrani zostali następujący panowie:

p. Henryk Mehlo jako przewodniczący, p. Inż. Franciszek Gross, jako zastępcą przewodniczącego. Następnie wpisali się panowie:

Inż. Alfred Bartelmuss,
Dr. Paweł Büttner,
Juljusz Deutsch,
Inż. Oskar Deutsch,
Dr. Maurycy Heilpern,
Dr. Edward Kerth,
Jan Kościałkowski,
Dr. Roman Postępski,
Kurt Pusch,
Inż. Karol Rusch,
Fryderyk Skalla,

Emil Skrzywanek,
Inż. Jerzy Stonawski,
Ryszard Stosius,
Oskar Twerdy.

Do Komisji handlowej wybrani zostali panowie:

Robert Haberland, jako przewodniczący, Brunon
Konczakowski, jako zastępca przewodniczącego.
Ponadto wpisali się panowie:

Robert Berger,
Józef Blum,
Salo Buchner,
Rudolf Fiala,
Henryk Krisch,
Leon Kułakowski,
Dr. Jakób Podczaski,
Inż. Hugo Presser,
Józef Staszko,
Wacław Umlauf,
Roman Weinheber.

Do Komisji Rękodzielniczej wybrani zostali panowie:

Karol Fuchs, jako przewodniczący, Inż. Otto Wal-
czok, jako zastępca przewodniczącego. Ponadto zapisali
się panowie:

Salo Buchner,
Inż. Franciszek Gross,
Jan Juraszek,
Inż. Bogumił Klusak,
Henryk Krisch,
Paweł Mitręga,
Józef Staszko,
Inż. Jerzy Stonawski.

5. Sprawozdanie z zamierzonej nowelizacji ustawy o pań- stwowym podatku przemysłowym.

Następnie Prezydent przechodzi do punktu piątego porządku dziennego oraz oddaje głos p. Dr. Opuszyńskiemu, który wywodzi:

Jedną z najważniejszych kwestyj podatkowych, którą Izba się zajmowała w okresie sprawozdawczym, była sprawa nowelizacji ustawy o państwowym podatku przemysłowym, wyrządzającej nam w obecnem brzmieniu ogromne szkody gospodarcze. Już przy okazji wprowadzenia pierwotnej ustawy, Izba przestrzegła przed zbyt wysoką stopą

procentową, która przez to, że podatek jest łańcuskowy, narasta do kilkakrotnej wysokości i ciąży przez to na cenie każdego towaru. Obecnie istniejąca forma tego podatku mogła być jeszcze tolerowaną w czasach inflacji, kiedy pieniądz dewalutował się z dnia na dzień oraz skutkiem tego Państwu musiało zależeć na tem, by jak najszybciej uzyskało kwotę podatku. Obecnie jednakże okazało się, że podatek przemysłowy w obecnej formie nie może być pobierany, o ile nie ma zrujnować nasz przemysł, handel i rzemiosło i tem samem podkopać źródła dochodu Państwa. Że podatek ten jest szkodliwy dla naszego życia gospodarczego uznawają również miarodajne sfery rządowe; wskazują na to ciągle zmiany ustawy jak też i ulgi w stopie procentowej podatku specjalnie dla obrotów wewnętrznych między przedsiębiorstwami dla eksportu dla handlu hurtownego, dla handlu artykułami pierwszej potrzeby etc. Ze strony organizacji, zastępujących sfery gospodarcze, stale jest wysuwany postulat t. zw. wielkiej reformy podatkowej, przez którą podatek przemysłowy w obecnej formie wogóle powinien być zniesiony oraz zastąpiony przez inny podatek. Sfery gospodarcze mianowicie wychodzą z zapatrywania, iż podatek powinien być pobierany od zarobku względnie od dochodu, a nie mechanicznie od aktu transakcji, co do której nawet nie jest wiadomem, czy przyniesie sprzedającemu jakie zyski oraz czy wpłynie kwota sprzedaży. Niestety sfery rządowe nie mogą się zdecydować na zrezygnowanie z tego łatwego środka dochodu i postanowiły przeprowadzić jedynie t. zw. małą reformę podatkową, która ma na celu usunięcie bardziej rażących niedorzeczności tej ustawy, jakoteż dążenie do stopniowego obniżenia stopy procentowej podatku.

Według stanu ostatnich obrad w Sejmie nad znowelizowaniem podatku przemysłowego, przewidziane ulgi przedstawiają się jak następuje: Stawka podatku od obrotu pozostaje tak jak dotychczas 2% jednakże z następującymi wyjątkami:

a) 1% od obrotów, osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów krajowym przedsiębiorstwom przemysłowym.

b) $\frac{1}{2}$ % od obrotów dokonanych artykułami pierwszej potrzeby oraz surowcami, niezbędnymi do rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego przez przedsiębiorstwa handlowe przy sprzedaży hurtowej, przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego jak również przez samoistne przedsiębiorstwa wykonywania dostaw.

c) $\frac{3}{4}\%$ od obrotów uzyskanych przez przedsiębiorstwa handlowe, prowadzące prawidłowe księgi handlowe ze sprzedaży hurtowej wszelkiego rodzaju towarów, przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego etc.

d) 1% od obrotów dokonanych artykułami spożywczemi pierwszej potrzeby przy drobnej sprzedaży jak również z pracowni rzemieślniczej.

e) 1% od obrotów z operacyj kredytowych.

f) 3% od obrotów przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego.

g) $\frac{1}{2}\%$ od obrotów, osiągniętych przez wydawnictwa książek.

h) $1\frac{1}{2}\%$ począwszy od 1 stycznia 1931 r. od pozostałych obrotów, wymienionych w punkcie 1 art. 5 ustawy.

i) 1% od 1 stycznia 1931 r. od obrotów osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe, wykupujące świadectwa przemysłowe VII i VIII kategorii.

j) $\frac{1}{2}\%$ począwszy od 1 kwietnia 1931 r. od obrotów, uzyskanych przez przedsiębiorstwa handlowe, prowadzące prawidłowe księgi handlowe ze sprzedaży hurtowej.

k) obroty, osiągnięte przez przedsiębiorstwa przemysłowe, obowiązane do wykupna świadectw przemysłowych od I do VI kategorii, ulegałyby z biegiem czasu następującym zniżkom:

1.	1.75%	wynosiłby podatek od dnia 1 stycznia 1932 r.
2.	1.50%	„ „ „ „ 1 stycznia 1933 r.
3.	1.25%	„ „ „ „ 1 stycznia 1934 r.
4.	1%	„ „ „ „ 1 stycznia 1935 r.

Ponadto przewiduje art. 6 przedłużenie terminu wykupna świadectw przemysłowych również i na miesiąc styczeń roku podatkowego.

Jak z powyższego wynika, rozwiązanie reformy podatku obrotowego nie jest jeszcze zupełnie zadawalniające, aczkolwiek nie ulega wątpliwości, że przewidziane modyfikacje byłyby znaczną ulgą dla podatników. Niestety przewiduje projekt ustawy w art. 9 podatek obrotowy od importu, którego wysokość ustalona by została drogą rozporządzenia od każdego importowanego towaru. Przeciwno wprowadzeniu tego podatku nasza Izba wspólnie z Izbą katowicką wniosła protest, motywując go jak następuje:

Podatek obrotowy od importu nałożyłby na uginający się już pod ciężarem podatku przemysł i handel nowy ciężar, który musiałby oddziaływać niewątpliwie ujemnie za-

równy na produkcję jak i na wymianę towarów i przyczyniłby się niewątpliwie do podrożenia wyrobów końcowych i podniesienia się kosztów wytwórczych. Dla przemysłu podatek ten stanowiłby podrożenie inwestycji, o ile chodzi o maszyny i materiał instalacyjny, a to zarówno zagranicznego jak i krajowego pochodzenia. Jest rzeczą niewątpliwą, iż marża ochrony produktów, wytworzona podatkiem, wykorzystana by została o ile nie w całości, to przynajmniej w części, powodując tem wzrost cen wyrobów końcowych i kosztów wytwórczych licznych przemysłów, będących odbiorcami powyższych wyrobów końcowych. Ten stan rzeczy zaszkodziłby przedewszystkiem przemysłowi eksportowemu, przeciążonemu podatkami, ciężarami socjalnemi i wysokimi kosztami kredytowemi. Przemysł nasz eksportowy, z trudem wytrzymujący ostrą konkurencję zachodniego przemysłu, nie zniósłby spowodowanej podatkiem wyrównawczym podwyżki kosztów wytwórczych. Podatek ten więc zmniejszyłby zdolność konkurencyjną wyrobów krajowych na rynkach obcych.

W dalszym ciągu Izba zwróciła uwagę na okoliczność, że pobór podatku wyrównawczego bądź na granicy celnej, bądź na granicy skarbowej bez zgody Gdańska, powstałaby premia dla hurtowego handlu gdańskiego, który tym sposobem stałby się bardziej konkurencyjny od kupca polskiego. Okoliczność ta przyciągnęłaby niewątpliwie także szereg firm zagranicznych do Gdańska, który stałby się centralą dla zaopatrywania Polski we wszelkie towary bez opłaty podatku wyrównawczego. Wreszcie należy sobie zdać sprawę z tego, że podatek wyrównawczy jest niewątpliwie ukrytem dodatkowem cłem i jako taki będzie traktowany przez zagranicę, co prawdopodobnie spowoduje retorsję w formie podwyżek stawek celnych na produkta naszego eksportu. Wprowadzenie więc tego podatku, sprzecznego z treścią rozejmu celnego, niekorzystnie oddziałałoby na naszą opinię w międzynarodowych sferach gospodarczych i będzie wytaczany jako nowy dowód polityki prohibycyjnej, utrudniającej wymianę dóbr. Jeżeli pewne gałęzie przemysłu wymagają zwiększonej ochrony celnej, to drogą do tego może być nie generalne podwyższenie stawek celnych, lecz jedynie na odnośne artykuły. Połączenie kwestji ochrony celnej z kwestją fiskalną, jest bardzo niebezpieczne. Być może, iż tym sposobem możnaby zwiększyć ochronę celną dla produkcji, potrzebującej ją niezbędnie, ale prawdopodobnie również i dla tej, któraby mogła względnie powinna się bez niej obejść. Tym sposobem zwiększylibyśmy częściowo kosztą produkcji przemysłu i rolnictwa,

utrudniając konkurencję z zagranicą, narazilibyśmy się zaś na podcięcie naszego eksportu.

Zresztą należy nadmienić, iż według ostatniej wersji, pobór podatku wyrównawczego został przez komisję budżetową Sejmu w takim stopniu zaklauzulowany, że prawdopodobnie nie dojdzie do poboru tego podatku w formie, któraby mogła poważnie zaszkodzić naszemu życiu gospodarczemu.

W końcu referent zaznacza, iż w roku bieżącym Izba zamierza ponowić szereg kroków, zdążających do usunięcia najbardziej odczuwać się dających niedomagań naszego systemu podatkowego względnie stosowania ustaw podatkowych.

I tak Izba przedłoży władzom skarbowym nowy projekt procentów średniej dochodowości od obrotu, stosowanej przy podatnikach, nieprowadzących książki handlowe. Dotychczas stosowane stawki były bezwarunkowo za wysokie i spowodowały w wielu wypadkach, że podatnik musiał zużywać swój kapitał obrotowy na płacenie podatku, ponosząc przez to znaczne szkody gospodarcze. Dalszą kwestją, wymagającą załatwienia, jest sprawa klasyfikacji świadectw przemysłowych. Dotychczasowy tryb postępowania zaszerzegowania wszystkich przedsiębiorstw handlowych, prowadzących pewne towary bez względu na wysokość obrotu i rozmiar przedsiębiorstwa do kategorii II, naraził szereg mniejszych przedsiębiorstw handlowych wprost na zglubę. Staraniem Izby będzie uzyskanie zarządzenia, by wszelkie przedsiębiorstwa handlowe, których obrót nie przekracza pewnej wysokości, n. p. 13.000.— zł, pozostawały w kategorii III bez względu na rodzaj prowadzonych przez nie towarów.

W dalszym ciągu referent oznajmia, iż prace nad ordynacją podatkową, mającą zawierać formalne przepisy dla akcji wymiarowej jakoteż korzystania ze środków prawnych etc., są w toku oraz należy się spodziewać, że może już w roku bieżącym otrzymamy jednolitą ordynację podatkową, która usunie wiele braków i niesprawiedliwości w obecnem postępowaniu w sprawach podatkowych.

Ponadto czeka nas jeszcze szereg innych prac, tak jak uzyskanie drogą autentycznej wykładni przepisów podatkowych, wyłączenie z pod obrotu odsetek dyskontowych i odsetek za zwłokę, zmienienie dotychczasowej wykładni co do pojęcia zużycia po myśli art. 7 ustawy o państwowym podatku przemysłowym i t. p. Sprawy te Izba tak jak dotychczas będzie miała bacznie na uwadze oraz będzie się starała, ażeby uzyskać ich zadawalniające załatwienie.

6. Różne.

Następnie przewodniczący przechodzi do punktu 6 oraz zaznacza, iż pragnąłby zabrać głos w sprawie obecnej depresji gospodarczej. Niezwykle ostry kryzys gospodarczy, który za wyjątkiem Francji, ciąży na wszystkich krajach europejskich, ciężko nawiedził także i nasz kraj. Jesteśmy przyzwyczajeni do słuchania w czasach depresji gospodarczej uspakajających i optymistycznych głosów czynników oficjalnych i półoficjalnych mniej więcej w tym sensie, że kryzys osiągnął już najniższy poziom oraz że wkrótce nastąpi poprawa. Również i mowca należy do tych niepoprawnych optymistów, jednakże w innym sensie. Należy się n. p. spodziewać, że po wejściu w życie traktatu handlowego polsko-niemieckiego odczujemy małą poprawę, gdyż niewątpliwie nasz eksport węgla i trzody chlewnej do Niemiec podziała ożywiająco na nasze życie gospodarcze. Wreszcie i sam fakt zawarcia pokoju gospodarczego między dwoma państwami, położonemi w sercu Europy wytworzy w pewnym sensie zaufanie i uspokojenie, będące koniecznym warunkiem dla współżycia narodów. Poprawa ta jednakże będzie prawdopodobnie jedynie przejściowa, gdyż przyczyny kryzysu europejskiego jak i również naszego, są o wiele głębsze od tych, które dotychczas przywykliśmy przyjmować. Cofając się około 60 lat wstecz, stwierdzamy ogromny rozpęd życia gospodarczego i wzrost bogactwa społecznego, który przyczynił się do gwałtownego podwyższenia standardu of life również robotnika fizycznego. Wówczas Europa kierowana była według zasad liberalnych, przyczem jednakże zapewne nie było raju na ziemi, jednakże te braki, jakie wówczas od czasu do czasu dawały się zauważyć, nawet w przybliżeniu nie można porównać z tem, co dziś odgrywa się przed naszymi oczyma. Doktryny, zwalczające te braki życia społecznego, wniknęły do pewnego stopnia w poszczególne sfery społeczeństwa i parlamenty europejskie widziały się zniewolone, poczynając od roku 1890 tu i ówdzie do ustępliwości wobec nowych żądań. To była sytuacja do wybuchu wojny światowej. Zaś podczas wojny, gdzie jedyną myślą było stworzenie środków do osiągnięcia zwycięstwa, nastąpiła znana nam wszystkim gospodarka przymusowa, która po ukończeniu wojny, jakkolwiek w formie złagodzonej, częściowo jednakże również i zaostrzonej w dalszym ciągu jest praktykowana. Epoka etatyzmu i interwencjonizmu opanowała Europę, charakteryzującą się przez liczne zabiegi Państwa w organizm życia gospodarczego. Stosowane metody uzna-

ją wprowadzić jeszcze własność prywatną, jednakże na każdym kroku kontrolują działalność gospodarczą, wywierają na nią wpływ i tem samem ją hamują i duszą. Do jakich rozmiarów interwencjonizm ten doszedł, łatwo można stwierdzić w przedsiębiorstwach przemysłowych przez porównanie do czasu z przed dwudziestu laty. Nie ulega żadnej wątpliwości, że ta polityka gospodarcza w pierwszym rzędzie jest przyczyną depresji gospodarczej, którą przeżywamy obecnie, jak to wykazują wyniki badań życia gospodarczego, dokonane przez uczonych.

Z powyższego wynika, że dzisiejszy kryzys gospodarczy nie jest jedynie kryzysem konjunktury, lecz czemś więcej, a mianowicie kryzysem niezdecydowania się między zasadami liberalizmu a interwencjonizmu w sprawach gospodarczych. Do tego dochodzi jeszcze fakt, że w parlamentach Europy panuje na ogół brak znajomości potrzeb życia gospodarczego oraz, że na karbie spraw gospodarczych odbywają się rozgrywki partyjne. Stąd też i olbrzymia fala nadzwyczaj radykalnych ustaw i zabiegów, które tak niekorzystnie wpływają na życie gospodarcze. Byłoby zatem zupełnie fałszywym mniemaniem, że przez zcierpienie tych zabiegów oraz przez koncesję, będzie można uchronić nasze życie gospodarcze od dalszych ciężkich szkód. Obecnie jednakże, gdzie jak widzimy w jakim niebezpieczeństwie znajduje się nasze gospodarstwo społeczne, jest prawdziwym i patriotycznym obowiązkiem podnieść głos przestrogi i zażądać odstąpienia od zasad interwencjonizmu i powrócić do dawniejszych zasad liberalistycznych, które ludom Europy a m. i. również i robotnikom przyniosły wielkie piece, sieci kolei, opasających ziemię, energję elektryczną, telegraf, telefon i gigantyczne parowce oceaniczne, samochód i samolot. Mowca zaznacza, iż w tym sensie jest niepoprawnym optymistą i ma nadzieję, iż również i u nas nastąpi zwrot w polityce gospodarczej w powyższym sensie, oraz że nauczymy się poświęcać większą uwagę jak dotychczas sprawom gospodarczym i dopomagać będziemy Rządowi do osiągnięcia poprawy naszego celu gospodarczego.

Po mowie p. prezydenta Dr. Weinschenska, która przyjęta została z silnymi oklaskami, zgłasza się do głosu p. Dr. Aulich, który zwraca uwagę, iż należałoby w stale powtarzających impetencjach zwracać się do Rządu, celem informowania go o bolączkach naszego życia gospodarczego. Tego rodzaju petycje powinny być wnoszone nie tylko przez Izby handlowe, lecz również i przez inne organizacje gospodarcze, któreby ciągle powinny się

domagać usunięcia niedomagań w ustawodawstwie podatkowym, społecznem i t. d. Ponadto należałoby utworzyć specjalną komisję, któraby wypracowała konkretne wnioski, celem przeprowadzenia uzdrowienia naszego życia gospodarczego. Również i dotychczasowa akcja prasowa jest niewystarczająca, więc należałoby dzienniki zainteresować temi sprawami.

Następnie zgłasza się do głosu p. radca Berger, który nadmienia, że dotychczas jeszcze rozporządzenie o małym ruchu granicznym w całej pełni nie zostało w życie wprowadzone. Cierpi na tem specjalnie Cieszyn, który tak srodze ucierpiał skutkiem podziału, ale też i miasto Strumień, do którego dotychczas jeszcze rozporządzenie to nie ma zastosowania. Mowca prosi Izbę o poczynienie w tej sprawie dalszych kroków. Co się tyczy spóźniania się poczty w Cieszynie, to mowca nadmienia, iż pod tym względem można zauważyć pewne poprawienie.

P. radca Krisch zauważa, iż uzyskanie przepustki, związane jest w Cieszynie z wielu jego zdaniem niepotrzebnymi formalnościami. Prosi o interwencję Izby, ażeby postępowanie w tych sprawach zostało uproszczone.

P. radca Weinheber nadmienia, iż pragnąłby zająć głos w niektórych sprawach podatkowych. Otóż zdaniem jego, Komisje szacunkowe i Instancji nie pracują z należytą ścisłością, co należy przypisać wprawdzie w pierwszym rzędzie brakowi czasu, jednakże również i prawdopodobnie brakowi świadomości u członków tej Komisji o ich uprawnienia. Byłoby zdaniem mowcy rzeczą wskazaną, gdyby Izba zwołała tych członków oraz udzieliła im odpowiednie informacje, co by bezwarunkowo wpłynęło dodatnio na sposób funkcjonowania tych ciał. Ponadto zdaniem mowcy należałoby przedłużyć czas działania tej Komisji, gdyż dotychczasowy czas nie zezwala na wyrobienie się u członków dostatecznego doświadczenia i znajomości odnośnych przepisów.

Wreszcie p. Kułakowski zabiera głos prosząc o interwencję w tym kierunku, żeby Dziedzice wraz z okolicznymi gminami z powrotem przyłączone zostały do sieci telefonicznej bielskiej. Stan ten już raz istniał oraz był wielką dogodnością dla przemysłu i handlu dziedzickiego. Obecnie kupcy i przemysłowcy dziedzicy muszą się łączyć z międzymiastową, co naraża ich tak na niepotrzebne koszta jak i też na stratę czasu.

Na tem obrady zakończono o godz. 6¹/₄ wieczorem.

Protokół

z 27 zwyczajnego posiedzenia plenarnego Izby Handlowej i Przemysłowej w Bielsku, które się odbyło na dniu 22 grudnia 1930 r.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia plenarnego Izby, odbytego na dniu 28 marca 1930 r.
2. Sprawozdanie z czynności Izby za czasokres od ostatniego posiedzenia plenarnego.
3. Zatwierdzenie preliminarza Izby na rok 1931.
4. Uzupełnienie preliminarza na rok 1930 w związku z przeprowadzonymi adaptacjami drugiego piętra gmachu Izby.
5. Różne.

Obecni:

P. Dr. Fedor Weinschenk, Prezydent Izby, jako Przewodniczący.

PP. Członkowie Izby:

Dr. Jerzy Aulich,
Rober Berger,
Robert Haberland,
Dr. Maurycy Heilpern,
Władysław Jaworski,
Dr. Jakób Podczaski,
Inż. Kurt Pusch,
Józef Staszko.

PP. Członkowie-korespondenci:

Inż. Bogusław Kłusak,
Leon Kułakowski,
Paweł Mitręga,
Dr. Roman Postępski,

Emil Skrzywanek,
Wacław Umlauf.

Z ramienia biura Izby p. dyr. Teofil Adamecki oraz p. Dr. Kazimierz Opuszyński.

Nieobecni członkowie Izby usprawiedliwili swoje nieprzybycie bądź pisemnie, bądź telefonicznie lub ustnie.

Początek o godzinie 4 minut 10 po południu.

Przewodniczący p. Dr. Weinschenck wita obecnych oraz otwiera posiedzenie.

Przed wejściem do porządku dziennego p. Przewodniczący poświęca ciepłe słowa wspomnienia pamięci zmarłego Radcy Izby ś. p. Dr. Pawła Sporysza, wicedyrektora Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie. Ś. p. Dr. Paweł Sporysz położył swoją pracę jakoteż zdolnościami wielkie zasługi koło rozwoju bielskiej Izby Handlowej i Przemysłowej, w której z początku był czynny jako Dyrektor biura, a do której następnie należał jako Radca.

Zebrani wysłuchali przemówienia p. Przewodniczącego na znak żałoby stojąc, poczem uchwalili jednogłośnie umieszczenie go w protokole.

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia plenarnego, odbytego na dniu 28 marca 1930.

Następnie Przewodniczący przechodzi do porządku dziennego i zapytuje, czy Plenum żąda odczytania doręzonego każdemu z Członków protokołu z plenarnego posiedzenia, odbytego na dniu 28 marca 1930 r.

Plenum uważa osobne odczytanie protokołu za zbędne i zwalnia Prezydium z powyższego obowiązku. Następnie p. Przewodniczący zapytuje Plenum, czy podnosi jakiegokolwiek zarzuty przeciwko stylizacji protokołu i po skonstatowaniu, że takowe nie są podnoszone, przechodzi do następnego punktu porządku dziennego.

2. Sprawozdanie z czynności Izby za czasokres od ostatniego posiedzenia plenarnego.

Przewodniczący P. Dr. Weinschenck oddaje głos p. Dyr. Adameckiemu, który wywodzi:

Ostatnie miesiące b. r. przyniosły znaczne zaostrzenie sytuacji gospodarczej. Jesteśmy świadkami niebywałego spadku cen produktów rolniczych, podkopującego rentowność licznych jednostek gospodarczych w rolnictwie. Nożyce między cenami produktów rolniczych a przemysłowych

zwiększają się z miesiąca na miesiąc, ze szkodą dla pojemności wewnętrznego rynku zbytu, zwłaszcza na artykuły przemysłowe. Ceny produktów rolniczych, jak żyto, pszenica, ziemniaki, spadły już poniżej poziomu przedwojennego, wedle notowań bowiem z połowy grudnia b. r. wynosiły w porównaniu z rokiem 1914:

	1930	1914
żyto	zł 19.30 za 100 kg	zł 28.90 za 100 kg
pszenica	„ 26.— „	„ 39.73 „
ziemniaki:		
jadalne (Poznań)	„ 2.15 „	
przemysł.	„ 1.70 „	

a zatem głęboko poniżej poziomu z ostatnich lat przedwojennych.

Tak samo ceny licznych surowców przemysłowych, jak wełna, bawełna, konopie, len, metale, posiadają silną tendencję zniżkową.

I tak ceny wełny w porównaniu z miesiącem czerwcem obniżyły się:

	grudzień 1930	czerwiec 1930
Wełna australijska Merino	24—25 d za 1 bs	34—35 d za 1 bs
„ ameryk. B, Aires Prima A	22—23 „	26—28 „
„ „ Crossbr. C	18—19 „	23—24 „

I tu ceny spadły poniżej poziomu przedwojennego.

Podobnie silny spadek zauważyć się daje w cenach lnu i konopi. Stale słaba tendencja surowców zmusiła do ograniczenia do minimum zapasów, do przejścia do systemu „z ręki do ust“. Stosowanie coraz szersze tego systemu, chroniącego od większych strat na surowcach, półfabrykach i wyrobach gotowych, zaostrza niewątpliwie kryzys i utrudnia stabilizację cen.

W okręgu naszym, gdzie reprezentowany jest głównie przemysł przetwórczy, produkujący wyroby końcowe, kryzys obecny odczuwany jest nader silnie i odzwierciedla się w liczbie zatrudnionych robotników.

Przemysł włókienniczy okręgu Izby, zatrudniający jeszcze w marcu 8.163 robotników, zatrudnia z końcem listopada zaledwie 5.384 robotników, przemysł metalowo-przetwórczy z końcem stycznia zatrudniał 4.502 robotników, w marcu 3.914, w listopadzie 3.000, w obecnej zaś chwili zaledwie około 2.500 robotników.

Mimo silnej redukcji wytwórczości sezon zimowy w przemyśle zakończony został niezbyt pomyślnie, pozostały znaczne zapasy towaru zimowego niesprzedane w handlu, ponadto istnieją jeszcze zapasy po fabrykach. Ceny tkanin wełnianych pod wpływem zniżki cen wełny i niedostatecznej pojemności rynku wewnętrznego oraz skutkiem znacznej podaży tkanin z zapasów firm likwidujących się i silnej podaży towaru partyjnego — były niskie.

W przemyśle metalowo-przetwórczym, z powodu zaniechania inwestycji, napływ zamówień jest niebywale słaby, to też przemysł ten pracuje przy ruchu silnie ograniczonym.

Przemysł drzewny, dotknięty spadkiem cen, poniósł duże straty na materiale drzewnym tudzież w licznych wypadkach na odbiorcach i z trudem utrzymuje ruch w znacznie ograniczonych rozmiarach.

Przemysł chemiczny, papierniczy, garbarski, spożywczy oraz konfekcyjny czynni ogromne wysiłki, by przedsiębiorstwa swe utrzymać w ruchu, mimo stosunkowo zmniejszonego napływu zamówień.

Przemysł ceramiczny i cementowy naszego okręgu wchodzi w sezon przyszłoroczny z dużymi zapasami swych wyrobów.

Przechodząc do sprawozdania z działalności naszej Izby w ostatnich miesiącach, przede wszystkim zaznaczyć muszę, iż Izba nasza wzięła nader liczny udział w Kongresie Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. we Lwowie w dniach 3 i 4 września 1930 r. i brała żywy udział w pracach przygotowawczych do powyższego Kongresu, ustosunkowując się do poszczególnych rezolucyj oraz zgłaszając szereg wniosków i uwag do wygłosić się mających na Kongresie referatów i rezolucyj. Rezolucje, powzięte na Kongresie powyższym, doręczyliśmy W.Panom Radcom.

Skutkiem rozwiązania ciał ustawodawczych i rozpisanie wyborów, zaistniała możliwość uregulowania licznych dziedzin ustawodawstwa, zwłaszcza gospodarczego, w drodze dekretów Prezydenta R. P. na zasadzie art. 44 ust. 5 Konstytucji. Izba nasza brała nader żywy udział nad opracowaniem i zaopiniowaniem projektów nowych rozporządzeń, uczestniczyła w licznych zjazdach Związku Izb zwoływanych w tej sprawie, ponadto w łonie Izby zwoływane były często posiedzenia Komisji i konferencje z zainteresowanymi kołami przemysłu, handlu i rękodziela, celem uzgodnienia stanowiska i opracowania wniosków.

Tylko nieliczne z powyższych projektów weszły w życie w drodze dekretu. Wymienić tu należy z dawniejszych

projektów ustaw — prawo górnicze, z nowszych — nowela do prawa o spółkach akcyjnych, kodeks postępowania cywilnego.

W związku z pobytem w Bielsku p. Dyrektora Dyrekcji Okręgowej P. K. P. w Krakowie, p. inż. Bobkowskiego, mieliśmy sposobność przedłożyć na konferencji, jaka się odbyła w naszej Izbie, życzenia dotyczące komunikacji kolejowej. Sprawa budowy drugiego toru na linii Dziedzice—Bielsko—Żywiec uznana zostaje niesłusznie za bezprzedmiotową wobec zamierzonej budowy linii Oświęcim—Żywiec. Trudności komunikacyjne powstają bowiem tylko na przestrzeni Dziedzice—Wilkowice—Bystra, gdzie jednotorowa linja nie jest w stanie pokonać transportów dla Bielska i najbliższej okolicy, tudzież obsłużyć bocznic. To też budowa nowej linii zła nie usunie.

Rozbudowa stacji Bielsko przewidziana będzie najwcześniej w roku budżetowym 1932/33. Budowa dróg dojazdowych rozpoczęta zostaje. Instalacja światła elektrycznego przewidziana jest na stacji Wapienica, Komorowice i Vacuum Oil Company, ewentualnie Jaworze-Jasienica.

W sprawie przydzielenia linii kolejowych Śląska Cieszyńskiego do Dyrekcji O. K. P. w Katowicach Izba powzięła na posiedzeniu Sekcji Przemysłowej i Handlowej oraz delegatów stowarzyszeń gospodarczych jak i też gmin miejskich jej okręgu, odbytem na dniu 16 grudnia 1930 r., jednogłośnie następującą rezolucję:

„Biorąc pod uwagę, że sprawa przydzielenia linii kolejowych Śląska Cieszyńskiego do Dyrekcji O. K. P. w Katowicach nie podlega kompetencji Dyrekcyjnej Rady Kolejowej w Krakowie lecz Ministerstwa Komunikacji, Izba zaleca swym przedstawicielom Dyrekcyjnej Rady Kolejowej w Krakowie głosować za zdjęciem sprawy przyłączenia linii kolejowych Śląska Cieszyńskiego do Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Katowicach z porządku dziennego z posiedzenia D. R. K. w Krakowie z dnia 17 grudnia 1930 r., o ile tego rodzaju wnioszek przedłożony zostanie.

Biorąc pod uwagę względy natury gospodarczej, komunikacyjnej i technicznej, jakoteż konieczną dążność do zunifikowania administracji Województwa Śląskiego i skoordynowania administracji, Izba wypowiada się za włączeniem kolei Śląska Cieszyńskiego do Dyrekcji O. K. P. w Katowicach.

W roku bieżącym przeprowadziliśmy generalny remont budynku Izby kosztem około 35.000 zł, przyczem część

robót, prelininowanych na rok przyszły, dokonaliśmy w roku bieżącym. Prace renowacyjne spowodowały, iż przez szereg miesięcy nie zwoływalimy posiedzenia plenarnego.

Uruchomiony punkt kontroli pierza i puchu oraz szczeciny, włosia i sierści w Dziedzicach pracuje sprawnie i prawdopodobnie pokryje opłatami wszelkie wydatki, tak, iż nie należy obawiać się na ten cel dopłat z funduszków Izby.

Biuro celne i kolejowe wykazuje znaczny niedobór, który Izba będzie zmuszona pokryć.

Działalność biura Izby rozwijała się normalnie, przyczem referent omawia ważniejsze sprawy bieżące, załatwione przez biuro Izby oraz zdaje sprawę również z wykonania szeregu uchwał poszczególnych Komisyj.

3. Zatwierdzenie preliminarza Izby na rok 1931.

Następnie Przewodniczący przechodzi do 3 punktu porządku dziennego oraz oddaje głos p. Dr. Opuszyńskiemu.

Pan Dr. Opuszyński wywodzi, iż na posiedzeniu Komisji budżetowej, odbytem na dniu 15 grudnia 1930 r., ustalony został preliminarz budżetowy Izby na rok 1931 w następującem brzmieniu:

Dochody:

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	z ł o t y c h		
				w/g pozycyj	w/g §§	w/g działów
I			WŁASNE DOCHODY IZBY			
			Dochody zwyczajne			41 000.—
	1		Dochody z opłat		18 800.—	
		1	Opłaty od świadectw pochodz. towarów	7 500.—		
		2	Opłaty od zaświadczeń paszportowych	3 500.—		
		3	Opłaty od podań o import towarów reglamentowanych	4 000.—		
		4	Opłaty od zaświadczeń dotyczących zwrotu cła przy wywozie masła	—		
		5	Opłaty od zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego masła	—		
			Do przeniesienia:			41 000.—

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	z ł o t y c h		
				w/g pozycyj	w/g §§	w/g działów
II			Z przeniesienia:			41 000.—
		6	Oplaty od zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego jaj	—		
		7	Oplaty od zaświadczeń dotyczących zwrotu cła przy wywozie lnu	—		
		8	Oplaty od zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego szczeciny, włosa i sierści	800.—		
		9	Oplaty od zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywoz. pierza i puchu	—		
		10	Inne opłaty	3 000.—		
	2		Dochód z nieruchomości		10 000.—	
	1		Czynsz	9 500.—		
	2		Wpływy dodatkowe	500.—		
	3		Dochód z wydawnictw		—	
	4		Dochód z agend specjalnych Izby		200.—	
	1		Biuro kolejowe	260.—		
	2		Biuro celne	—		
	5		Odsetki od lokowanej gotowizny		2 000.—	
			Dochody nadzwyczajne			
	6		Przelew z funduszu rezerwowego		—	
	7		Pożyczka		—	
	8		Sprzedaż nieruchomości		—	
	9		Niedobór (sposób pokrycia patrz wyjaśnienia)		10 000.—	
			Dodatek do ceny świadectw przemysł.			90 000.—
			Razem			131 000.—

Wydatki:

Dział	Paragraf	Pozycja	Przedmiot	złotych		
				w/g pozycji	w/g §§	w/g działów
I			WYDATKI ZWYCZAJNE			
			Wydatki osobowe			76 700.—
	1		Place		62 100.—	
		1	Urzednicy (ustaleni i nieustaleni)	56 500.—		
		2	Djetarjusze	—		
		3	Konsultanci itp.	2 000.—		
		4	Wozni i gońcy (z dodatkiem na umundurowanie)	3 600.—		
	2		Ubezpieczenia		11 600.—	
		1	Kasa Chorych	2 400.—		
		2	Inne ubezpieczenia	2 700.—		
		3	Wpłata do funduszu emeryt. Izby	6 500.—		
	3		Remuneracje i zapomogi		3.000.—	
II			Wydatki rzeczowe			18 400.—
	1		Lokal		—	
		1	Czynsz za lokal biurowy i wynajem sali	—		
		2	Światło, opał, utrzymanie porządku	—		
		3	Remont	—		
		4	Podatek	—		
	1a		Nieruchomość		6 400.—	
		1	Utrzymanie porządku, opał, woda itp.	2 000 —		
		2	Światło, utrzymanie porządku w lokalu	1 600 —		
		3	Remont gmachu, lokalu, instalacje	2 400.—		
		4	Ubezpieczenie i podatki	400.—		
	2		Wydatki biurowe			
		1	Materiały piśmienne	1 000.—		
		2	Druki i ogłoszenia	1 000.—		
		3	Porto i opłaty telegraficzne	1 000.—		
		4	Opłaty telefoniczne	2 500.—		
		5	Inwentarz (kupno, naprawa)	2 000.—		
		6	Czasopisma, książki, mapy	4 000.—		
		7	Drobne wydatki	500.—		
Do przeniesienia:						95 100 —

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	z ł o t y c h		
				w/g po- zycji	w/g SS	w/g działów
III			Z przeniesienia:			95 100.—
			Wydawnictwa, sub- wencje, składki			9 400.—
		1	Wydawnictwa		2 000.—	
		2	Subwencje		4 000.—	
		1	Udział w utrzymaniu szkół handl. i przem.	1 000.—		
		2	Zapomogi i stypendja dla uczniów szkół handl. i przem.	1 000.—		
		3	Zasiłki na prace naukowe, nagrody konkursowe, po- dróże naukowe	—		
		4	Zasiłki na popieranie roz- woju przemysłu i handlu (instytuty, wystawy itp.)	2 000.—		
	3		Składki członkowskie Izby		3 400.—	
IV			Agendy specjalne Izby			6 000.—
		1	Biura, instytuty, pokazy	3 000.—	—	
		1	Biuro kolejowe	3 000.—		
		2	Biuro celne		—	
V			Ekspozytura Izby			
			Wydatki, wynikające z niżej wymienionych czynności zleconych			1 000 —
		1	Wydawanie zaświadczeń, do- tyczących zwolnienia od cła wywozowego masła		—	
		2	Wydawanie zaświadczeń dot. zwolnienia od cła wywo- zowego jaj		—	
		3	Wydawanie zaświadczeń dot. zwrotu cła przy wywozie lnu		—	
		4	Wydawanie zaświadczeń dot. zwolnienia od cła wywozo- wego szczeciny, włosia i sierści		1 000.—	
Do przeniesienia:						111 500.—

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	z ł o t y c h		
				w/g po- zycji	w/g §§	w/g działów
VI			Z przeniesienia:			111 500.—
	5		Wydawanie zaświadczeń dot. zwolnienia od cła wywozo- wego pierza i puchu		—	
			W y d a t k i r ó ż n e			9 500. —
	1		Koszty reprezentacji		1 000.—	
	2		Koszty podróży urzędników Izby		5 000.—	
VI	3		Zwrot poniesionych kosztów członkom Izby		300.—	
	4		S p ł a t a d ł u g ó w		—	
	5		Odsetki		200 —	
	6		Pokrycie deficytu fund. em.		—	
	7		Wydatki nieprzewidziane		3 000.—	
VII			WYDATKI NADZWYCZAJNE			
			Budowle			
	1		Budowa gmachu kupno nie- ruchomości		—	10 000.—
VIII	2		Kapitałny remont gmachu		10 000.—	
			K o s z t y w y b o r ó w			—
			Razem			131 000.—

Następnie zebrani uchwalają jednogłośnie preliminarz w wyżej przytoczonym brzmieniu.

4. Uzupełnienie preliminarza na r. 1930 w związku z przeprowadzonymi adaptacjami drugiego piętra gmachu Izby.

Przewodniczący p. Dr. Weinschenck przechodzi do następnego punktu porządku dziennego oraz oddaje głos p. Dr. Kazimierzowi Opuszyńskiemu.

Referent wywodzi jak następuje:

Izba rozdzieliła przypuszczalne kosztu adaptacji II-go piętra na 2 lata, gdyż zamierzała adaptacje te przeprowadzić w dwóch etapach. Okazało się jednakowoż, iż tego rodzaju rozdzielenie prac jest niemożliwe ze względów

technicznych. Oprócz tego w ciągu robót budowlanych wyłoniła się potrzeba wykonania prac, nieprzewidzianych w I kosztorysie. I tak dach gmachu musiał być na nowo pokryty papą, gdyż dawne pokrycie nie było już dawno odnawiane i skutkiem tego mocno uszkodzone. Z powodu tego uszkodzenia papy oszalowanie wewnętrzne dachu prawie że zupełnie przegniło, tak iż również oszalowanie powyższe było trzeba zastąpić nowem. Ponadto wymienione być musiały w poważnej części stropy między II piętrem a strychem, które przegniły z powodu przeciekania wody przez dach.

Skutkiem powyższych nieprzewidzianych robót budowlanych okazało się, iż kwota preliminowana na rok bieżący na wysokości zł 15.000.— została znacznie przekroczona, a mianowicie:

Dotychczasowe koszty przebudowy wynosiły:

1. Roboty budowlane	zł 22.835.32
2. Roboty parkietowe	„ 4.500.—
3. Naprawa dachu	„ 2.315.30
4. Roboty lakiernicze	„ 1.389.30
5. Roboty malarskie	„ 944.10
6. Instalacja światła	„ 824.17
7. Roboty szklarskie	„ 512.21
8. Tapetowanie uszkodzonej ściany	„ 31.—
9. Różne (opłaty stemplowe i t. p.)	„ 38.—
Razem	zł 33.389.40

Zatem preliminowana suma na rok bieżący przekroczoną została o 18.389.40 zł, przyczem w kwocie tej nie mieści się rachunek firmy „Ernesta Starke'go Syn“ za przeprowadzenie instalacji gabinetów i umywalni na II piętrze, jak również za naprawę kaloryferów centralnego ogrzewania. Należność za ostatnie prace uiszczona będzie dopiero w przyszłym roku z kwoty 10.000.— zł, preliminowanej na rok 1931 na generalny remont gmachu.

Skutkiem powyższego na posiedzeniu Prezydium i Komisji budżetowej Izby, odbytem na dniu 15 grudnia 1930 r., uchwalono dodatkowy kredyt w wysokości 18.000.— zł na zapłacenie kosztów remontu gmachu, przyczem nadwyżka w powyższej wysokości ma być pokryta z nadwyżki wpływów z dodatków do ceny świadectw przemysłowych oraz oszczędnościami, poczynionemi w innych pozycjach preliminarza.

Według obecnego stanu finansowego Izby, pokrycie to faktycznie zostanie uskutecznione, gdyż zapotrzebowanie

Izby na rok bieżący, t. zn. do dnia 1 stycznia 1931 r. wynosi około zł 14.000.—, w której to kwocie mieści się już reszta niezapłaconych kosztów budowlanych w wysokości 6.692.62 zł.

Na pokrycie tego zapotrzebowania Izba rozporządza następującymi funduszami:

Depozyt w Banku Gosp. Kraj., Biała	zł 5.189.—
„ w Śl. Zakł. Kredytowym, Bielsko	„ 4.525.28
„ w P. K. O.	„ 3.462.73
Kasa podręczna	„ 92.—
Razem	zł 14.099.01

Referent prosi o zatwierdzenie uchwały Komisji budżetowej z dnia 15 grudnia 1930 r.

Następnie zebrani uchwalają jednomyślnie zatwierdzić powyższą decyzję, którą uchwalono dodatkowy kredyt w wysokości zł 18.000.— na rok 1930, na pokrycie nadwyżki kosztów przebudowy gmachu.

5. Różne.

Następnie Przewodniczący p. Dr. Weinschenck przechodzi do punktu 5 porządku dziennego oraz zwraca się do zebranych z zapytaniem, czy który z Panów nie pragnąłby zabrać głos w sprawie nie umieszczonej na porządku dziennym.

Zgłasza się do głosu p. Robert Berger, który wywodzi:

„Od wielu już miesięcy trwający kryzys gospodarczy pociągnął dotychczas tysiące ofiar za sobą a wciąż jeszcze jest niewiadomem, kiedy nastąpi poprawa, względnie czy punkt kulminacyjny kryzysu już został przekroczony. Kupiectwo cieszyńskie, zdane oddawna na własne siły, zwróciło się do Starostwa w Cieszynie z prośbą o udzielenie sklepom zezwolenia na otwarcie tychże w dniu 14 grudnia 1930 r., w t. zw. „srebrną niedzielę“, oraz w dniu 21 grudnia 1930 r. w t. zw. „złotą niedzielę“. Kupcy cieszyńscy są mianowicie zdania, iż tylko przez zdwojoną pracę poprawić mogą swoje ciężkie położenie a równocześnie konsumentom, okazującym z powodu braku zarobków wielką niechęć kupna, dać możliwość poczynienia zakupów według ich finansowych zasobów.

Starostwo w Cieszynie istotnie też zezwoliło na otwarcie sklepów w dniu 14 grudnia b. r. a na zapytanie, dlaczego jedynie sprawa 14 grudnia została załatwiona, refe-

rent odnośny poinformował, że w niedzielę złotą, która przypada w roku bieżącym na dzień 21 grudnia, od dziesiątek lat sklepy są otwarte, tak iż nie potrzeba na to specjalnego zezwolenia.

Jednakowoż w dniu 15 grudnia b. r. Starostwo dało znać kancelarii Związku Kupców, że w roku bieżącym w złotą niedzielę sklepy mogą być otwarte jedynie po południu. To telefoniczne powiadomienie zostało następnie pisemnie potwierdzone.

Związek Kupców zwrócił się natychmiast do Województwa, również interwenjowała Izba Handlowa i Przemysłowa oraz p. Dr. Michejda, burmistrz miasta Cieszyna, by powyższa decyzja została zmieniona.

Wszystkie te kroki jednakowoż pozostały bez skutku, gdyż nie otrzymano nawet żadnej odpowiedzi, tak że w „złotą niedzielę“ przed południem sklepy musiały zostać zamknięte.

Prośba o zmianę decyzji została tem umotywowana, że ludność wiejska od dziesiątek już lat, udając się w dzień ten do kościoła, czyni przy tej sposobności głównie zakupy świąteczne oraz tem, że z powodu wczesnego zapadnięcia zmroku po południu nie można uskutecznić zakupu materiałów na ubrania, gdyż wybór koloru jest niemożliwy, z drugiej zaś strony, ludność od godziny 1—3 przebywa w domu albo też w kawiarniach, tak że w rachubę wchodzi jedynie czas między godziną 4-tą a 6-tą.

W przeciwieństwie do naszego zarządzenia, sklepy w Ostrawie jakoteż w Czeskim Cieszynie były otwarte również przed południem, co naturalnie wykorzystane zostało przez ludność, która swe zapotrzebowanie po większej części pokryła w Czechosłowacji. Doszło nawet do naszej wiadomości, że kupcy w Czeskim Cieszynie rozdawali pomiędzy klientów w Polskim Cieszynie kartki reklamowe z napisem, że w niedzielę, dnia 21 grudnia, tylko w Czeskim Cieszynie będą otwarte sklepy i że uczynią wszystko, ażeby ułatwić klienteli poczynienie zakupów.

Zamknięcie sklepów w godzinach przedpołudniowych w złotą niedzielę zarządzone zostało z powołaniem się na ustawę z 18 grudnia 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 2 z r. 1920. W tej samej jednakowoż ustawie znajduje się § 6 ustęp a, b, c, d, który napewno został umieszczony, aby dać sposobność władzom przemysłowym do zezwalania w wyjątkowych wypadkach kontynuowania pracy również i w czasie zakazanym.

Ustęp a § 6 tej ustawy mówi o przedsiębiorstwach, zagrożonych nadzwyczajnymi wydarzeniami czy też wypadkami.

Zdaniem naszym wypadek ten zachodzi w obecnym czasie nadzwyczajnej depresji gospodarczej, gdy protestuje się niezliczone ilości weksli, gdy biegnie tysiące skarg i zgłasza się tyle konkursów jakoteż insolwencyj. Niebezpieczeństwo to zagraża każdemu kupcowi tak, że w wypadku tym mogłaby być zastosowana powyższa ustawa.

W ustępie d ustawodawca mówi o koniecznościach narodowych.

Czy konieczność narodowa istnieje tylko w wypadku wojny i jej następstw? Czy nie jest koniecznością narodową utrzymanie kupiectwa, które jest inkasentem dla Skarbu Państwa.

Ponadto mamy jeszcze ustęp b, który postanawia, że praca zatrudnionych pracowników może być w roku nawet do 120 godzin, dziennie zaś do 4 godzin przedłużona, jeżeli n. p. należy wykonać prace inwentury. Ustawodawca uważa przeprowadzenie inwentury za rzecz bardzo ważną i zezwala na przedłużenie pracy nawet przez 14 dni. Mowca jest przekonany, że w ramach powyższego postanowienia byłoby możliwem uzyskać zezwolenie na otwieranie sklepów w niedzielę złotą również i przed południem. Nie mogą tu odgrywać roli względy religijne, ponieważ i najpobożniejszy katolik w dniu tym zawsze miał sklep otwarty.

Złota niedziela uważana jest ogólnie jako bardzo ważny faktor w życiu handlowem, gdyż daje ona kupiectwu możliwość poczynienia transakcyj oraz zapłacenia kumulujących się z końcem roku podatków. To też sfery kupieckie czynią starania, ażeby sklepy mogły być otwarte w tym czasie w porze dla konsumentów najbardziej dogodnej, t. zn. przed południem, gdyż godziny popołudniowe mniej wchodzą w rachubę. W innych krajach nawet zarządy poczt czynią starania, by w dniu tym doręczana była nietylko poczta, lecz również pieniądze i przesyłki pocztowe.

Przez powyższe zarządzenie kupiectwu cieszyńskiemu wyrządzona została znaczna szkoda, gdyż skutkiem tego utraciło część swych odbiorców, którzy bez najmniejszych skrupułów udali się do Czeskiego Cieszyna, gdzie też uskuteczniili poważną część swych zakupów.“

Mowca prosi Prezydium Izby o podjęcie starań, by tego rodzaju wypadek w przyszłym roku się nie powtórzył oraz o interwencję w Ministerstwie Przemysłu i Handlu w sprawie wydania zarządzenia, umożliwiającego kupcom otwie-

ranie sklepów w złotą niedzielę przed południem, które to zarządzenie wpłynie na zwiększenie się ich obrotów.

Zgłasza się do głosu p. Dr. O p u s z y ń s k i, który wyjaśnia, iż w sprawie tej interwenjował w Województwie, jednakowoż nie mógł uzyskać decyzji, zmieniającej zarządzenie Starostwa w Cieszynie, wobec wyraźnego brzmienia ustawy jakoteż wobec tego, iż powyższe godziny zamknięcia sklepów obowiązywały w całym Państwie. W sprawie tej jednakowoż zwołana zostanie do Izby konferencja oraz przedstawiony zostanie Ministerstwu odnośny wniosek, celem przywrócenia dawnego stanu, zezwalającego kupcom na otwieranie sklepów w złotą niedzielę przed południem.

Następnie zabiera głos p. Radca S t a s z k o, który oznajmia, że kupcy i przemysłowcy Skoczowa mają zamiar zwrócić się do Izby z prośbą o poparcie ich starań o utworzenie w Skoczowie ekspozytury Urzędu Skarbowego w Cieszynie. Obecny bowiem stan naraża przemysłowców i kupców Skoczowa jak i też jego okolicy na znaczne niedogodności, gdyż z wszelkimi sprawami podatkowymi muszą się udawać do Cieszyna, tracąc przez to czas jak i też ponosząc kosztą podróży.

Pan Dyr. A d a m e c k i odpowiada, iż Izba zbada tę sprawę jakoteż prosi o złożenie w biurze Izby memorjału, który z odpowiednim poparciem odeśle władzom miarodajnym.

Następnie zabiera głos Przewodniczący P. Dr. W e i n s c h e n c k, który oznajmia, iż pragnąłby w krótkich słowach skreślić obecną sytuację w przemyśle i handlu okręgu naszej Izby.

Że sytuacja jest ciężka a nawet bardzo ciężka, o tem niestety wszyscy wiedzą, tak że zbyteczne jest stwierdzić to jeszcze wyraźnie. W roku bieżącym mamy niestety do zanotowania szereg załamań się starych i poważnych firm przemysłowych i handlowych. Że sytuacja gospodarcza w innych ośrodkach przemysłowych kraju albo też zagranicą przedstawia się może jeszcze gorzej aniżeli u nas, nie może być dla nas pociechą. Przeciwnie wobec wzajemnych stosunków gospodarczych wszystkich krajów, depresja gospodarcza jednego kraju szybko oddziałuje i na życie gospodarcze innych państw. Mowca zaznacza, iż nie pragnie wymieniać przyczyn, którym należy przypisać obecny kryzys światowy. Wszystkim, którzy biorą czynny udział w życiu gospodarczem, są one dobrze znane. Już w ciągu ubiegłych lat sfery te podnosiły głosy przestrogi, chcąc spowodować usunięcie niejednego zła, które wraz z innemi

współczynnikami uważać należy za przyczynę obecnej nader trudnej sytuacji gospodarczej.

Obecnie nasuwa się pytanie, co należy uczynić wobec panującego kryzysu gospodarczego, by przesilenie to przezwyciężyć.

Zdaniem mowcy należy się liczyć z tem, że panująca obecnie depresja gospodarcza trwać będzie jeszcze długo a może nawet lata. Jeżeli zaś liczyć się musimy z długotrwałym kryzysem gospodarczym, wówczas — zdaniem mowcy — przestrzegać należy następujących zasad:

1. Produkować można jedynie tyle, ile rzeczywiście sprzedano, względnie ile z całą pewnością sprzedać będzie można, otrzymując za towar pełną równowartość. Zatem trzeba będzie obniżyć produkcję do najniższej granicy.

2. Będzie trzeba dążyć do osiągnięcia możliwie najniższych kosztów produkcji. Ponieważ w okręgu naszym posiadamy głównie przemysł przetwórczy, przeto pierwszym zadaniem będzie zakup surowców i półfabrykatów po cenach możliwie najniższych. Nie można zadowalać się jedynie osiągnięciem za przerobione surowce i półfabrykaty cen przedwojennych, trzeba się bowiem liczyć z tem, iż skutkiem postępów techniki, produkcja surowców i półfabrykatów ogromnie potaniała w porównaniu do warunków przedwojennych.

3. Koszty administracyjne muszą być obniżone do ostatecznych granic możliwości. Również i płacone w niektórych wypadkach nadmiernie wysokie ceny za robociznę będą musiały ulec regulacji, mimo to jednak robotnikowi dana być musi możność zachowania odpowiedniej stopy życiowej.

4. Sprzedając towar, należy o ile możności nie udzielać dłuższych kredytów, dążyć natomiast do uzyskania zapłaty gotówkowej. Mowca zaznacza, iż mógłby naprowadzić przykłady, z których wynika, iż wykonanie tego warunku nie należy do niemożliwości.

Ponadto musimy się zainteresować naszym bilansem płatniczym oraz handlowym. Mowca wprawdzie nie ma danych cyfrowych do dyspozycji, jednakowoż stwierdza, iż bilans płatniczy w obecnej chwili nie może być dla nas korzystny. Co się zaś tyczy bilansu handlowego, to jest wiadomem, iż ostatnio bilans ten stał się czynny. Wprawdzie eksport nasz nie wzmógł się znacznie, jednakowoż podnieść należy z uznaniem niestrudzoną pracę Państwowego Instytutu Eksportowego i jego Dyrektora, któremu należy zawdzięczać, że eksport polski stał się czynnikiem, z którym obecnie liczyć się należy na rynku światowym.

Bilans handlowy stał się czynny z przyczyny tej, iż import nasz skurczył się bardzo poważnie.

W interesie stabilizacji naszej waluty najważniejszym warunkiem jest stała aktywność naszego bilansu handlowego, który to warunek przybiera na wadze w miarę zwiększania się niebezpieczeństwa pasywności bilansu płatniczego.

Z powyższych przyczyn utrzymanie i popieranie naszego eksportu ma jak najdonioślejsze znaczenie, przyczem Śląsk Cieszyński w kwestji tej zajmuje specjalne stanowisko, gdyż eksportuje od lat kilkudziesięciu swoje wyroby i w czasie tym nawiązał stosunki handlowe we wszystkich częściach świata. Te stosunki handlowe stanowią poważną, czynną pozycję naszego dorobku narodowego. Utrata tego dorobku narodowego stanowiłaby niepowetowaną szkodę nie tylko dla Śląska Cieszyńskiego ale i dla całego kraju.

Z tego powodu mówca wzywa przemysł i handel Śląska Cieszyńskiego, by dokładał wszelkich starań celem utrzymania tego eksportu. Utrzymanie eksportu na dotychczasowym poziomie, bez życziwej pomocy Państwa, w obecnym okresie ciężkiej depresji gospodarczej, byłoby niemożliwe; jednakowoż i sami powinniśmy uczynić wszystko, coby wpłynąć mogło na obniżenie współczynników, z których składa się cena. Musimy zatem oszczędzać, gdzie to jest tylko możliwe, by na przyszłość stworzyć w kraju warunki, któreby umożliwiły nam zwalczanie konkurencji na rynkach światowych już bez pomocy Państwa. Byłby to stan, któryby stworzył silne podstawy gospodarcze dla Państwa.

Wreszcie mówca zaznacza, iż wprowadzie sytuację przedstawia w barwach niezbyt jasnych, jednakowoż tak przemysł jak i też sfery kupieckie nie mogą patrzeć na świat przez szkła różowe. Nie frazesami i entuzjazmem można oddziaływać na życie gospodarcze, lecz realną oceną warunków przy zachowaniu zimnej krwi.

Jakkolwiek horyzont pokryty jest jeszcze czarnymi chmurami, przez które nie przedziera się jeszcze żadne światło, to jednak jesteśmy przekonani, że łódź naszego Państwa wyjdzie bez szwanku z obecnej ciężkiej burzy. Powinniśmy jednakowoż wyteżyc wszystkie siły, pracując dla dobra naszego Śląska Cieszyńskiego a tem samem i kraju.

Zgłasza się do głosu p. Dr. Heilpern, który zwraca uwagę, iż również i brak organizacji w przemyśle jest jedną z przyczyn obecnej depresji gospodarczej. Gdy w in-

nych krajach w przemyśle tekstylnym n. p. jeden tkacz obsługuje 4 krosna, u nas jeden tkacz pracuje przy jednym warsztacie tkackim, co oczywiście podraża znacznie nasze koszty produkcyjne.

Pan Radca Staszko zwraca uwagę na nasze podatki jakoteż świadczenia socjalne, które swoją wysokością również niekorzystnie oddziałują na kształtowanie się naszych kosztów produkcyjnych.

Wreszcie p. Radca Berger poruszył sprawę konfiskat towarów gdańskich, które ostatnio zostały przeprowadzone. Władze mianowicie stoją na stanowisku, iż towar nawet sprowadzony legalnie do Gdańska, o ile w ślad postanowień traktatu polsko-gdańskiego ma służyć jedynie do zaspokojenia własnych potrzeb tego miasta, nie może być dalej sprzedawany do Polski, oraz że nabywanie jego stanowi przekroczenie karnej ustawy skarbowej.

Pan Dyr. Adamecki jest zdania, iż w sprawach tych należałoby się odnosić do wyższej instancji, gdyż import tego rodzaju może być karany jedynie w wypadku udowodnionej złej woli a nie podlega wątpliwości, iż złej woli u danych kupców nie było, gdyż w wielu wypadkach zakupili towar u krajowych kupców a ponadto zakupujący go w Gdańsku nie mógł wiedzieć, na jaki kontyngent towar ten sprowadzony został.

Na czem posiedzenie zamknięto o godzinie 18-ej min. 25.

Protokół

z 28 zwyczajnego posiedzenia plenarnego Izby Handlowej
i Przemysłowej w Bielsku, które się odbyło na dniu 27
marca 1931 r.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia plenarnego, które się odbyło na dniu 22 grudnia 1930 r.
2. Sprawozdanie z czynności Izby za rok 1930;
3. Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego Izby za rok 1930;
4. Wybór Prezydjum oraz poszczególnych Sekcyj;
5. Różne.

Obecni:

Pan Dr. Fedor Weinschenck, Prezydent Izby, jako Przewodniczący.

Jako Komisarz Rządowy p. Dr. Adam Zaleski,
Radca Województwa w Katowicach.

PP. Członkowie Izby:

Berger Robert,
Fuchs Karol,
Inż. Gross Franciszek,
Robert Haberland,
Jaworski Władysław,
Krisch Henryk,
Dr. Podczaski Jakób,
Staszko Józef,
Inż. Walczok Otto.

PP. Członkowie-Korespondenci:

Inż. Klusek Bogumił,
Kościałkowski Jan,
Kułakowski Leon,

Mitręga Paweł,
Inż. Stonawski Jerzy,
Stosius Ryszard,
Weinheber Roman.

Z ramienia biura Izby p. Dyr. Teofil Adamecki oraz p. Dr. Kazimierz Opuszyński.

Nieobecni członkowie Izby usprawiedliwili swoje nieprzybycie bądź pisemnie, bądź telefonicznie lub ustnie.

Początek o godzinie 4-tej minut 10 po południu.

Przewodniczący p. Dr. Fedor Weinschenck wita obecnych oraz otwiera posiedzenie.

Przed wejściem do porządku dziennego p. Przewodniczący poświęca ciepłe słowa wspomnienia pamięci zmarłego na dniu 27 lutego 1931 r. Radcy Izby ś. p. Inż. Kurta Puscha, Dyrektora Golezowskiej Fabryki Portland-Cementu S. A. w Golezowie. Ś. p. Inż. Kurt Pusch ceniony był tak w Izbie, dla której nigdy nie żałował swoich sił, jak i też z powodu zasług, które położył dla rozwoju fabryki, której był dyrektorem. To też wiadomość o jego przedwczesnej śmierci wywołała ogólny żal w szerokich kołach ludności na Śląsku Cieszyńskim.

Zebrani wysłuchali przemówienia p. Przewodniczącego na znak żałoby stojąc, poczem uchwalili jednogłośnie umieszczenie go w protokole.

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia plenarnego, odbytego na dniu 22 grudnia 1930 r.

Następnie Przewodniczący przechodzi do porządku dziennego i zapytuje, czy plenum żąda odczytania doręzonego każdemu z członków protokołu plenarnego posiedzenia z dnia 22 grudnia 1930 r.

Plenum uważa osobne odczytanie protokołu za zbędne i zwalnia Prezydium z powyższego obowiązku.

Następnie p. Przewodniczący zapytuje plenum, czy podnosi jakiegokolwiek zarzuty przeciwko stylizacji protokołu i po skonstatowaniu, że takowe nie są podnoszone, przechodzi do następnego punktu porządku dziennego.

2. Sprawozdanie z czynności Izby za rok 1930.

Następnie Prezydent przechodzi do 2 punktu porządku dziennego oraz oddaje głos p. Dyr. Adameckiemu, który zawiadamia jak następuje:

Ponieważ sprawozdanie o położeniu gospodarczem okręgu Izby w roku zeszłym wyjdzie drukiem oraz dorę-

czone zostanie każdemu z P. T. Radców, przeto referent zamierza ograniczyć się jedynie do sprawozdania z czynności Izby.

Sprawozdanie to zostało jednogłośnie przyjęte do wiadomości.

3. Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego Izby za r. 1930.

Przewodniczący p. Dr. Weinschenck oddaje głos p. Dr. Kazimierzowi Opuszyńskiemu, który wywodzi jak następuje:

Na posiedzeniu Komisji budżetowej Izby, które się odbyło dnia 27 lutego 1931 r., zamknięcie rachunkowe Izby za rok 1930 uchwalone zostało w następującem brzmieniu:

Winien	zł	zł
Saldo z r. 1929	18.440.48	
Dodatki podatkowe	90.531.95	
Opłaty manipulacyjne	11.059.35	
Opłaty od podań przywozowych	3.992.55	
Mylnie wpłacona kwota na P. K. O. (dla Śl. Klubu Automobilowego)	208.30	
Odsetki bankowe	2.332.28	126.564.91
Czynsz dzierżawny	6.222.—	
Zwrot za opał	572.20	6.794.20
Potrącone składki dla Fund. Pens. urzęd. stałym		831.60
Zwrot za druki		184.80
Rada portu w Gdańsku — zwrot kosztów odczytu		360.—
Zwrot za nadpłacone druki statystyczne		125.—
Wpłacone kwoty na Wystawę Ko- munikacyjną w Poznaniu		2.328.—
Biuro celne — dochód	685.40	
Biuro kolejowe — wyreklamowane kwoty do zwrotu firmom	3.646.66	
„ „ — dochód z czynności	552.47	4.884.53
Punkt kontroli szczeciny etc.		5.819.41
Dług zaciągnięty w Fund. Pensyjnym		5.000.—
		152.892.45

		M a
	zł	zł
Płace i wydatki osobowe:		
Pobory personau konceptowego	33.000.—	
Pobory personau kancelaryjnego	22.600.—	
Pobory woźnego i gońca	3.115.—	
Ubranie woźnego	192.30	
Zasiłek kuracyjny	600.—	
Konsultanci itp.	2.000.50	61.507.80
Utrzymanie domu:		
Opał i woda	2.045.66	
Światło i koszta utrzymania porządku	1.697.91	
Centralne ogrzewanie, naprawa	86.09	
Ubezpieczenie	351.94	4.181.60
Materiały piśmienne i opłaty pocztowe:		
Materiały piśmienne	455.10	
Druki	823.70	
Portorja	1.207.—	
Za nadane telegramy	96.36	
Abonament telefoniczny	1.080.—	
Rozmowy telef. międzymiastowe	255.26	
Domowa stacja telefoniczna —		
czynsz dzierżawny	928.80	
Drobne wydatki	24.70	4.870.92
Czasopisma, książki		3.350.18
Inwentarz:		
Zakupno maszyny do pisanja i na-		
prawa	1.521.60	
Drobne zakupy przyborów kancela-		
ryjnych	800.90	2.322.50
Należytości podatkowe i ubezpieczeniowe:		
Kasa Chorych	2.028.69	
Ekwiwalent za ubezpieczenie w Ka-		
sie Chorych	301.88	
Podatek dochodowy	2.138.55	
Składka do Zakł. Ubezp. Pracown.		
Umysł.	840.—	
Składka z budżetu na Fundusz		
Pensyjny	6.500.—	
Wpłacone przez urzędników od poborów	831.60	12.640.72
Subwencje i składki:		
Subwencja dla dokszt. szkół przem.		
i handl.	620.—	
Do przeniesienia:		88.873.72

	zł	zł
Z przeniesienia:		88.873.72
Zapomogi i datki	160.—	
Przekazana wpłata przez Zarządy		
Uzdrowisk. na Wystawę Komuni-		
kacyjną w Poznaniu	2.328.—	
Subwencja na Wystawę w Liège	896.50	
Subwencja na Wystawę w Charbinie	500.—	
Składka do Międzynarodowej Izby		
Handlowej	3.001.50	
Centralna Komisja Przywozowa —		
remuneracja	250.—	
Subwencja na wydawnictwo N. T. A.	179.—	7.935.—
Koszty podróży i reprezentacji		4.740.75
Biuro kolejowe i celne:		
Pobory urzędników	3.194.83	
Zakupione taryfy kolejowe	621.50	
Wyreklamowane sumy przekazane		
firmom	3.646.66	7.462.99
Punkt kontroli szczeciny, pierza etc.:		
Pobory	1.625.—	
Czynsz za magazyn w Dziedzicach	1.259.87	
Koszty podróży	2.519.80	
Opłaty związane z przekazaniem kwot	12.52	
Plombownice	126.50	
Zwrot nadpłaty przy odprawie piór		
galant.	56.52	
Ubezpieczenia i różne	143.69	5.744.—
Przekaz. mylnie wpłac. kwota Śl.		
Klubu Automobilowego	208.30	
Odsetki	23.03	231.33
Kapitałny remont gmachu:		
a) roboty murarskie	20.028.—	
b) „ szklarskie	507.61	
c) „ malarskie i pokostnicze	2.333.40	
d) „ parkietowe	4.314.69	
e) naprawa dachu	2.315.30	
f) instalacja światła	1.055.27	
g) różne	73.60	30.628.87
Nieprzewidziane wydatki:		
a) dary i datki	1.176.—	
b) wożny za bilet kolejowy	254.10	
Do przeniesienia:		145.616.66

	zł	zł
Z przeniesienia:		145.616.66
c) nekrolog	265.—	
d) różne	328.98	2.024.08
Konto w P. K. O.		3.842.66
Konto w Banku Gospodarstwa Kraj.		810.—
Gotówka w kasie		599.05
		152.892.45

Sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 1930.

Dochody:

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	K w o t a		a z a t e m	
				prelimi- nowana	wyko- nania	więcej	mniej
I			WŁASNE DOCHODY				
			Dochody zwyczajne				
	1		Dochody biurowe				
		1	Oplaty od świadectw pochodzenia	9 000.—	3 755.—		5 245 —
		2	Oplaty od zaświadczeń paszportowych	4 000.—	4 091.—	91.—	
		3	Oplaty od podań przywozowych	2 500.—	3 992.55	1 492.55	
		4	Inne opłaty	6 500.—	3 421.65		3 078.35
	2		Dochód z nieruchomości				
		1	Czynsz	5 500.—	6 222.—	722.—	
		2	Wpływy dodatkowe	500.—	572.20	72.20	
	3		Dochód z wydawnictw				
	4		Dochód z agend specj.				
		1	Biuro kolejowe	4 000 —	4 884.53	884.53	
		2	Biuro celne				
		3	Punkt kontroli szczeciny		5 819.41	5 819 41	
	5		Odsetki od lokowanej gotowizny	2 000.—	2 332.28	332.28	
II			Dochody nadzwyczajne				
	6		Nadwyżka z r. 1929	22 000.—	18 440.48		3 559.52
	7		Pożyczka		5 000.—	5 000 —	
	8		Sprzedaż nieruchomości				
			Dodatek do ceny świadectw przemysłowych	84 000.—	90 531.95	6 531.95	
			Razem	140 000.—	149 063.05	20 945.92	11 882.87
					+ 9 063.05		

Wydatki:

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	K w o t a		a z a t e m	
				prelimi- nowana	wyko- nania	więcej	mniej
I			Wydatki osobowe	71 200.—	74 248.52	3 972 67	924.15
	1		Place				
		1	Urzednicy ustaleni i nieustaleni	51 000.—	51 220.—	220.—	
		2	Dietariusze	800.—	2 000 —	1 200.50	
		3	Konsultanci i t. p.	3 600.—	3 097.—		502.70
		4	Wozni				
	2		Ubezpieczenia				
		1	Kasa Chorych	1 800.—	2 330.57	530.57	
		2	Inne ubezpieczenia i podatek dochodowy	3 500.—	3 078.55		421.45
		3	Wpłata do fund. emer.	6 500.—	6 500.—		
			Uiszczone składki przez urzędników		831.60	331.60	
	3		Remuneracje i zapomogi	4 000.—	5 190.—	1 190 —	
II			Wydatki rzeczowe	21 400.—	14 725.20	746.93	7 421.73
	1		Nieruchomość				
		1	Utrzymanie porządku, opał, woda	1 700.—	2 045.66	345 66	
		2	Światło, utrzymanie porządku w lokalu	1 300.—	1 697.91	397.91	
		3	Remont gmachu, lokalu	2 000.—	86.09		1 913.91
		4	Ubezpieczenia i podatki	400.—	351.94		48 06
			Wydatki biurowe				
		1	Materiały piśmienne	1 000.—	455.10		544 90
		2	Druki	2 000.—	823.70		1 176.30
		3	Porto i opłaty telegr.	1 300.—	1 303.36	3.36	
		4	Opłaty telefoniczne	3 000 —	2 264.06		735 94
		5	Inwentarz (kupno, naprawa)	4 000.—	2 322.50		1 677.50
		6	Czasopisma, książki, mapy	4 200.—	3 350.18		849.82
		7	Drobne wydatki	500.—	24.70		475.30
			Do przeniesienia:	92 600 —	88 973 72	4 719.60	8 345 88

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	K w o t a		a z a t e m	
				prelimi- nowana	wyko- nania	więcej	mniej
III			Z przeniesienia:	92 600.—	88 973.72	4 719.60	8 345 88
			Wydawnictwa, sub- wencje i składki	15 400.—	7 935.—		7 465.—
	1		Wydawnictwa	5 000.—	179.—		2 831.—
	2		Subwencje				
	1	1	Udział w utrzym. szkół handlowych	2 000 —	620 —		1 380.—
	2	2	Zapomogi i stypendja	1 000.—	160.—		840.—
IV	3	3	Zasiłki na prace nau- kowe				
	4	4	Zasiłki na popieranie rozwoju przem. i handlu	6 000.—	3 724.50		2 275.50
	5	5	Składki członkowskie	3 400.—	3 251.50		148.50
			Agendy specjalne Izby	6 000.—	13 206.99	7 206.99	
	1		Biura, instytuty, po- kazy				
	1	1	Biuro kolejowe i celne	6 000.—	7 462.99	1 462.99	
V	2	2	Punkt kontroli szcze- ciny etc.		5 744.—	5 744.—	
	2		Ekspozytura Izby				
			Wydatki różne	11 000.—	6 760.59		4 239.41
	1		Koszty reprezentacji	1 500.—			1 500.—
	2		Koszty podróży urzęd- ników	5 000.—	4 599.75		400.25
	3		Zwrot poniesionych kosztów członkom Izby	500.—	141.—		359.—
VI	4		Splata długów				
	5		Odsetki				
	6		Pokrycie deficytu fun- duszu emerytalnego				
	7		Nieprzewidziane wy- datki	4 000.—	2 019.—		1 980.16
			Wydatki nadzwyczajne	33 000.—	30 628.—		2 371.13
	1		Budowle				
	2		Budowa gmachu, kupno				
			Kapitałny remont gmachu	15 000.—	30 628.—		2 371.13
			dodatkowo prelinin.	18 000.—			
			Razem	158 000.—	147 505.17	11 926.59	22.421.42

Zestawienie wpływów i wydatków Izby za rok 1930.

Debit	zł
Wynagrodzenie personelu	61.507.80
Utrzymanie domu	4.181.60
Materiały piśmienne i opłaty telefoniczne	4.870.92
Czasopisma, książki	3.350.18
Inwentarz	2.322.50
Należności podatkowe, ubezpieczeniowe i składki na Fundusz Pensyjny	12.640.72
Subwencje i składki	7.935.—
Koszty podróży i reprezentacji	4.740.75
Biuro kolejowe	7.462.99
Punkt kontroli szczeciny, pierza etc.	5.744.—
Kapitałny remont gmachu	30.628.87
Nieprzewidziane wydatki i różne	2.255.41
Sumy przechodnie	5.251.71
	<u>152.892.45</u>

	Credit
	zł
Dodatki podatkowe	90.531.95
Opłaty administracyjne	15.260.20
Czynsz od wynajętych lokali	6.794.20
Odsetki	2.332.28
Zwrot za druki	669.80
Saldo z r. 1929	18.440.48
Subwencje na Wystawę Komunikacji w Poznaniu	2.328.—
Biuro kolejowe — wyrekl. przewoźne	4.884.53
Opłaty z eksportu szczeciny, pierza etc.	5.819.41
Wpłata przez urzędników do Funduszu Pensyjnego	831.60
Dług w Funduszu Pensyjnym	5.000.—
	<u>152.892.45</u>

Zamknięcie rachunkowe Funduszu Pensyjnego Izby Handlowej i Przemysłowej za rok 1930.

Winien	zł
Majątek Funduszu z lat ubiegłych	37.910.87
Odsetki	1.911.24
Za zrealizowane kupony	1.516.83
Potrącenie z poborów urzędników	831.60
Preliminowane przez Izbę na rok 1930	6.500.—
	<u>48.670.54</u>

	M a
	zł
Papiery wartościowe	18.158.77
Na książeczce wkładkowej	25.511.77
Pożyczka udzielona Izbie	5.000.—
	<u>48.670.54</u>

Z zamknięcia rachunkowego Izby wynika, iż zamknęła ona rok 1930 nadwyżką zł 251.71.

W ślad za zamknięciem rachunkowem Izby, Izba posiadała mianowicie:

na koncie w P. K. O.	zł 3.842.66
na koncie w Banku Gospodarstwa Krajowego	„ 810.—
gotówkę w kasie	„ 599.05
	<u>razem zł 5.251.71</u>

z drugiej strony jednak zaciągnęła Izba w swym Funduszu Pensyjnym pożyczkę w wysokości 5.000.—.

Następnie zgłasza się do głosu p. Radca H a b e r l a n d, skarbnik Izby, który oświadcza, iż badał co miesiąc stan kasy jakoteż księgi Izby i porównywał je z alegatami oraz znalazł wszystko w największym porządku.

Pan Radca H a b e r l a n d wnosi na udzielenie Dyrekcji Izby absolutorjum.

Zebrani jednogłośnie uchwalają zatwierdzić przedłożone im zamknięcie rachunkowe Izby oraz udzielić Dyrekcji Izby absolutorjum.

4. Wybór Prezydium oraz poszczególnych Sekcyj.

Następnie Prezydent Izby P. Dr. Fedor Weinschenck składa swój urząd w ręce Plenum oraz prosi p. Wiceprezydenta Dr. Jakóba Podczaskiego, jako najstarszego wiekiem, by objął przewodniczenie w posiedzeniu.

Pan Dr. Jakób Podczaski obejmuje przewodnictwo oraz zarządza, zgodnie z przepisami statutu, wybór Prezydenta przez głosowanie kartkami, powołując jako skrutatorów pp. radców: Karola Fuchsa i Józefa Staszkę.

Po zebraniu kartek głosowania przez pp. skrutatorów p. Przewodniczący stwierdza, iż z 10 kartek oddanych 9 padło na p. Dr. Weinschencka, 1 na p. Dr. Podczaskiego, skutkiem czego p. Dr. Fedor Weinschenck obrany został ponownie Prezydentem Izby Handlowej i Przemysłowej.

Pan Dr. Podczaski dziękuje w ciepłych i serdecznych słowach p. Dr. Weinschenckowi za dotychczasową owocną i niezmordowaną działalność w interesie Izby i naszego gospodarstwa krajowego oraz oddaje przewodniczenie ponownie w ręce p. Dr. Fedora Weinschencka.

Pan Dr. Weinschenck dziękuje Plenum za wyrażone mu zaufanie przez ponowny wybór na Prezydenta Izby oraz oświadcza, iż wybór przyjmuje.

Następnie p. Prezydent zarządza wybór Wiceprezydenta oraz prosi pp. skrutatorów o zebranie kartek. Po zebraniu kartek p. Przewodniczący stwierdza, iż z 10 kartek oddanych 9 padło na p. Dr. Jakóba Podczaskiego, 1 na p. Staszkę, skutkiem czego p. Dr. Jakób Podczaski wybrany został ponownie Wiceprezydentem.

Pan Dr. Weinschenck dziękuje w serdecznych słowach p. Dr. Jakóbowi Podczaskiemu za dotychczasową działalność oraz zapytuje go, czy wybór przyjmuje.

Pan Dr. Podczaski dziękuje Plenum za wyrażone mu zaufanie oraz oświadcza, iż przyjmuje wybór na Wiceprezydenta Izby.

Następnie p. Prezydent zarządza wybór Delegata do Prezydium oraz stwierdza po zebraniu kartek przez pp. skrutatorów, iż z 10 głosów oddanych, 10 padło na p. Henryka Mehlo, w następstwie czego p. Henryk Mehlo obrany został ponownie Delegatem Prezydium Izby.

Przy wyborze skarbnika Izby wybrany został ponownie dotychczasowy skarbnik p. Robert Haberland, a jako jego zastępcą p. Inż. Franciszek Gross, jednogłośnie przez reklamację.

Członkami Komisji budżetowej wybrani zostali Panowie:

Pan Robert Haberland jako przewodniczący, jako zastępcą p. Inż. Franciszek Gross.

Jako członkowie:

PP. Dr. Jerzy Aulich,

Karol Fuchs,

Dr. Jakób Podczaski,

Inż. Otto Walczok.

Do Komisji połączonych sekcij wybrani zostali Panowie: Pan Henryk Mehlo, jako przewodniczący, p. Karol Fuchs, jako zastępcą. Ponadto PP.:

Robert Berger,

Inż. Franciszek Gross,

Robert Haberland,

Jan Juraszek,
 Brunon Konczakowski,
 Henryk Krisch,
 Józef Staszko.

Do Komisji przemysłowej wybrani zostali panowie:

Pan Henryk Mehlo jako przewodniczący, p. Inż. Franciszek Gross jako zastępca przewodniczącego. Ponadto wpisali się panowie:

Inż. Alfred Bartelmuss,
 Dr. Paweł Büttner,
 Juljusz Deutsch,
 Inż. Oskar Deutsch,
 Dr. Maurycy Heilpern,
 Jan Kościółkowski,
 Dr. Roman Postępski,
 Inż. Karol Rusz,
 Fryderyk Skalla,
 Emil Skrivanek,
 Inż. Jerzy Stonawski,
 Ryszard Stosius,
 Oskar Twerdy,
 Paweł Mitręga.

Do Komisji handlowej wybrani zostali panowie:

Pan Robert Haberland jako przewodniczący, p. Brunon Konczakowski jako jego zastępca. Ponadto wpisali się panowie:

Robert Berger,
 Józef Blum,
 Salo Buchner,
 Rudolf Fiala,
 Henryk Krisch,
 Leon Kułakowski,
 Dr. Jakób Podczaski,
 Inż. Hugo Presser,
 Józef Staszko,
 Wacław Umlauf,
 Roman Weinheber.

Do Komisji rękodzielniczej wybrani zostali panowie:

Pan Karol Fuchs, jako przewodniczący, Inż. Otto Walczok, jako zastępca przewodniczącego. Ponadto wpisali się panowie:

Salo Buchner,
 Inż. Franciszek Gross,

Jan Juraszek,
Inż. Bogumił Klusak,
Henryk Krisch,
Paweł Mitrega,
Józef Staszko,
Inż. Jerzy Stonawski.

5. Różne.

Następnie prezydent przechodzi do punktu 5 porządku dziennego oraz zapytuje się zebranych, czy który z nich nie zamierza zabrać głosu w sprawie nieumieszczonej na porządku dziennym.

Zgłasza się do głosu p. Radca Krisch, który zauważa, iż przepisy kolejowe koncedują jedynie termin 3-dniowy wolny od opłaty składowej, licząc od doręczenia awiza do czasu wykupna towaru. Przepisy te są nader uciążliwe dla kupiectwa, cierpiącego zwłaszcza obecnie na dotkliwy brak gotówki. Zdaniem mówcy należałoby wszcząć starania, ażeby ten czas wolny od opłaty składowej przynajmniej przedłużony został na 6 do 10 dni.

Pan Radca Kułakowski skarży się na okoliczność, iż na targach w Dziedzicach wbrew postanowieniom ustawy sprzedawane są najróżnorodniejsze rzeczy i to przez osoby niemające z gminą nic do czynienia. Sprzedaże te oczywiście stanowią nielojalną konkurencję dla kupiectwa osiadłego w Dziedzicach, które musi opłacać podatki jakoteż świadczenia społeczne. Ponadto nie leżą one również i w interesie kupującego, któremu się, wprowadzając tanie pieniądze, sprzedaje towary najgorszej jakości. Dr. Opuszyński wyjaśnia, iż według § 66 wolno sprzedawać na targach tygodniowych środki żywnościowe jakoteż surowe, produkta naturalne, sprzęty rolnicze, jak wogóle zwyczajne artykuły codziennego użytku. Powyższe artykuły mogą być sprzedawane przez wszystkie osoby, natomiast inne jedynie przez handlujących osiedlonych w danej gminie. W sprawie powyższej Izba już raz zwróciła się do władzy przemysłowej o wydanie odnośnego zakazu, oraz zakaz ten, o ile Izbie wiadomo, faktycznie wydany został. Na skutek obecnego zażalenia p. Radcy Kułakowskiego Izba w sprawie tej ponownie wystąpi do władzy przemysłowej.

Pan Radca Krisch skarży się na złe połączenia, łączące Cieszyn z Katowicami przez Pawłowice i skutkiem tego szlak ten jest bardzo niedogodny dla mieszkańców miasta Cieszyna, udających się do Katowic. Powodu należy

szukać w tem, że prawie na każdej stacji węzłowej trzeba długo czekać na połączenie kolejowe, n. p. w Pawłowicach samych pół godziny.

Pan Dyr. A d a m e c k i zapewnia, iż przy układaniu nowego rozkładu jazdy Izba dołoży starań, ażeby życzenia miasta Cieszyna uwzględnione zostały.

Na tem obrady skończono o godz. 6 minut 15.

Protokół

z 29 zwyczajnego posiedzenia plenarnego Izby Handlowej i Przemysłowej w Bielsku, które odbyło się na dniu 29 grudnia 1931 r.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia plenarnego, które się odbyło na dniu 27 marca 1931 r.
2. Sprawozdanie za czasokres od ostatniego posiedzenia plenarnego.
3. Zatwierdzenie preliminarza wydatków Izby na rok 1932.
4. Wybór delegata do Prezydium Izby.
5. Kooptowanie nowych członków Izby oraz zamianowanie nowych członków korespondentów.
6. Różne.

Obecni:

Pan Dr. Fedor Weinschenck, jako Przewodniczący.

Pan Adam Zaleski, Radca Województwa, jako Komisarz Rządowy.

PP. Członkowie:

Robert Berger,
Inż. Franciszek Gross,
Robert Haberland,
Jan Juraszek,
Brunon Konczakowski,
Dr. Jakób Podczaski,
Józef Staszko,
Inż. Otton Walczok.

PP. Członkowie-Korespondenci:

Alfred Bartelmuss,
Inż. Bogumił Klusak,

Jan Kościółkowski,
Leon Kułakowski,
Dr. Roman Postępski,
Inż. Jerzy Stonawski,
Ryszard Stosius.

Z ramienia biura Izby:

Dyr. Teofil Adamecki, Dyrektor Izby,
Dr. Kazimierz Opuszyński, Wicedyrektor Izby.
Nieobecni usprawiedliwili się ustnie lub pisemnie.
Początek o godzinie 4-tej po południu.

Przewodniczący p. Dr. Fedor Weinschenck wita obecnych oraz otwiera posiedzenie.

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia plenarnego, które się odbyło na dniu 27 marca 1931.

Następnie przewodniczący przechodzi do porządku dziennego i zapytuje plenum, czy żąda odczytania doręzonego każdemu z członków protokołu plenarnego posiedzenia z dnia 27 marca 1931 r. Plenum uważa osobne odczytanie protokołu za zbędne i zwalnia Prezydium z powyższego obowiązku.

Następnie p. przewodniczący zapytuje plenum, czy podnosi jakiegokolwiek zarzuty przeciwko stylizacji protokołu i po skonstatowaniu, że takowe nie są podnoszone, przechodzi do następnego punktu porządku dziennego.

2. Sprawozdanie z czynności Izby za czasokres od ostatniego posiedzenia plenarnego.

Pan Prezydent przechodzi do 2 punktu porządku dziennego oraz oddaje głos p. Dyr. Adameckiemu.

Pan Dyr. Adamecki zaznacza, iż w sprawozdaniu swem nie będzie się zatrzymywał przy szczegółach, gdyż sprawozdanie z czynności Izby za rok 1931 doręczone zostanie na piśmie każdemu z PP. Radców, lecz że jedynie wspomni głównejsze prace, któremi Izba się w okresie sprawozdawczym zajmowała.

Z pośród spraw komunikacyjnych należy zaznaczyć, iż w związku z pracami nad rewizją taryfy przewozowej, Izba przedłożyła Ministerstwu komunikacji swe wnioski, podkreślając, iż z uwagi na znaczny spadek cen lnu, juty i konopi zaistniała konieczność poddania rewizji obecnie obowiązujących stawek przewoźnego na te surowce włókiennicze. Izba podkreśliła, iż taryfa wewnętrzna jest

szczególnie wysoką i o ile chodzi o małe odległości na przestrzeni Piotrowice—Bielsko, nie znajduje się w żadnym stosunku do kosztów przewoźnego w tranzycie z przystani morskich. I tak przewoźne za jutę wynosi:

na przestrzeni Hamburg—Piotrowice, 804 km, za 10.000 kg — zł 470.70; na przestrzeni Piotrowice—Bielsko, 46 km, za 10.000 kg — zł 157.—; na przestrzeni Laube—Piotrowice, 460 km, za 10.000 kg — zł 226.30.

Koszta transportu konopia włoskiego wynoszą:

na przestrzeni Tarvis—Bernhardstahl, 536 km, za 10.000 kg — zł 549.—; na przestrzeni Bernhardstahl—Piotrowice, 214 km, za 10.000 kg — zł 187.—; na przestrzeni Piotrowice—Bielsko, 46 km, za 10.000 kg — zł 167.—.

Zarazem Izba zaznaczyła, iż o ile chodzi o rosyjskie konopie oraz len czesany, to koszta przewozu na przestrzeni 805 km Stołpce—Bielsko za wagon 10.000 kg wynoszą 1.199.70 zł, zatem znacznie więcej niż za takie same odległości z Tarvisu lub Hamburga, tak, że znacznie korzystniej kalkuluje się len lub konopie, wprowadzone drogą przez Hamburg lub Bremę. Tak samo zdaniem Izby jest rzeczą nieuzasadnioną włączenie przędzy konopnej do poz. 742, tak, że opłata — mimo swej niskiej wartości — przewoźne wedle klasy pierwszej, narówni z przędzą wełnianą.

Tak samo Izba wypowiedziała się za wprowadzeniem specyfikacji w pierwszej klasie towarowej w tym kierunku, by na tanie wyroby, jak sienniki konopne, płótno konopne, filtracyjne, taśmy wszelkiego rodzaju, pasy z sierści wielbłądziej, konopne i bawełniane, siatki opakunkowe, wprowadzone zostało obniżenie stawek przewoźnego, gdyż obecnie przewoźne to wynosi niejednokrotnie 10—15% tych wyrobów.

Ponadto Izba czyniła starania, by Bielsko uznane było nie tylko jako stacja wyjazdowa, lecz również jako stacja dojazdowa w ruchu turystycznym. Bielsko, leżące u stóp Beskidów, jest mianowicie bardzo ważnym punktem wycieczkowym tak w lecie jak i w zimie, a uczynienie z Bielska również i stacji dojazdowej niewątpliwie przyczyni się do wzmocnienia ruchu turystycznego i ruchu obcych w tem mieście, co ma nader doniosłe znaczenie tak dla tutejszych przedsiębiorców handlowych jak i hotelarskich i restauracyjnych. Wprawdzie czynią władze kolejowe w tym względzie trudności, wychodząc z założenia, że te ulgi kolejowe mogłyby być nadużywane również i dla innych celów z uwagi na okoliczność, iż Bielsko jest również centrum jednego z polskich okręgów przemysłowych, istnieje

jednakowoż nadzieja, iż trudności te z czasem usunięte zostaną.

Ze spraw podatkowych najważniejszą kwestją, którą Izba się zajmowała w okresie sprawozdawczym, jest sprawa zryczałtowania podatku obrotowego dla przemysłu włókienniczego, oraz wprowadzenie podatku obrotowego wyrównawczego, co przewiduje nowa nowela do ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Ze spraw podatkowych, które Izbę zajmowały w okresie sprawozdawczym, należy wymienić wyznaczenie delegatów dla Wydziału Skarbowego w związku z ustaleniem średniej dochodowości w stosunku do obrotów. Kwestji tej Izba specjalnie poświęcała swoją uwagę, gdyż obliczanie dochodu od obrotu uważa za metodę niewłaściwą, która może być używaną jedynie subsydjarnie, o ile dochód nie może być ustalony inną drogą. Pozatem istnieje tendencja do ustalania dochodowości w stosunkowo wysokich odsetkach, gdy tymczasem niewątpliwie zyski handlu, skutkiem stagnacji jak i też skutkiem znacznego obciążenia podatkowego jak i też na rzecz świadczeń społecznych, znacznie się obniżyły.

Ponadto Izba występowała w sprawie zwolnienia od podatku obrotowego transakcyj eksportowych, dokonanych włosiem. Włosie mianowicie, chcąc korzystać z zwolnienia podatku wywozowego, musi przechodzić pewne fazy oczyszczania po myśli przepisów, wydanych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, tak, że zdaniem Izby musi być uważane jako półfabrykat, wolny w eksporcie od podatku obrotowego.

Ze spraw celnych należy zaznaczyć, iż Izba czynnie współpracowała przy rewizji projektu nowej taryfy celnej, wysuwając szereg postulatów tak co do nomenklatury nowej taryfy celnej jak i też wysokości stawek celnych, a to bądź — celem zabezpieczenia naszemu przemysłowi zaopatrzenia się w nieodzownie potrzebne mu półfabrykaty, narzędzia i maszyny, bądź to celem zabezpieczenia dla naszych gotowych wyrobów należytej ochrony celnej.

W związku z zamierzonym wprowadzeniem cła wchodowego na bawełnę i jute, Izba zwróciła się do władz centralnych — wypowiadając się stanowczo przeciwko temu projektowi, uważając go za eksperyment szkodliwy i niecelowy.

Izba wypowiedziała się również przeciwko zamierzonemu wprowadzeniu w życie zakazu przywozu na przedzę czesankową. Godząc się jednakowoż, o ile sprawa ta miała być być zadecydowaną, na wprowadzenie zakazu przywozu

tego artykułu z państw nietraktatowych, tak, że przędza mogłaby być przywożoną bez osobnego pozwolenia przywozu, jedynie za przedłożeniem świadectwa pochodzenia. Izba jest mianowicie zdania, iż wolność zaopatrywania się naszego przemysłu w zagraniczne przędze jest nieodzownym warunkiem korzystnego rozwoju naszego przemysłu wełnianego. Przemysł nasz mianowicie, wyrabiający wysoko-jakościowe tkaniny wełniane, zdany jest na przerób znacznej ilości przędzy zagranicznej, ponieważ przędzę tę w tej jakości względnie w tych numerach w kraju nie może otrzymać oraz przędza ta koniecznie potrzebna mu jest, zwłaszcza do wyrobu tkanin przeznaczonych na eksport. Zamknięcie przywozu tych gatunków przędzy pozbawiłoby nasz przemysł możliwości eksportowania swych wyrobów, ale i również na rynku wewnętrznym skutek tego zarządzenia byłby fatalny, gdyż popyt na wysoko-jakościowe tkaniny wełniane istnieje oraz na wypadek uniemożliwienia wyrobu tych gatunków w kraju nastąpiłby import gotowych towarów z zagranicy, oczywiście z wielką szkodą dla naszego gospodarstwa krajowego. Ponadto firmy nasze korzystają zagranicą z znacznych kredytów towarowych, których im nasze krajowe przedsiębiorstwa, z powodu ciasnoty kapitału udzielać nie mogą tak, że i pod tym względem zarządzenie to groziłoby interesom naszego przemysłu włókienniczego.

Z innych spraw, które Izbę zajmowały w okresie sprawozdawczym, należy jeszcze nadmienić, iż Izba przedłożyła Sądowi okręgowemu w Cieszynie spis osób, zdolnych do sprawowania funkcji zarządców ugodowych. Izba mianowicie — jak wiadomo — już od dłuższego czasu walczy przeciwko postanowieniom obowiązującej w b. dzielnicy austriackiej ordynacji ugodowej, którą Izba uważa już za nieaktualną oraz umożliwiającą wręcz oszustwa kredytowe niesumiennej dłużników. Jako jeden z środków do usunięcia tych niedomagań Izba uważa potanie i przyspieszenie przeprowadzenia postępowania ugodowego przez ustanowienie zarządcami ugodowymi osób, spełniających te funkcje nie w celach zysku, lecz raczej jako funkcje obywatelskie. To też Izba zestawiała listę, o której wspomniano oraz przedłożyła ją Sądowi okręgowemu.

Wreszcie Izba wydała opinie w czasokresie sprawozdawczym o szeregu projektach ustaw, jak ustawie aptekarskiej, rozporządzeniu o wysprzedażach etc.

W związku z ostatnio wydaną reglamentacją dewizową na Węgrzech, Izba wysunęła w interesie podtrzymania polskiego eksportu do Węgier tudzież przyspieszenia wpłat

należytości polskich eksporterów, postulat utworzenia clearingu między Polską a Węgrami, któryby obrót towarami między obydwojma krajami ułatwił. W sprawie tej utworzył się w Warszawie już komitet, który ma na celu rozpatrzenie tej sprawy jakoteż zajęcie się sprawą płatnych już wierzytelności polskich eksporterów, utrzymanie eksportu na zasadzie wyżej wymienionego clearingu, sprawą poręki banków emisyjnych w Warszawie i Budapeszcie, wreszcie ewent. wydelegowania specjalnej komisji, której zadaniem byłoby uregulowanie sprawy na miejscu.

3. Zatwierdzenie preliminarza wydatków Izby na rok 1932.

Następnie Pan Przewodniczący przechodzi do punktu 3 porządku dziennego oraz oddaje głos p. Dr. Opuszyńskiemu.

Pan Dr. Opuszyński zawiadamia, iż na posiedzeniu Komisji budżetowej, które się odbyło w piątek, dnia 6 listopada 1931 r., zatwierdzony został preliminarz budżetowy Izby na rok 1932 w następującem brzmieniu:

Dochody:

Dział	Paragraf	Pozycja	Przedmiot	złotych		
				w/g pozycyj	w/g §§	w/g działów
I	1		WŁASNE DOCHODY IZBY			
			Dochody zwyczajne			42 500.—
			Dochody z opłat			
		1	Opłaty od świadectw pochodzenia towarów	7 500.—	30 000.—	
		2	Opłaty od zaświadczeń paszportowych	3 500.—		
		3	Opłaty od podań o import towarów reglamentowanych	4 000.—		
		4	Opłaty od zaświadczeń dotyczących zwrotu cła przy wywozie masła	—		
		5	Opłaty od zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego masła	—		
Do przeniesienia:						42 500.—

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	z ł o t y c h		
				w/g po- zycji	w/g SS	w/g działów
			Z przeniesienia:			42 500.—
		6	Oplaty od zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego jaj	—		
		7	Oplaty od zaświadczeń dot. zwrotu cła przy wywozie lnu	—		
		8	Oplaty od zaświadczeń dot. zwolnienia od cła wywozowego szczeciny włośia i sierści	3 000.—		
		9	Oplaty od zaświadczeń dot. zwolnienia od cła wywozowego pierza i puchu	9 000.—		
		10	Inne opłaty	3 000.—		
	2		Dochód z nieruchomości		10 000.—	
		1	Czynsz	9 500.—		
		2	Wpływy dodatkowe	500.—		
	3		Dochód z wydawnictw		—	
	4		Dochód z agend specjalnych Izby		500.—	
		1	Biuro kolejowe	500.—		
		2	Biuro celne	—		
	5		Odsetki od lokowanej gotowizny		2 000.—	
			D o c h o d y n a d z w y c z a j n e			
	6		Przelew z funduszu rezerwowego		—	
	7		Pożyczka		—	
	8		Sprzedaż nieruchomości		—	
	9		Niedobór (Sposób pokrycia patrz wyjaśnienia)			
11			DODATEK DO CENY ŚWIA- DECTW PRZEMYSŁOWYCH			82 000.—
			Razem			124 500.—

Wydatki:

Dział	Paragraf	Pozycja	Przedmiot	złotych		
				w/g pozycji	w/g §§	w/g działów
I			WYDATKI ZWYCZAJNE:			
			Wydatki osobowe:			77 600.—
	1		Płace		62 100.—	
	1		Urzednicy (ustaleni i nieustaleni)	56 500.—		
	2		Djetariusze	—		
	3		Konsultanci i t. p.	2 000.—		
	4		Woźni i gońcy (z dodatkiem na umundurowanie)	3 600.—		
	2		Ubezpieczenia		12.500.—	
	1		Kasa Chorych	2 500.—		
	2		Inne ubezpieczenia	3 500.—		
	3		Wpłata do funduszu emeryt. Izby	6 500.—		
	3		Remuneracje i zapomogi		3 000.—	
II			Wydatki rzeczowe:			16 500.—
	1		Lokal		—	
	1		Czynsz za lokal biurowy i najem sali	—		
	2		Światło, opał, utrzymanie porządku	—		
	3		Remont	—		
	4		Podatek	—		
	1a		Nieruchomość		6 800.—	
	1		Utrzymanie porządku, opał, woda i t. p.	2 500.—		
	2		Światło, utrzymanie porządku w lokalu	1 600.—		
	3		Remont gmachu, lokalu, instalacje	2 000.—		
	4		Ubezpieczenie i podatki	700.—		
	2		Wydatki biurowe		9 700.—	
	1		Materiały piśmienne	1 000.—		
	2		Druki i ogłoszenia	1 000.—		
	3		Porto i opłaty telegraficzne	1 000.—		
	4		Opłaty telefoniczne	2 700.—		
Do przeniesienia:						94 100.—

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	z ł o t y c h		
				w/g pozycji	w/g §§	w/g działów
III			Z przeniesienia:			94 100.—
	5		Inwentarz (kupno naprawa)	1 000.—		
	6		Czasopisma, książki, mapy	2 500.—		
	7		Drobne wydatki	500 —		
			Wydawnictwa, subwencje, składki			9 400.—
	1		Wydawnictwa		2 000.—	
	2		Subwencje		4 000.—	
		1	Udział w utrzymaniu szkół handlowych i przemysłowych	1 000.—		
		2	Zapomogi i stypendja dla uczniów szkół handlowych i przemysłowych	1 000.—		
		3	Zasiłki na prace naukowe, nagrody konkursowe, podróże naukowe	—		
IV		4	Zasiłki na popieranie rozwoju przemysłu i handlu (instytuty, wystawy i t. p.)	2 000.—		
	3		Składki członkowskie Izby		3 400.—	
			Agendy specjalne Izby:			4 500.—
	1		Biura, instytuty, pokazy		—	
		1	Biuro kolejowe	2 500.—		
		2	Biuro celne	22 000.—		
	2		Ekspozytura Izby		—	
			Wydatki wynikające z niżej wymienionych czynności zleconych:			8 000.—
	1		Wydawanie zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego masła		—	
	2		Wydawanie zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego jaj		—	
V	3		Wydawanie zaświadczeń dotyczących zwrotu cła przy wywozie lnu		—	
	4		Wydawanie zaświadczeń dot. zwolnienia od cła wywozowego szczeciny, włosia i sierści			
			Do przeniesienia:			116 000.—

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	z ł o t y c h		
				w/g pozycji	w/g §§§	w/g działów
			Z przeniesienia:			116 000.—
	5		Wydawanie zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego pierza i puchu		8 000.—	
VI			W y d a t k i r ó ż n e			8 500.—
	1		Koszta reprezentacji	1 000.—		
	2		Koszta podróży urzędników Izby	5 000.—		
	3		Zwrot poniesionych kosztów członkom Izby	300.—		
VI	4		Splata długów	—		
	5		Odsetki	200.		
	6		Pokrycie deficytu fund. emer.	—		
	7		Wydatki nieprzewidziane	2 000.—		
			WYDATKI NADZWYCZAJNE			—
VII			B u d o w l e			
	1		Budowa gmachu, kupno, nieruchomości	—		
	2		Kapitałny remont gmachu	—		
VIII			Koszty wyborów			—
Razem						124 500 —

Następnie zebrani uchwalają jednogłośnie po krótkiej dyskusji zatwierdzić preliminarz na rok przyszły w powyższym brzmieniu.

4. Wybór delegata do Prezydjum Izby.

Następnie Przewodniczący przechodzi do 4 punktu porządku dziennego oraz oświadcza, iż skutkiem zgonu dotychczasowego delegata do Prezydjum, ś. p. Henryka Mehlo, powstała — celem skompletowania Prezydjum — potrzeba wybrania nowego delegata z czasem funkcji do najbliższego plenarnego posiedzenia, na którym delegat do Prezydjum na rok 1932 zostanie wybrany.

Celem dania możności porozumienia się zebranych między sobą, Przewodniczący przerywa posiedzenie na przeciąg 10 minut. Po przerwie 10-minutowej przewodniczący otwiera ponownie zebranie oraz przystępuje do głosowania, powołując na skrutatorów pp. Inż. Franciszka Grossa i Brunona Konczakowskiego. Po zebraniu głosów skrutatorzy oświadczają, iż z 10 oddanych głosów, 10 padło na p. Dr. Maurycego Heilperna, przemysłowca w Bielsku. Przewodniczący stwierdza, iż tym sposobem p. Dr. Maurycy Heilpern wybrany został delegatem do Prezydjum Izby.

5. Kooptowanie nowych członków Izby oraz zamianowanie nowych członków-korespondentów.

Następnie Prezydent przechodzi do punktu 5 porządku dziennego oraz oddaje głos p. Dyr. Adameckiemu.

Pan Dyr. Adamecki oświadcza, iż skutkiem śmierci jak i też rezygnacji, opróżniły się cztery mandaty członków Izby, które to zdekompletowanie odbija się niekorzystnie na pracach Izby, tak, iż zachodzi potrzeba powołania nowych członków drogą kooptacji przez Izbę.

W dniu dzisiejszym odbyło się posiedzenie prezydjum Izby, na którym uchwalono przedłożyć plenum następujący wniosek. Plenum uchwała przedłożyć Ministerstwu Przemysłu i Handlu następujące 4 terna, celem nominowania z każdego terna 1 zwyczajnego członka Izby:

I terno:

- a) Ryszard Stosius, fabrykant sukna w Bielsku,
- b) Dr. Paweł Büttner, fabrykant sukna w Bielsku,
- c) Juljusz Deutsch, wspólnik Firmy „Bracia Deutsch“, Bielsko.

II terno:

- a) Alfred Bartelmuss, współwłaśc. F-my „Bartelmuss i Suchy“ w Bielsku,
- b) Dr. Roman Postępski, Dyrektor F-my „Silesia“ Zakłady Górnicze, Czechowice,
- c) Jan Kościółkowski, Dyrektor Zamkowych Zakładów Przemysłowych, Cieszyn.

III terno:

- a) Leon Kułakowski, kupiec w Dziedzicach,
- b) Wacław Umlauf, współwłaściciel F-my „Smrek“, Bielsko,
- c) Jan Prochaska, kupiec w Bielsku.

IV terno:

- a) Roman Weinheber, kupiec w Bielsku,
- b) Tomasz Kopy, kupiec w Cieszynie,
- c) Józef Blum, kupiec w Bielsku.

Terna powyższe zostały ułożone w ten sposób, że po dokonaniu nominacji przez Ministerstwo, w skład Izby wej-
dą: 2 przemysłowców jakoteż 2 kupców, ponieważ właśnie
te 2 sekcje zdekompletowane zostały, gdy tymczasem
sekcja rękodzielnicza jest — jak dotychczas — pełno obsa-
dzona.

Wniosek powyższy zostaje przez plenum bez dyskusji
jednogłośnie przyjęty.

Następnie referent zawiadamia, iż skutkiem nominacji
nowych członków zwyczajnych Izby, którzy po większej
części są członkami-korespondentami, zmniejszy się liczba
członków-korespondentów Izby, tak, że istnieje konieczność
wybrania nowych. Prezydium postanowiło przedłożyć
plenum następujący wniosek z prośbą o zatwierdzenie:
wybiera się następujących panów członkami-koresponden-
tami Izby:

Emanuel Spitzer, właściciel F-my Fabryka skór
Dawida Spitzera Sp. z o. o. w Skoczowie,

Leopold Serog, właściciel F-my „Mewa“ w Bielsku,
Kurt Jankowsky, wspólnik F-my „K. Jankowsky
i Syn“, Bielsko,

Jan Prochaska, kupiec w Bielsku,

Inż. Wiktor Wilke, wspólnik F-my „Karol Fiber
i Ska“, Bielsko,

Herman Eisner, właściciel młynu w Cieszynie,

Leon Grünfeld, kupiec w Cieszynie,

Adam Kofin, restaurator w Cieszynie.

Wniosek zostaje jednogłośnie uchwalony.

Wreszcie Przewodniczący zawiadamia, iż przez śmierć
ś. p. Henryka Mehlo, sekcja przemysłowa straciła swego
przewodniczącego, którego funkcje sprawował zmarły.

Następnie plenum jednogłośnie wybiera przez akla-
mację na przewodniczącego sekcji przemysłowej p. Dr. Je-
rzego Aulich'a, dyrektora firmy „S. W. Niemojewski“,
fabryka papieru w Bielsku.

6. Różne.

Następnie Prezydent przechodzi do punktu 6 porządku
dziennego oraz zwraca się do zebranych z zapytaniem, czy
który z panów radców nie zamierza zabrać głos w sprawie
nieumieszczonej na porządku dziennym.

Zabiera głos p. Inż. Franciszek Gross, który oświadcza, iż pragnie, by na posiedzeniu plenarnem ponownie poruszyć sprawę polityki cen, uprawianej przez huty żelazne. Huty żelazne mianowicie ofiarują gotowe wyroby, wyprodukowane w przedsiębiorstwach złączonych z niemi, mniej więcej po takiej samej cenie, po jakiej sprzedają żelazo, t. zn. surowiec przemysłowi przetwórczemu. Skutek jest oczywiście ten, że przemysł przetwórczy, który zwłaszcza jeżeli chodzi o dostawy rządowe, dla których jest przepisane używanie surowców krajowych, zdany jest na zaopatrywanie się w żelazo w hutach krajowych, nie może przy przetargach z niemi konkurować i wyeliminowany jest zupełnie od dostaw rządowych. Stan ten zagraża oczywiście w wysokim stopniu egzystencji przemysłu przerobczego, który skutkiem obecnej depresji gospodarczej znajduje się w nader trudnem położeniu. Mowcy wprawdzie jest wiadomo, że tak Izba jak też i Związek Przemysłowców w sprawie tej już czyniły kroki bądź to odnosząc się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu względnie Województwa Śląskiego o interwencję, bądź to — jak Związek Przemysłowców — zwracając się wprost do Syndykatu hut. Wszystkie te kroki dotychczas jednakowoż nie odniosły pożądanego skutku. Mowca prosi, ażeby Izba w dalszym ciągu sprawie tej poświęcała baczną uwagę, gdyż — jak już wspomniano — chodzi o egzystencję przemysłu przetwórczego, który, mimo obecnych ciężkich czasów, jednakowoż przy pewnem poparciu ze strony sfer miarodajnych — mógłby dalej pracować.

W odpowiedzi zabiera głos p. Dyr. Adamcki, który zaznacza, iż — jak zaznaczono — Izba faktycznie sprawą tą się niejednokrotnie zajmowała, niestety nie odnosząc w tej sprawie poważniejszego sukcesu. Rzeczywiście huty ofiarują gotowe towary po cenie prawie że równej cenie surowca, są jednakowoż poniekąd do tego zmuszone, a to z tego powodu, iż władze nie zezwalają im na zwalnianie robotników, tak, że muszą się starać zatrudniać ich za wszelką cenę.

Pan Dr. Weinschenck oznajmia, iż kwestja ta ponownie rozpatrzona zostanie przez Izbę jak i też przez Związek Przemysłowców, które w sprawie tej poczynią kroki.

Następnie zgłasza się do głosu radca Izby p. Staszko, poruszając w swych wywodach ponownie sprawę reformy naszego ustroju podatkowego. Mowca jest zdania, iż organizacje gospodarcze powinny wyteżyć swe siły w tym kie-

runku, ażeby porzucone zostało opodatkowanie obrotu, a natomiast dochód względnie zarobek stanowił podstawę podatków bezpośrednich. Podatek obrotowy mianowicie jest podatkiem niesłusznym, gdyż musi być płacony automatycznie od każdej transakcji, bez względu na to, czy cena sprzedanego towaru wpłynie faktycznie do kasy danego przedsiębiorstwa. W większym stopniu jeszcze niesprawiedliwym jest przymus wykupywania zgóry świadectw przemysłowych, bez względu na to, czy przedsiębiorstwo w danym roku podatkowym prosperować będzie czy też nie.

W odpowiedzi zaznacza p. Dyr. A d a m e c k i, iż sfery miarodajne zdają sobie sprawę z tego, iż podatek obrotowy, będący jeszcze pozostałością z czasów inflacji, kiedy rządowi chodziło o to, by szybko pozyskać kwoty podatkowe, zanim ulegną dewaluacji, — jest podatkiem niesłusznym, jakoteż bardzo uciążliwym dla życia gospodarczego. Niestety obecne położenie gospodarcze, w którym nie tylko my sami, ale i cała Europa się znajduje, nie zezwala na zupełne skasowanie tego podatku, gdyż ubytek w wpływach Państwa, potrzebnych dla opędzenia koniecznych wydatków, nie mógłby być zastąpiony przez wpływy z innych źródeł. Stopniowo jednakowoż przystępuje się do złagodzenia postanowień ustawowych o poborze tego podatku, na co dowód, że ustawa ta jest ciągle nowelizowana, przyczem ostatnia nowela znowu przynosi znaczne ulgi. Nowela ta mianowicie przewiduje w stawkach podatkowych już od 1 stycznia 1932 r. znaczne ulgi, zwłaszcza dla handlu hurtownego, prowadzącego prawidłowe księgi handlowe jak i też wogóle dla przedsiębiorstw handlowych. Począwszy od dnia 1 stycznia 1933 r. stawka podatkowa od przedsiębiorstw handlowych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, ma być jeszcze w dalszym ciągu o 25% obniżona. Stawki podatkowe, przewidziane dla obrotów poczynionych przez przedsiębiorstwa przemysłowe, pozostają narazie te same, od 1 stycznia 1934 aż do roku 1937 przewidziane jest jednakowoż każdoroczne obniżenie stawek o 0.25%, przy równoczesnem obniżeniu w odpowiednim stosunku ulgowej stawki 1%-towej, przewidzianej dla obrotów osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży swych produktów krajowym przedsiębiorstwom przemysłowym, przyczem stosowanie tej stawki ulgowej, ujęte w obecnie obowiązujących przepisach zbyt ciasno, odpowiednio rozszerzone zostanie, tak, że szereg obrotów, które dotychczas nie mogły korzystać z powyższej stawki, również i pod tym względem pod nią będą mogły

być podciągnięte. Również stawka podatkowa, przewidziana dla obrotów przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego, obniżona zostanie z 5% na 4% od prowizji, przyczem wprowadza się do ustawy wreszcie definicję komisju jak i też pośrednictwa handlowego, który to dotychczasowy brak dotkliwie był odczuwany, gdyż dawał pole do najróżnorodniejszych interpretacji przez poszczególne władze skarbowe.

Nader ważną kwestją pozostaje sprawa zlikwidowania zaległości podatkowych, co do których niema widoków, że mogą być wpłacone przez podatników, a które mimo to nadal prowadzone są w księgach podatkowych, obarczając niewypłacalnych podatników coraz to wyżej narastającymi odsetkami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnymi. Według wiadomości, posiadanych przez Izbę, niema jednakowoż mowy o tem, ażeby Ministerstwo Skarbu jeneralnie skreśliło wszelkie zaległości podatkowe, istniejące poza pewien określony termin, który to postulat był swego czasu wysuwany przez niektóre sfery gospodarcze, lecz że nastąpi jedynie upoważnienie Ministra Skarbu do odpisywania zaległości podatkowych w konkretnych, na uwzględnienie zasługujących wypadkach.

Pan Radca Kułakowski jest zdania, że tego rodzaju postawienie sprawy jest jedynie słuszne, gdyż generalne skreślenie zaległości mogłoby być w wielu wypadkach premją dla opieszłych podatników. Należałoby jednakowoż z drugiej strony wystąpić przeciwko zbyt rygorystycznemu egzekwowaniu zaległości podatkowych, gdyż niejednokrotnie zdarzają się wypadki, iż przez bezwzględne licytowanie mienia podatnika niszczy się warsztaty pracy, a ceny osiągnięte drogą licytacji są tak minimalne, że nie starczą nawet na częściowe pokrycie zaległości.

Następnie zgłasza się do głosu p. Radca Jaworski, który prosi Izbę o interwencję w sprawie zamierzonego stosowania przez władze przemysłowe ustawy antyalkoholowej. Zdaniem mowcy nie ulega wątpliwości, iż ustawa ta nie obowiązuje na Śląsku Cieszyńskim, gdyż nie przeszła przez Sejm Śląski, a stosowanie jej na Śląsku Cieszyńskim musiałoby zrujnować doszczętnie stan gospodzkich. Konsumcja napojów wysokowych na Śląsku spadła ostatnio skutkiem kryzysu gospodarczego ogromnie oraz jedynie dnie, w których osiągane są jeszcze jakie takie obroty, są soboty i niedziele. Mowca prosi Izbę o interwencję u władz przemysłowych w tym kierunku, ażeby zakaz wyszynku napojów alkoholowych w przedsiębiorstwach gospodzkich drugorzędnych nadal został utrzymany, by jednakowoż

w przedsiębiorstwach pierwszorzędnych, ponoszących ogromne świadczenia podatkowe i społeczne, sprzedaż napojów wysokowych w soboty i niedziele była dozwolna.

Pan Prezydent Dr. Weinschenk oświadcza, iż Izba poczyni kroki w tej sprawie oraz zamyka, po stwierdzeniu, że nikt więcej do głosu się nie zgłasza, posiedzenie o godzinie 6.20 wiecz.

Zamknięcie rachunkowe

za rok 1931.

Winien	zł	zł
Saldo z roku 1930		5.251.71
Dodatki podatkowe		78.267.23
Opłaty od świadectw pochodzenia		7.341.95
Opłaty od poświadczeń paszportowych		4.365.—
Inne opłaty		2.851.05
Opłaty od podań przywozowych		2.552.55
Opłaty z eksportu sierści, szczeciny	3.026.50	
„ „ pierza i puchu	17.977.65	21.004.15
Czynsz	8.862.70	
Dodatki uboczne (zwrot za opał)	540.70	9.403.40
Potrącone składki dla Fund. Emeryt.		864.—
Zwrot za koszta telegramów		32.40
Odsetki bankowe		743.81
Dochód z biura celnego		122.—
Biuro kolejowe:		
Wyreklamowane kwoty przekaza-		
ne firmom	5.941.72	
Wyreklamowane kwoty do zwrotu		
w P. K. O.	1.647.27	
Dochód z biura kolejowego	1.363.70	8.952.69
		<u>141.751.94</u>

Ma

	zł	zł
I. Płace i wydatki osobowe:		
a) pobory personau koncep-		
towego	31.200.—	
b) pobory personau kance-		
laryjnego	21.480.—	
c) pobory woźnego i gońca	3.135.—	
d) ubranie woźnego	110.—	55.925.—
Konsultanci		2.000.—
Do przeniesienia		<u>57.925.—</u>

	zł	zł
Z przeniesienia		57.925.—
II. Utrzymanie domu:		
a) opał, woda i utrzymanie porządku	2.592.31	
b) światło i koszt utrzymania porządku w lokalach	875.08	
c) ubezpieczenia	731.32	4.198.71
III. Materiały piśmienne i opłaty pocztowe:		
a) materiały piśmienne	976.75	
b) druki i ogłoszenia	2.816.02	
c) portorja	358.95	
d) nadane telegramy	98.12	
e) abonament telefoniczny	1.098.—	
f) rozmowy telefoniczne	289.52	
g) domowa stacja telefoniczna — czynsz	1.548.—	
h) drobne wydatki	—	
i) czasopisma i książki	3.217.13	10.402.49
IV Inwentarz:		
a) zakupno dywanów	763.92	
b) wieszadło w poczekalni i krzesła	1.913.—	
c) obrazy	115.—	
d) naprawa mebli (zamki, klucze i t. p.)	229.55	3.021.47
V. Należytości podatkowe i ubezpieczeniowe:		
a) Kasa Chorych	1.788.45	
b) ekwiwalent za ubezpieczenie w Kasie Chorych	946.40	
c) podatek dochodowy	2.708.32	
d) składka do zakładu ubezpieczeń	888.—	
e) składka z budżetu na Fundusz emeryt.	6.500.—	
f) wpłacone przez urzędników	864.—	13.695.17
VI. Subwencje i składki:		
a) dla Konsula Polsk. w Pradze, subwencja na przewodn.	250.02	
Do przeniesienia		89.242.84

	zł	zł
Z przeniesienia:		89.242.84
b) dla Polsk Przem. i Handl. — książka adresowa	600.—	
c) sprawozdania statystyczne	764.70	
d) dla Szkoły przysposobienia kupieckiego	200.—	
e) dla Pow. Kom. W. F. i P. W.	100.—	
f) dodatek na konkurs okien sklepowych	238.50	
g) udział w spółce „Informacja” w Katowicach	500.—	
h) Centr. Kom. Przyw. — składka	225.—	
i) Związek Izb Przem.-Handl. — składka	500.—	
j) Międzynarodowa Izba Han- dlowa — składka	3.000.—	6.378.22
VII. Biuro kolejowe i celne:		
a) pobory urzędnika biura ko- lejowego	2.009.27	
b) zakupione taryfy	142.15	
c) wyreklamowane kwoty, prze- kazane firmom	5.941.72	
d) pobory urzędnika biura cel- nego	1.650.—	9.743.14
VIII. Punkt kontroli szczeciny, wło- sia, pierza i puchu:		
a) pobory	3.250.—	
b) koszty podróży	6.844.20	
c) zwrot zaliczki	96.50	
d) czynsz za magazyn w Dzie- dzicach	299.02	
e) druki (poświadczenia)	396.—	
f) maszyna do pisania i szafa	1.310.—	
g) ubezpieczenia i różne	635.08	12.830.80
IX. Koszty podróży i reprezentacji:		
a) urzędników	4.939.95	
b) radców	136.—	
c) koszty reprezentacji	118.35	5.194.30
X. Zwrot pożyczki		5.059.—
XI. Odsetki		6.98
Do przeniesienia:		128.455.28

		zł	zł
	Z przeniesienia:		128.455.28
XII. Remont gmachu:			
a)	roboty murarskie	2.807.32	
b)	instalacje	1.209.14	4.016.46
c)	naprawa dachu i inwestycje		1.870.30
XIII. Nieprzewidziane wydatki:			
a)	dary i datki	199.—	
b)	oprawa książek	55.40	
c)	nekrolog	475.—	
d)	wyciągi podatkowe	300.—	
e)	zwrot za bilet kolejowy, woźny	259.20	
f)	różne	719.10	2.007.70
	Konto w P. K. O.	1.869.67	
	„ w Banku	3.522.—	
	„ w Kasie podręcznej	10.53	5.402.20
			<u>141.751.94</u>

Sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 1931.

Dochody:

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	K w o t a		a z a t e m	
				prelimi- nowana	wyko- nania	więcej	mniej
I	1		Dochody z opłat:				
		1	Opłaty od świad. poch.				
		2	„ tow.	7 500.—	7 341.95		158.05
		3	„ od zaświadczeń paspz.	3 500.—	4 365.—	865.—	
		4	„ od podań o im- port towarów	4 000.—	2 552.55		1 447.45
		5	„ od zaśw. zwrotu cia na masło				
		6	„ „ na jaja				
		7	„ „ na len				
		8	„ „ na szczecinę	800.—	3 026.50	2 226.50	
		9	„ „ na pierze		17 977.65	17 977.65	
		9	Inne opłaty	3 000.—	2 883.45		116.55
			Do przeniesienia:	18 800.—	38 147.10	21 069.15	1 722.05

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	K w o t a		a z a t e m	
				prelimi- nowana	wyko- nania	więcej	mniej
II	2		Z przeniesienia:	18 800.—	38 147.10	21 069.15	1 722.05
			Dochód z nieruchomości:				
	1	1	Czynsz	9 500.—	8 862.70		637.30
	2	2	Wpływy dodatkowe	500.—	540.70	40.70	
	3		Dochód z wydawnictw				
	4		Dochód z agend specjalnych				
	1	1	Biuro kolejowe	200.—	1 363.70	1 163.70	
	2	2	Biuro celne		122.—	122.—	
	5		Odsetki z ułokowanej gotowizny	2 000.—	743.81		1 256.19
			Dodatki do cen świadectw przemysłowych	90 000.—	78 267.23		11 732.77
			Niedobór wg. budżetu	10 000.—			10 000.—
			Nadwyżka z roku 1930		5 251.71	5 251.71	
			Razem	131 000.—	133 298.95	27 647.26	25 348.31
						— 2 298.95	

Biuro kolejowe i wyreklamowane kwoty do zwrotu firmom

Składki na Fundusz Emerytalny ściągnięte od urzędników

Razem

7 588.99

864.—

141 751.94

W y d a t k i:

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	K w o t a		Przekro- czono	Za- oszczę- dzono
				prelimi- nowana	wyko- nania		
1			Wydatki osobowe:	62 100.—	57 925.—		4 175.—
	1	1	Urzędn. (ustal. i nieustaleni)	56 500.—	52 680.—		3 820.—
		2	Djetariusze				
		3	Konsultanci i t. p.	2 000.—	2 000.—		
			Do przeniesienia:	58 500.—	54 680.—		3 820.—

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	K w o t a		Przekro- czono	Za- oszczę- dzono
				prelimi- nowana	wyko- nania		
II	2	4	Z przeniesienia:	62 100.—	57 925 —		4 175.—
			Woźni i gońcy z do- datkiem na umun- durowanie	3 600.—	3 245.—		355.—
			Ubezpieczenia:	14 600.—	12 831.17	1 231.17	3 000.—
		1	Kasa Chorych	2 400 —	2 734.85	334.85	
		2	Inne ubezpieczenia	2 700.—	3 596.32	896.32	
		3	Wpłata na Fund. Em.	6 500.—	6 500.—		
		4	Remuneracje i zapo- mogi	3 000 —			3 000.—
			Wydatki rzeczowe:	6 400.—	6 069.01	923.63	1 254.62
		1	1 Utrzym. porz., opał, woda	2 000 —	2 592.31	592.31	
			2 Światło, utrzymanie porządku w lokalu	1 600.—	875.08		724.92
			3 Remont gmachu, lo- kalu, instal.	2 400.—	1 870.30		529,70
			4 Ubezpieczenia i po- datki	400.—	731.32	331.32	
	2		Wydatki biurowe:	12 000.—	11 266.46	1 456.99	2 190.53
		1	Materiały do pisania	1 000.—	976.75		23.25
		2	Druki i ogłoszenia	1 000.—	658.52		341.48
		3	Porto i opłaty telegr.	1 000 —	457.07		542.93
		4	Oplaty telefoniczne	2 500.—	2 935.52	435.52	
		5	Inwentarz (kupno, na- prawa)	2 000 —	3 021.47	1 021.47	
		6	Czasopisma, książki, mapy	4 000.—	3 217.13		782.87
		7	Drobne wydatki	500.—			500 —
III	1			9 400.—	85 35.72	257.50	1 121.78
	2		Wydawnictwa	2 000.—	2 157.50	157.50	
	3		Subwencje	4 000.	2 878.22		1 121.78
IV			Składki członkowskie	3 400.—	3 500.—	100.—	
			Agendy specjalne Izby	7 000.—	16 632.22	11 830.80	2 198.58
	1		Biuro kolejowe	3 000.—	2 151.42		848.58
			Biuro celne	3 000.—	1 650.—		1 350.—
			Do przeniesienia:	111 500 —	113 259.58	16 700.09	13 940.50

Dział	Paragraf	Pozycja	P r z e d m i o t	K w o t a		Przekro- czono	Za- oszczę- dzono
				prelimi- nowana	wyko- niania		
V			Z przeniesienia:	111 500.—	113 259.58	16 700.09	13 940.50
			Punkt kontroli szcze- ciny, pierza	1 000.—	12 830.80	11 830.80	
VI			Wydatki różne	6 300.—	5 194.30		1 105.70
	1		Koszty reprezentacji	1 000.—	118.35		881.65
	2		Koszty podróży urzęd- ników Izby	5 000.—	4 939.95		60.05
	3		Zwrot poniesionych kosztów członkom Izby	300.—	136.—		164.—
VII				3 200.—	7 073.68	5 059.—	1 185.32
	4		Splata długu		5 059.—	5 059.—	
	5		Odsetki	200.—	6.98		193.02
	6		Wydatki nieprzewi- dziane	3 000 —	2 007.70		992.30
VIII			Budowle	10 000.—	4 016.46		5 983.54
	1		Kapitałny remont gmachu	10 000.—	4 016.46		5 983.54
			Razem	131 000.—	129 544.02	20 759.09	22 215.06
						+ 1 455.98	
			Wpłacono przez urzęd- ników na Fundusz Pensyjny		864.—		
			Wyreklamowano prze- wożne do zwrotu		5 941.72		
			Nadwyżka na r. 1932		5 402.20		
			Razem		141 751.94		

Zamknięcie rachunków

Funduszu Pensyjnego za rok 1931.

Winien

	zł	zł
Majątek z lat ubiegłych:		
a) w papierach wartościowych	18.158.77	
b) w gotówce na książeczkach	25.511.77	43.670.54
Odsetki		2.299.51
Zrealizowane kupony		1.100.80
Potrącenia z poborów urzędników		864.—
Preliminowane przez Izbę na r. 1931		6.500.—
Zwrot pożyczki, zaciągniętej przez Izbę		5.000.—
		<u>59.434.85</u>

Ma

	zł
Oplaty stemplowe	1.50
Majątek w papierach wartościowych	13.158.77
„ na książeczkach wkładowych	41.274.58
	<u>59.434.85</u>

Spis rzeczy.

CZĘŚĆ I.

Sprawozdanie o sytuacji gospodarczej okręgu Izby Handlowej i Przemysłowej w Bielsku.

	Str.
Górnictwo	5
Przemysł mineralny	7
Cegielnie	7
Przemysł betonowy	8
Wyrób kafli	8
Kamieniołomy	8
Wapienniki	8
Przemysł cementowy	8
Szlifiernia szkła	9
Przemysł metalowy	9
Fabryki maszyn włókienniczych	10
Fabryki innych maszyn	11
Fabryka maszyn do szycia	11
Fabryki śrub, nitów i wyrobów kutych	11
Odlewnie żelaza	11
Fabryki wyrobów metalowych	11
Przemysł włókienniczy	12
Wełna	12
Tkaniny wełniane	14
Dywany wełniane	19
Bawełna	20
Jedwab	20
Juta	20
Konopie, len	21
Przemysł konfekcyjny	23
Przemysł spożywczy	25
Przemysł drzewny	26
Przemysł garbarski i wyrobów ze skóry	28
Przemysł papierniczy	29
Przemysł poligraficzny	29
Przemysł chemiczny	30
Zakłady użyteczności publicznej	30
Banki i stosunki kredytowe	32
Handel	34
Rzemiosło	34

CZEŚĆ II.

Sprawozdanie z czynności Izby Handlowej i Przemysłowej w Bielsku.

	Str.
Sprawozdanie z czynności Izby za rok 1931	39
Komunikacja	49
Pocztą	49
Kolej	52
Ruch samochodowy	60
Sprawy celne	61
Sprawy podatkowe	74
Sprawy prawno-administracyjne	84
Sprawy socjalne	93
Polityka traktatowa	96
Sprawy handlowe	98
Rzemiosło	103

CZEŚĆ III.

Protokóły z posiedzeń plenarnych Izby	109
Zamknięcia rachunkowe Izby za rok 1931	183

C032973 II

2M

Odbito czcionkami
drukarni
PAWŁA MITRĘGI
w Cieszyńcu.